

Rotukohtainen jalostuksen tavoiteohjelma kaukasiankoiralle

1

JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMA

Kaukasiankoiran rotukohtainen jalostuksen tavoiteohjelma

Voimassa kauden 2025-2030

Hyväksytty Suomen Kaukasiankoirat ry:n hallituksessa
Suomen Kaukasiankoirat ry:n ylimääräisessä kokouksessa 18.10.2024
Suomen Palveluskoiraliiton yleiskokouksessa xx.xx.xxxx
Suomen Kennelliiton jalostustieteellisessä toimikunnassa xx.xx.xxxx

Sisällysluettelo

1. Yhteenveto

2. Rodun tausta

3. Järjestöorganisaatio ja sen historia

4. Rodun nykytilanne

4.1 Populaation rakenne ja jalostuspohja

4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos

4.1.2 Jalostuspohja

4.1.3 Rodun populaatio muissa maissa

4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta

4.2 Luonne ja käyttäytyminen

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

4.2.2 Jakautuminen näyttely/ käyttö/ tms linjoihin

4.2.3 PEVISA ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/ tai käyttöominaisuuksien testaus ja / tai kuvaus

4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

4.2.5 Käyttö ja koe ominaisuudet

4.2.6 Käyttäytyminen kotona ja lisääntymiskäyttäytyminen

4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta

4.3 Terveys ja lisääntyminen

4.3.1 PEVISA ohjelmaan sisällytetyt sairaudet

4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

4.3.4 Lisääntyminen

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

4.4 Ulkomuoto

4.4.1 Rotumääritelmä

4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset

4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus

4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto ja rakenne ongelmista

5. Yhteenveto aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutumisesta

5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso

6. Jalostuksen tavoitteet ja toteutus

6.1 Jalostuksen tavoitteet

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja suositukset yhdistelmille

6.3 Rotujärjestön toimenpiteet

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

6.5 Toimintasuunitelma ja tavoiteohjelman seuranta

7. Lähteet

8. Liitteet

4

Kuvaajat:

Kansikuva ja s. 17: Katriina Raanto

Muut värikuvat Hans Nordman (Moskovan suurnäyttelystä), paitsi kuva s. 11 Andrey Masyuk;
s.6 Hanna-Mari Rajaniemi; s. 52 Juha Saarinen

Mustavalkokuvat: Bessarion Gogoushvililtä

1. YHTEENVETO

Jalostuksen tavoiteohjelman päätarkoituksena on ohjata rodun jalostusta toivottuun suuntaan. Tärkeysjärjestyksessä tavoitteemme rodun kehittämiseksi ovat seuraavat: Terveys, tasapainoisen luonteen ja käyttöominaisuuksien säilyttäminen, geeni pohjan laajentaminen ja ulkomuoto.

Tavoiteohjelma toimii samalla myös rotu esittelynä, koska siihen on kerätty kattavaa tietoa rodusta, sen historiasta, ongelmista ja kehityskohteista. Ohjelman tavoitteena on koota yhteen kaikki oleellinen tieto rodusta, jotta rodun kehitys, kasvatustyö sekä jalostus Suomessa jatkuisivat parhaalla mahdollisella tavalla. Ulkomuodolliset ja terveydelliset suositukset sekä luonteen vaatimukset tähtäävät siihen, että rotu säilyisi käyttöominaisuuksiltaan tarkoitukseensa sopivana laumanvartijana.

Tavoitteena on populaatiokoon kasvattaminen rotumääritelmän mukaisilla, terveillä ja rodunomaiset luonteet omaavilla koirilla. Tavoitteena on vaalia kaukasiankoiran rodun omaisuutta myös luonteen ja koiran käytettävyyden suhteen. Tavoitellaan fyysisesti toimivaa, terverakenteista ja jyhkeää koira. Luonteeltaan kaukasialaisen tulee olla rauhallinen ja harkitsevainen. Kaukasiankoira on äärimmäisen hyvän muistin omaava koira, joka oppii asiat nopeasti. Se on erittäin luotettava kumppani kotiin maaseudulle sekä alueiden ja varsinkin eläinlaumojen kuten lampaiden vartijaksi. Hyvin sosiaalistettuina koirat toimivat rauhallisesti alueensa ulkopuolella omistajansa kanssa.

Kaukasiankoira on laumastaan vahvasti huoltapitävä, rohkea, rauhallinen sekä luja ja tasapainoinen. Koira on reviiritietoinen ja tarvittaessa hyvinkin puolustustahtoinen. Kaukasialainen vartio omistajansa omaisuutta tilaisuuden saadessaan itsenäisesti kaikesta muusta välittämättä. Omalla alueella vartioimisvietti luonnollisesti korostuu. Rotu on jalostunut pitkään karuissa ja vähävirikkeisissä aro-oloissa, jonka vuoksi sopeutuminen vilkkaaseen kaupunkilaiselämään ei välttämättä luonnistu kaikilta kaukasialaisilta ollenkaan. Se ei muutenkaan vartioimiskäyttäytymisensä vuoksi sovellu kerros- tai rivitalolähiöön, vaan tarvitsee eläinlauman tai alueen (omakotitalon- tai maatilan pihan) eli reviirin vartioitavakseen. Näin saadaan turvattua sopivat olosuhteet rodulle ja minimoitua stressistä aiheutuvia ongelmia.

Pentueet, jotka ovat tavoiteohjelman mukaisia, saavat rotuyhdistyksen tuen. Rodun terveystietoja sekä näyttely-, luonnetesti- ja tutkimustuloksia on alusta alkaen kerätty yhdistyksen toimesta. Tiedot ovat kasvattajien käytettävissä jalostusta varten ja niitä julkaistaan myös yhdistyksen lehdessä.

2. RODUN TAUSTA

Kaukasiankoira on yksi maailman vanhimmista roduista. Yhä edelleen sitä käytetään alkuperäiseen käyttötarkoitukseensa, laumanvartijana Kaukasuksella. Luonnonlait ovat vuosisatoja säädelleet kaukasialaisten jalostusta, jolloin vain vahvimmat, terveimmät sekä paimenten apuna parhaiten toimivat koirat ovat päässeet jatkamaan rotua karuissa olosuhteissa.

Kaukasialaisen paimenen koira- nimitys kuvaa koiran alkuperäistä käyttötarkoitusta.

Kaukasia on alue Euroopan ja Aasian rajalla, Mustanmeren ja Kaspianmeren välillä. Pohjoisessa alue rajoittuu Manytsin laaksoon ja etelässä Turkkiin ja Iraniin. Nimensä Kaukasia (ven Kavkaz) on saanut Kaukasus-vuoristolta, joka on 1100 km pitkä vuorijono. Alueen maat ja kansat ovat varsin erilaisia uskonnoiltaan ja kieliltään, mikä on johtanut moniin konflikteihin. Alueella puhutaankin yli 40 erilaista kieltä. Alueen itsenäiset valtiot ovat nykyään Venäjän federaatio, Georgia, Armenia ja Azerbaizan. Venäjän tasavallat ovat Pohjois-Ossetia, Tsetsenia, Ingusia, Dagestan, Kabardi-Balkaria sekä Karatsai-Tserkessia.

Kaukasia on eristäytynyttä, vaikeakulkuista, suurten korkeuserojen aluetta. Koiran työtä oli pääasiassa laumanvartiointi, kylien ja omaisuuden vartiointi sekä alueen sotaisan historian takia toiminta myös sotakoirana. Alueen lammaspaimenien toimeentulo oli niukkaa, ja itsenäisesti toimiva koira, joka puolusti omistajansa omaisuutta niin susia kuin rosvoja vastaan, oli välttämätön apu elinkeinon harjoittamisessa. Laumaa paimentavana koirana kaukasialaista ei käytetty, vaan koiran tehtävänä oli lauman turvaaminen.

Kaukasiankoiran alkuhistoria on hämärän peitossa. Rotu arvellaan olevan yli 1000 vuotta vanha ja kehittynyt omaksi roduksi joko tiibetiläisestä koiraryhmästä tai vanhasta molossirodusta. Rotu oli pitkään lähes tuntematon oman kotiseutunsa ulkopuolella. Rotu esiteltiin ensimmäistä kertaa koiranäyttelyssä 1930-luvulla mm. Nürnbergissä Saksassa ja Tbilisissä Georgiassa (1931, 41 koira). Noihin aikoihin rotu ei ollut vielä levinnyt alkuperäisalueen ulkopuolelle ja koirat tekivät samaa työtä kuin esi-isänsä satoja vuosia sitten. Ne yksittäiset koirat, jotka vietiin alkuperäisalueen ulkopuolella ennen toista maailmansotaa, eivät muodosta perustaa nykykannalle.

Toisen maailmansodan aikana oli susikanta päässyt runsastumaan Neuvostoliitossa. Tästä syystä perustettiin valtionkennelleitä koiramäärän lisäämiseksi ja laadun parantamiseksi. Näinä aikoina alkoi rodun siirtyminen pohjoiseen ja Kaukasuksesta vietiin koiria suurin määrin Neuvostoliiton valtionkennelleille, joista tunnetuin on Punaisen Tähtien kennel. Rotua jalostettiin yrittäen kasvattaa sitä suuremmaksi ja tämän tavoitteen saavuttamiseksi tehtiin myös roturisteytyksiä mm. bernhardinkoiran ja leonberginkoiran kanssa.

Näin luotiin uusi rotu ja näitä koiria rekisteröidään Venäjällä Moskovan vartiokoiriksi. Näiden koirien jälkeläisiä on tänä päivänä vaikea erottaa puhtaasta kaukasiankoirasta.

Stalinin vallan aikana rotua alettiin käyttää myös Neuvostoarmeijan palvelukseen. Koiria siirrettiin niin Stalinin kotimaasta Georgiasta kuin muualtakin Kaukasuksen alueelta valtionkennelleihin, joissa niitä jalostettiin työtehtäviin lähinnä sota- ja vartiokoirina. Hyvän turkkinsa ansiosta koirat kestävät ankaria sääoloja paljon paremmin kuin esim. saksanpaimenkoirat.

1940-luvusta 1980-luvun loppupuolelle jalostus tapahtui yksinomaan valtionkennelleissä ja koirilla oli yleensä jonkinlainen työtehtävä, tavallisin alueen vartiointi. Myös jalostus pohjautui tuolloin käyttöominaisuuksiin. DOSAAF oli puolisoitilallinen järjestö, joka rahoitti ja tuki siviilien monimuotoista harrastustoimintaa, myös koiranjalostusta, kasvatusta ja koulutusta. Tavoitteena oli ylläpitää ammattitaitoa laajasti alueilla, joita voitaisiin sodan aikana hyödyntää armeijan hyväksi ja jäsenet olivat velvollisia antamaan panoksensa tarvittaessa sotilaalliseen käyttöön. Koiria koulutettiin laajasti erilaisiin armeijan tehtäviin ja koiranjalostus oli hyvin ammattimaista. Jalostussuunnitelmia tehtiin viiden vuoden jaksoille ja alueelliset jalostusvastaavat esittelivät laajuudeltaan suomalaista väitöskirjaa vastaavat jalostussuunnitelmansa hyväksyttäväksi kollegioille, jotka muodostuivat erilaisista akateemisista asiantuntijoista, kuten jalostustieteilijöistä, eläinlääkäreistä ja biologeista. Jalostussuunnitelmat sisälsivät pääsuvut linjoittain, tyyppi, rakenne, yhdistelmät, eikä ollut juurikaan mahdollista rekisteröidä koiria ilman sen sisällyttämistä tähän suunnitelmaan. Pentujen kehitys dokumentoitiin kuukausittain. Valitettavasti nämä neuvostoajan dokumentit lienevät suurelta osin kadonneet.

Vuonna 1952 rotu jaettiin kahteen haaraan, raskasluisen ja massiiviseen vuoristokoiraan jota kutsuttiin transkaukasianpaimenkoiraksi ja kevytrakenteisempaan aroalueen koiraan jota kutsuttiin kaukasianpaimenkoiraksi. 1976 rodut yhdistettiin takaisin yhdeksi roduksi. Tämän jälkeen sääntely jalostuksen osalta vapautui ja yksityiskennelleitten määrä lisääntyi räjähdysmäisesti. Suurelta osaltaan vanhat linjat hävitettiin ja jalostus pohjautui kaupallisiin intresseihin. Näinä aikoina lisääntyi myös näyttelyharrastus ja koirien ulkonäköön alettiin kiinnittää enemmän huomiota. Tänä päivänä näyttelyharrastus ohjaa jalostusta voimakkaimmin, mutta vielä löytyy runsaasti koiria, jotka tekevät samaa työtä kun esi-isänsä vuosisatojen takana. Suurin muutos alkuperäiseen kaukasialaiseen työkoiraan on koiran koon ja massan kasvu. Rodulle on myös pyritty aikaansaamaan massiivista päätä, ja myös alkuperäinen värinen kirjo tuntuu kärsivän muoti-ilmioistä.

FCI hyväksyi rodun vuonna 1984 ja vahvisti rotumääritelmän 23.8.1984. Rodun kotimaaksi katsotaan Venäjä. Nykyisin kaukasiankoira on suosittu vahti- ja seurakoira Venäjällä ja entisen Itä blokin maissa. Rotu on tunnettu myös Länsi-Euroopassa ja mm. Yhdysvalloissa. Ensimmäiset kaukasialaiset on rekisteröity Suomessa vuonna 1988. Samana vuonna rekisteröitiin myös ensimmäinen kaukasiankoiran pentue Suomessa. Suomen kanta pohjautuu Eestistä ja Venäjältä tuotuihin koiriin. Joitain koiria on tuotu myös Saksasta, Puolasta ja viime aikoina myös Latviasta, Liettuasta ja Valko-Venäjältä. Rekisteröinnit Suomessa ovat nousseet 1990-luvun aikana yli 50 kappaaleeseen vuosittain ja 2000-luvulla koiria on rekisteröity kolmena vuotena yli 100 kappaletta. Ennätys rekisteröinneissä on 120 kappaletta vuodelta 2004.

Suomessa rotua käytetään perhe- ja aluevartiointikoirana. Rodulla on taipumusta itsenäiseen päätöksentekoon ja se suojelee reviiriään hyvinkin

voimakkaasti. Rodun suosio on lievästi noususuuntainen, ja rodulla on mahdollisuus jopa yleistyä ja toimia turvaa tarjoavina perhekoirina sekä laumanvartijakoirina karjaeläinten suojelijoina. Kaukasianpaimenkoiran rotunimisuomennos muutettiin 20.3.2012 Suomen Kennelliitossa kaukasiankoiraksi.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Kaukasiankoiran rotujärjestönä Suomessa toimii Suomen Palveluskoiraliitto ry. Rotua harrastavana yhdistyksenä toimii Suomen Kaukasiankoirat ry., joka perustettiin Järvenpäässä syksyllä 2005 ja merkittiin yhdistysrekisteriin 8.9.2005. Yhdistyksen kotipaikka on Helsinki ja sen toiminta-alueena on koko maa. Yhdistys hyväksyttiin jäseneksi Suomen Palveluskoiraliittoon sekä Helsingin Seudun Kennelpiiriin loka-marraskuussa 2005. Aiemmin rotuyhdistyksenä toimi Venäläiset Owzarkat ry (1993-2005). Tämä yhdistys toimi myös keskiaasiankoirien ja etelävenäjänpaimenkoirien rotuyhdistyksenä.

Kaukasiankoirien jalostustoimintaa ohjaa jalostustoimikunta, joka toimii hallituksen alaisuudessa. Jalostustoimikuntaan on kuulunut kolme- neljä jäsentä. Jalostustoimikunta yhdessä hallituksen kanssa laati jalostussuosituksen rodulle, ja tämä suositus hyväksyttiin yksimielisesti yhdistyksen vuosikokouksessa 2008 ja on pieniltä osin päivitetty tähän jalostuksen tavoiteohjelmaan. Tämän suosituksen määräyksiä ja ohjeita pidetään raameina jalostussuosituksia esitettäessä ja nämä ehdot määrittelevät myös pääsyn pentuvälityslistalle. Jalostustoimikunta kokoontuu tarvittaessa, ja esittelee asiat hallituksen päätettäväksi. Yhdistyksellä on myös pentuvälittäjä, joka välittää tietoja pentuvälitykseen ilmoitetuista pentueista. Pentulistalle pääsyn kriteerit on esitelty jalostussuosituksen kohdassa 6: muita ohjeita ja suosituksia. Yhdistyksen kasvattajalistalle pääsyn vaatimuksena on kennelneuvojan tai kunnan eläinlääkäriin kirjoittama hyväksytty tarkastusraportti, joka on voimassa kolme vuotta. Yhdistys julkaisee verkkosivuillaan ja lehdessä jalostusuroslistaa. Listalle pääsyyn vaaditaan terveystarkastukseen vastaamista ja jalostussuositusten kaikkien kohtien täyttyminen.

Yhdistys julkaisee Kaukasialainen-lehteä kaksi kertaa vuodessa. Lehdessä julkaistaan mm. terveystulokset, luonnetestitulokset, näyttelyarvostelut, jalostustarkastustulokset, jalostusuroslista. kaukasiankoiraharrastajien kokemuksia rodusta sekä ajankohtaista tietoa rotuun liittyen. Lehdessä julkaistaan mahdollisuuksien mukaan tietoa tuontikoirista ja ulkomaalaisten kasvattajien esittelyjä. Näin ollen yhdistyksen jäsenet eivät ole riippuvaisia internetyhteyksistä. Lehdessä pyritään myös julkaisemaan asiantuntija-artikkeleita erilaisista koiranjalostukseen ja – pitoon liittyvistä asioista sekä meneillään olevista terveystutkimuksista esim. Helsingin Yliopistolla. Yhdistyksellä on myös omat kotisivut osoitteessa www.caucasian.fi. Yhdistyksellä on myös facebook-profiili “Suomen Kaukasiankoirat ry”, jota seuraa paljon myös ei-jäseniksi kuuluvia rodusta kiinnostuneita ihmisiä sekä Instagram tili.

Yhdistys pyrkii järjestämään vuosittain jalostustarkastuksen, luonnetestin ja virallisen näyttelyn, Top Ovcharka Shown, johon kutsutaan aina rodun alkuperämaista pitkän linjan asiantuntijatuomareita. Näyttelyt on viime vuosina järjestetty yhteistyössä Suomen Palveluskoiraliiton kanssa. Pyrkimyksenä on ollut käyttää DOSAAF:in asiantuntijoina toimineita tuomareita, joilla on vahva kokemus myös jalostus- ja käyttökoira-asioista. Näyttelyn yhteydessä he pitävät mahdollisuuksien mukaan myös joko tuomarikoulutuksen tai luennon. Heidän haastattelunsa julkaistaan Kaukasialainen-lehdessä yhdessä kuvallisten arvostelujen kanssa.

Yhdistyksen jäsenmäärän kehitys näkyy alla olevassa listauksessa. Jäsenmäärä on vaihdellut jonkin verran. Alkuun jäsenmäärä oli tasaisessa kasvussa, minkä jälkeen vuonna 2010 alkoi notkahdus. Tällä hetkellä jäsenmäärä on pysytellyt melko samana.

Jäsenmäärät

2018 60 hlö

2019 47 hlö

2020 56 hlö

2021 68 hlö

2022 46 hlö

2023 51 hlö

2024 37 hlö (14.8.2024)

4. RODUN NYKYTILANNE

4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja

4.1.1. Populaation rakenne ja sukusiitos

Ensimmäiset kaukasiankoirat rekisteröitiin Suomen koirarekisteriin vuonna 1988, ja niitä on rekisteröity 27.6.2024 mennessä 1 847 yksilöä. Suomen koirakanta on peräisin pääasiassa Venäjältä, Ukrainasta ja Virosta. Muut yleisimmät tuontimaat ovat Latvia, Liettua, Romania ja Puola. Vuosina 2018-2024 tuontikoiria on rekisteröity yhteensä 44kpl. Kaikkia tuontikoiria ei ole rekisteröity Suomen Kennelliittoon ja suurinta osaa tuontikoirista ei ole käytetty jalostukseen. Rekisteröinneissä tähänastinen huippu on vuodelta 2005, kun Suomen rekisteriin lisättiin peräti 119 yksilöä, näistä vain kolme oli ulkomaan tuontejä. Viime vuosina rekisteröintimäärät ovat pysyneet huomattavasti alhaisempina vaihdellen n.30-60 koiran välillä. Tuontikoirien osuus viimeiseltä viideltä vuodelta on keskimäärin viisi koiraa per vuosi ja tuontien osuus on suhteessa noussut. Vuonna 2017 ulkomaantuontejä oli kahdeksan kappaletta. Sukusiitosaste on keskimäärin pysytellyt alle 2%. On tärkeää huomata, että sukusiitosprosentti on laskettu puutteellisen sukupolvitiedon mukaan, joten se on aliarvio todellisesta tilanteesta. Populaation koko on kuitenkin maassamme verrattain pieni ja tästä syystä on erittäin

toivottavaa tuoda maahan uutta jalostusmateriaalia ja lisätä tuontisperman käyttöä, jottei sukusiitosaste käänny nousuun. Kaukasiankoira on hyvin yleinen rotu niin Venäjällä kuin entisen Itä-blokin maissa. Erinomaista jalostusmateriaalia löytyy käytettäväksi maantieteellisesti kohtuullisen läheltä ja hyvin monelta eri sukulinjalta.

Kaukasiankoirien rekisteröintimäärät vastaavat melkolailla myös kysyntään. Vastuuntuntoiset kasvattajat eivät teetä pentueita, mikäli luotettavia koteja ei ole tiedossa. Huippuvuosien rekisteröintimääriä ei ole välttämättä syytä tavoitellakaan, mikäli tarjolla ei ole vastuuntuntoisia omistajia pennuille. Kenties juuri tästä syystä, kun kasvattajilla ei ole jatkuvasti pentuja tarjolla, tämä avaa markkinaraon paperittomiin ja sekarotuisiin pentueisiin. Huolestuttavaa on, että rekisteröimättömien kaukasiankoirapentueiden määrä on yhdistyksen saamien tietojen mukaan yleensä useampi pentue vuodessa. Yhdistys on yrittänyt jakaa informaatiota mm. rodussa esiintyvien perinnöllisten sairauksien vuoksi. Rekisteröimättömät koirat ovat myös osa hukkaan menevää geenipoolia. Yhdistyksellä ei kuitenkaan ole mahdollisuuksia rajoittaa yksityishenkilöiden pentueiden teettämistä ja informaation merkitysikin tuntuu olevan jokseenkin marginaalinen, mutta jatkossakin yhdistys koettaa jakaa tietoa pennunostajille ja herättää heidän keskuudessa vastuuntuntoista asennetta.

Jalostuksen vuositilastot 2018-2024 (päivitetty 16.10.2024)

Vuositilasto - rekisteröinnit							
	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Pennut (kotimaiset)	6	36	18	22	37	50	39
Tuonnit	2	3	3	6	12	3	13
Rekisteröinnit yht.	8	39	21	28	49	53	52
Pentueet	2	6	3	3	7	6	6
Pentuekoko	3,0	6,0	6,0	7,3	5,3	8,3	6,5
Kasvattajat	2	5	3	3	6	4	5
jalostukseen käytetyt eri urokset							
- kaikki	2	5	3	3	6	4	6
- kotimaiset		2	2	2	1		3
- tuonnit	2	3	1	1	4	3	2
- ulkomaiset	0	0	0	0	1	1	1
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3 v 11 kk	4 v 5 kk	3 v 6 kk	2 v 4 kk	3 v 2 kk	2 v 11 kk	2 v 2 kk
jalostukseen käytetyt eri nartut							
- kaikki	2	6	3	3	7	5	6
- kotimaiset	1	3	2	2	2	2	3
- tuonnit	1	3	1	1	5	3	3
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	6 v 2 kk	2 v 11 kk	4 v 6 kk	3 v 1 kk	4 v 8 kk	3 v 2 kk	4 v 6 kk
Isoisät	4	9	6	6	13	9	12
Isoäidit	4	8	6	6	11	8	11
Sukusiitosprosentti	0,26%	0,05%	0,61%	0,00%	1,17%	0,38%	1,29%

Taulukko 1. Vuositilasto 2018-2024. Taulukko: KoiraNet /Suomen Kennelliitto ry.

Vuositilasto - jalostuspohja							
	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Per vuosi							
- pentueet	2	6	3	3	7	6	6
- jalostukseen käytetyt eri urokset	2	5	3	3	6	4	6
- jalostukseen käytetyt eri nartut	2	6	3	3	7	5	6
- isät/emät	1,00	0,83	1,00	1,00	0,86	0,80	1,00
- tehollinen populaatio	3 (75%)	8 (67%)	4 (67%)	4 (67%)	9 (64%)	6 (50%)	8 (67%)
- uroksista käytetty jalostukseen	17%	0%	7%	0%	9%	10%	7%
- nartuista käytetty jalostukseen	0%	0%	14%	8%	19%	17%	22%
Per sukupolvi (4 vuotta)							
- pentueet	14	19	19	22	23	24	26
- jalostukseen käytetyt eri urokset	10	12	13	14	16	18	21
- jalostukseen käytetyt eri nartut	13	18	14	17	17	18	22
- isät/emät	0,77	0,67	0,93	0,82	0,94	1,00	0,95
- tehollinen populaatio	16 (57%)	21 (55%)	18 (47%)	21 (48%)	22 (48%)	24 (50%)	29 (56%)
- uroksista käytetty jalostukseen	4%	4%	8%	8%	11%	12%	11%
- nartuista käytetty jalostukseen	7%	11%	15%	17%	15%	13%	9%

Taulukko 2. Vuositilasto 2018-2024. Taulukko: KoiraNet / Suomen Kennelliitto ry.

4.1.2. Jalostuspohja

Tehollinen populaatiokoko on laskennallinen arvio rodun [perinnöllisestä monimuotoisuudesta](#). Rodun monimuotoisuutta voidaan arvioida myös molekyylogeneettisesti, esimerkiksi immuunijärjestelmää säätelevien DLA-haplotyyppien lukumäärän ja heterotsygotian perusteella.

Rodun perinnöllinen monimuotoisuus tarkoittaa sen geeniversioiden (alleelien) runsautta. Puhutaan myös jalostuspohjan laajuudesta. Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia versioita sillä on olemassa samasta geenistä. Tämä mahdollistaa rodun yksilöiden geenipareihin heterotsygotiaa, joka antaa niille yleistä elinvoimaa ja suojaa monen perinnöllisen vian ja sairauden puhkeamiselta. Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmässä, jonka geenikirjon kapeneminen voi johtaa esimerkiksi tulehdussairauksiin, autoimmuunitauteihin ja allergioihin. Jalostus ja perinnöllinen edistyminenkin ovat mahdollisia vain, jos koirien välillä on perinnöllistä vaihtelua.

Suurilukuinenkin koirarotu on monimuotoisuudeltaan suppea, jos vain pientä osaa rodun koirista ja sukulinjoista on käytetty jalostukseen tai jos rodussa on koiria, joilla on rodun yksilömäärään nähden liian suuret jälkeläismäärät. Tällaiset koirat levittävät geeniversionsa vähitellen koko rotuun, jolloin jostakin yksittäisestä geeniversiosta saattaa syntyä rodulle uusi tyyppivika tai -sairaus. Vähitellen on vaikea löytää jalostukseen koiria, joilla ei tätä geeniversiota ole (Mäki, 2011).

Ihannetilanteessa jalostukseen käytetään puolet syntyvistä koirista, tai pentuekoko huomioiden se rodun osuus, joka saadaan jakamalla luku 2 rodun keskimääräisellä pentuekoolla. Jos rodun pentuekoko on vaikkapa 5, jalostukseen tulisi käyttää 40 % rodun koirista. (Mäki, 2011). Kaukasiankoirilla viiden viimeisen vuoden pentuekoko on ollut n. kuusi pentua, joten jalostukseen tulisi tämän mukaan käyttää kolmasosaa rodun koirista. Taulukossa 2 on merkitty jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen prosentuaaliset osuudet. Tehollinen populaatiokoko näyttää prosentuaalisesti ensi silmäyksellä hyvältä, mutta jälleen kerran on muistettava, että jalostuskoirien lukumääriin perustuva laskenta, joka ei huomioi koirien sukulaisuussuhteita ja epätasaisia jälkeläismääriä, antaa huiman yliarvion todellisesta tilanteesta (Taulukko 2.).

Monimuotoisuutta turvaava rajoitus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on pienilukuisissa roduissa 5 % ja suurilukuisissa 2-3 % suhteessa rodun neljän vuoden rekisteröinteihin. Jos rodussa rekisteröidään neljän vuoden aikana keskimäärin 1000 koiraa, ei yksittäinen koira saisi olla vanhempaa useammalle kuin 20-50 koiralle. Yhdessäkään rodussa ei yhdellä yksilöllä saisi olla enempää kuin 100 jälkeläistä. Toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi pienilukuisissa roduissa olla korkeintaan 10 % ja suurilukuisissa 4-6 % suhteessa neljän vuoden rekisteröinteihin (Mäki, 2011).

DNA-tutkimukset

DNA-tason tutkimuksia kaukasiankoirien perinnöllisestä monimuotoisuudesta on tehty hyvin vähän ja ne ovat olleet hyvin suppeita sekä otoksen, että alueellisen kattavuuden osalta. Tuloksesta ei siis voi päätellä mitään suomen kannan monimuotoisuudesta, mutta tulokset olivat mielenkiintoisia suhteessa vastaaviin tutkimuksiin muilla roduilla.

MHC perhe on tärkein immuunipuolustuksen geenialue. MHC geeniperhe, jota koiralla kutsutaan myös DLA:ksi, on geeniryppäs, jonka geenit tekevät erilaisia immuunipuolustuksen kannalta tärkeitä proteiineja. Alueella on geenejä erittäin tiheässä ja yksittäisistä geeneistä on olemassa kymmeniä tai jopa satoja erilaisia variaatioita. DLA-alueelta on tunnistettu lukuisia riskitekijöitä erilaisiin autoimmuunisairauksiin ihmisillä ja joillakin koiraroduilla. Alueen homotsygotia eli saman geenimuodon (alleelin) periytyminen molemmilta vanhemmilta, on yhdistetty eri lajeilla sukupuuttoriskiä ja yleisesti elinvoimaisuuden alentumiseen. DLA-tutkimuksissa tarkastellaan usein myös kolmen merkittävän immuunipuolustuksessa tärkeän geenin muodostamia haplotyyppisiä eli vierekkäisten geenien alleelien muodostamia yhdistelmiä, jotka periytyvät sellaisenaan jälkeläisille.

Vuonna 2007 julkaistiin Manchesterin ja Liverpoolin yliopistojen sekä Novosibirskin maataloustieteellisen yliopiston DLA-tutkimus Venäläisistä koirista, jossa oli mukana myös kuusi kaukasiankoiraa. Aineisto on liian pieni edes venäläisen populaation tilanteen arvioimiseksi millään tasolla, mutta mielenkiintoista on, että tutkimuksessa löydettiin kaukasialaisilta useampia haplotyyppisiä kuin suuresta osasta länsimaissa yleisiä rotuja, joissa tutkimusaineisto on kymmeniä koiria. Kuudelta koiralta löydettiin yhdeksän erilaista haplotyyppiä ja vain yksi koira oli homotsygootti aikaisemmin tunnistamattoman haplotyyppin suhteen. Mielenkiintoista oli myös, että rodusta löytyi haplotyyppisiä, joita ei ole muilla roduilla aiemmin tunnistettu.

Tutkimuksessa todettiin myös kahden sukulaisrodun, keskiaasiankoiran ja aboriginaalin kaukasian susikoiran (jälkimmäinen ei FCI-rotu) olevan myös poikkeuksellisen monimuotoisia. Keskiaasialaisilta löydettiin 28 erilaista haplotyyppiä 48 tutkitusta koirasta, joista vain kaksi oli homotsygootteja. Kaukasian susikoirilta löydettiin 12 koirasta yhdeksän haplotyyppiä ja kaksi

koiraa oli homotsygootteja. Yleisesti ottaen DLA-alueen suhteen homotsygootteja on n. 30 % puhdasrotuisista koirista ja n. 40-50 koiran aineistosta löytyy n. 5-9 haplotyyppiä.

DLA (MHC) -kompleksin geenien alleelit ja haplotyytit liittyvät useisiin immunologisiin ongelmiin, erityisesti autoimmuunisairauksiin ja ne on yhdistetty lähes jokaiseen ihmisen autoimmuunisairauteen ja useisiin koirilla. On edullista säilyttää populaatiossa mahdollisimman paljon erilaisia haplotyyppiä tasaisesti jakaantuneena (Kennedy, 2007).

Toinen tutkimus tehtiin Moskovalaisessa yliopistossa 2006 hieman suuremmalla aineistolla ja siinä tutkittiin aina emältä periytyvien mitokondrioiden mikrosatellitteja eli DNA:n toistojaksoja, jotka eivät koodaa proteiineja, toisin kuin edellä mainittu DLA-alue. Tällöin ei ole luultavaa, että mikrosatelliitteihin kohdistuisi minkäänlaista valintapainetta. Tutkimuksessa kaukasiankoiria oli 29, keskiaasiankoiria 29 ja kaukasian susikoiria 26. Kaukasialaisella oli näistä alhaisin geneettinen monimuotoisuus (65,3%) verrattuna keskiaasialaisiin (82,5%) ja kaukasian susikoiriin (87,7 %). Tulos ei kuitenkaan ole huono, sillä vastaavasti useiden kymmenien muiden rotujen mitokondriaalisen monimuotoisuuden asteeksi on havaittu 37 – 77 %. Tässä tutkimuksessa käytettiin vain Moskovan alueen kenneliä kaukasialaisia, joten tulosta ei voi laajemmin yleistää rotuun muualla (Ryabinina, 2006; Leroy, 2009).

Viimeisen 15 vuoden ajalla käytetyt jalostusurokset (2010-2024)

Jalostusurokset

#	Uros	Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja	%-osuus	kumulat.%	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	HRANITEL GOR MAGNUM	5	36	6,59%	7%	1	3	5	36
2	INGUS OT GRIGOR VELEV	5	30	5,49%	12%	1	6	5	30
3	FINAZIAT BARAN	4	27	4,95%	17%	2	6	4	27
4	DEXTER ASHMANI	5	27	4,95%	22%	2	13	5	27
5	PASHA DAUR DON	4	26	4,76%	27%	4	23	4	26
6	GREY CARDINAL LARRY	2	21	3,85%	31%	4	26	2	21
7	GEFEST CHUDOMIR	2	16	2,93%	34%	1	11	2	16
8	JOPAN DUMBO	2	15	2,75%	36%	5	27	4	30
9	PAMIR	3	15	2,75%	39%	0	0	3	15
10	KARAT OIKUMENA	2	13	2,38%	41%	5	28	4	29
11	TULENHEIMON ILIJA	2	13	2,38%	44%	2	9	2	13
12	LITTLE FREAK'S URSUS	2	13	2,38%	46%	0	0	2	13
13	TUNDRA	1	12	2,20%	48%	0	0	1	12
14	ZAIJAS NASUN-DAVYJONES	2	12	2,20%	51%	0	0	2	12
15	ZHAN-ZHAK TRANSYLVANIA GIANT	2	12	2,20%	53%	1	9	2	12
16	ARAK Z JASTRZEBIEJ GORY	2	11	2,01%	55%	0	0	2	11
17	AZAZEL	1	11	2,01%	57%	0	0	1	11
18	IMPERATOR	1	11	2,01%	59%	0	0	1	11
19	JOPAN EETU	1	10	1,83%	61%	1	7	1	10
20	ZAIJAS HERRA IHME	1	10	1,83%	62%	2	13	1	10
21	ATHANASIOS	2	9	1,65%	64%	0	0	2	9
22	ZAIJAS TEMPESTIN-CASEY	1	9	1,65%	66%	0	0	1	9
23	RAMBO	1	9	1,65%	67%	1	3	1	9
24	ROADKING	1	9	1,65%	69%	0	0	1	9
25	SIRIUS BLACK BALKAN MASTER	1	9	1,65%	71%	3	20	1	9
26	BASTION KAVKAZA ELGAR	1	9	1,65%	72%	0	0	1	9
27	SEVERNYE L'VY LOMO EDINSTVENNY	3	8	1,47%	74%	13	72	7	37
28	JOPAN EPPU	2	8	1,47%	75%	0	0	3	15
29	JOPAN FIFI-FIRESOUL	1	8	1,47%	77%	6	36	1	8
30	TACHETEE HAKOR	1	8	1,47%	78%	0	0	1	8
31	HRANITEL GOR FAVORIT	1	8	1,47%	80%	0	0	1	8
32	ELVIS	3	8	1,47%	81%	3	21	3	8
33	ZAIJAS LISSUN-PARACELBUS	1	8	1,47%	83%	0	0	1	8
34	TULENHEIMON JUTA	1	7	1,28%	84%	0	0	1	7
35	GRANTS ZAIKONS	1	7	1,28%	85%	5	18	1	7
36	MOGUCHIY VULGASH	1	7	1,28%	86%	0	0	1	7
37	TSKARO EYTI	1	7	1,28%	88%	0	0	1	7
38	SARMAT ZOLOTAYA ZVEZDA TAVRIDY	1	6	1,10%	89%	4	23	1	6
39	TURVA TURRIN IDEFIX	1	6	1,10%	90%	0	0	1	6
40	BOLSEVIK	1	6	1,10%	91%	0	0	1	6
41	KHRANITEL OCHAGA ARTEMIY	1	6	1,10%	92%	0	0	1	6
42	CATAVALES CANNON	2	6	1,10%	93%	0	0	2	6
43	RISKI-NEIDON RYTINÄ-RIPE	1	5	0,92%	94%	1	9	2	8
44	TULENHEIMON IWAN	1	5	0,92%	95%	0	0	1	5
45	DATO	1	4	0,73%	96%	1	11	1	4
46	GORKY ECHINUS	1	4	0,73%	97%	0	0	1	4
47	JOPAN GOLJAT	1	4	0,73%	97%	0	0	1	4
48	TSKARO SHAMIR	1	4	0,73%	98%	0	0	1	4
49	POSEIDON UN PASSO AVANTI	1	3	0,55%	99%	2	9	1	3
50	HOSAYAN DEVILS MIND	1	3	0,55%	99%	0	0	1	3
51	ZAIJAS NASUN-JACKSPARROW	1	2	0,37%	99%	0	0	1	2
52	EPELI DI CASA CANONICI	1	2	0,37%	100%	0	0	1	2
53	DRAGON VENOM UN PASSO AVANTI	1	1	0,18%	100%	1	1	1	1

Viimeisen 15 vuoden ajalla käytetyt jalostusnartut (2010-2024)

Jalostusnartut

#	Narttu	Tilastointiaikana			Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja	%-osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	KARPATSKAYA STRAZARA FREYA	2	25	4,58%	5	24	2	25
2	ZAIJAS JUKILAN-TEMPEST	3	23	4,21%	2	11	3	23
3	ZAIJAS NASUN-ELISABETHSWANN	3	22	4,03%	4	23	3	22
4	FINAZIAT BATSEBA	3	21	3,85%	1	11	3	21
5	ALMA IZ ALEKSANDROVOI SLOBODY	3	19	3,48%	4	28	3	19
6	VIIVI	2	15	2,75%	1	6	3	19
7	JOPAN ISTORIA	3	15	2,75%	0	0	3	15
8	ZAIJAS LISSUN-PUUSKUPUH	3	15	2,75%	0	0	3	15
9	BIRUSA CHALO	2	15	2,75%	1	3	2	15
10	MOHNATYJ STRAZH IZOLDA	3	14	2,56%	2	13	3	14
11	FATIKON EMÄSIKA	2	14	2,56%	7	44	2	14
12	TACHETEE BAISHA	2	13	2,38%	3	15	4	29
13	USVA	2	13	2,38%	0	0	2	13
14	TULENHEIMON FANNY	2	13	2,38%	2	9	2	13
15	JOPAN FRIDA	2	12	2,20%	3	15	2	12
16	MÖRKÖLAUMAN HAGAR	1	12	2,20%	0	0	1	12
17	KANO-TIFORET ZVEZDA UDACHI	2	12	2,20%	0	0	2	12
18	CATAVALES AKRABADABRA	1	11	2,01%	0	0	1	11
19	BESTLA	1	11	2,01%	0	0	1	11
20	KALINKA OF GALDON	2	11	2,01%	0	0	2	11
21	WW YANGOVIPER'S MISSIN SIPRIINA	1	10	1,83%	3	21	2	22
22	ZAIJAS JUKILAN-STYDI	1	10	1,83%	2	13	1	10
23	RIITUN AITO ANJA	1	9	1,65%	0	0	1	9
24	GREY CARDINAL RANA	1	9	1,65%	0	0	1	9
25	RONJA	1	9	1,65%	1	3	1	9
26	WATERLOO	1	9	1,65%	1	6	1	9
27	GEENA	1	9	1,65%	1	9	1	9
28	HANKA HEIMON BRIHA	2	8	1,47%	8	58	5	31
29	ZAIJAS NASUN-IMAGENAERUM	1	8	1,47%	0	0	1	8
30	AMANDA	1	8	1,47%	0	0	1	8
31	LITTLE FREAK'S RUTH	1	8	1,47%	0	0	1	8
32	LITTLE FREAK'S VILLANELLE	1	8	1,47%	0	0	1	8
33	BLOSSOM	1	7	1,28%	7	24	2	14
34	LITTLE FREAK'S URALOCHKA	1	7	1,28%	0	0	1	7
35	JOPAN GABRIELA	1	7	1,28%	0	0	1	7
36	HONDA	1	7	1,28%	0	0	1	7
37	TURVA TURRIN RAIZA	1	7	1,28%	0	0	1	7
38	RIITUN SIPUKAN BELLA	1	7	1,28%	0	0	1	7
39	AWATAR	1	6	1,10%	0	0	1	6
40	UDACHA	2	6	1,10%	0	0	2	6
41	KRASOTA	1	6	1,10%	0	0	1	6
42	TEISI	1	5	0,92%	8	35	3	26
43	SÄNDI	1	5	0,92%	1	9	2	8
44	LITTLE FREAK'S WARRIOR PRINCESS	1	5	0,92%	0	0	1	5
45	FINAZIAT KIUKKUPUSSI	1	5	0,92%	0	0	1	5
46	JOPAN GLAMOUR GIZZABELLA	1	5	0,92%	0	0	1	5
47	AFINA PALLADA IZ GRADA VELIKOGO	1	4	0,73%	0	0	1	4
48	TULENHEIMON IMMORTAL	1	4	0,73%	0	0	1	4
49	HELLA	1	4	0,73%	1	11	1	4
50	REBEKKA	1	4	0,73%	0	0	1	4
51	CATAVALES ANNA KARENINA	1	4	0,73%	0	0	1	4
52	HRANITEL GOR KARINE	1	3	0,55%	0	0	1	3
53	AKIRA Z JASTRZEBIEJ GORY	1	3	0,55%	0	0	1	3
54	CATAVALES ANASTASIA	1	3	0,55%	0	0	1	3
55	NIRVANA MILANOVSKY R MOUNT CHÁN	1	3	0,55%	0	0	1	3
56	GOLDIE	1	3	0,55%	0	0	1	3
57	ROSE	1	3	0,55%	0	0	1	3
58	GRACE	1	3	0,55%	2	9	1	3
59	OSTANOVKA	1	2	0,37%	3	24	2	10
60	GORDOST IMPERII IZ SOKOLINOGOGNEZDA	1	2	0,37%	1	4	2	4
61	TURVA TURRIN TAIGA	1	2	0,37%	0	0	1	2
62	ZAIJAS TEMPESTIN-PRISSY	1	2	0,37%	0	0	1	2
63	VEGETARIST	1	1	0,18%	0	0	1	1

Jalostusurokset vuosina 2019-2024

Jalostusurokset									
#	Uros	Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja	%-osuus	kumulat.%	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	DEXTER ASHMANI	5	27	15,98%	16%	2	13	5	27
2	FINAZIAT BARAN	4	27	15,98%	32%	2	6	4	27
3	GREY CARDIDAL LARRY	2	21	12,43%	44%	4	26	2	21
4	LITTLE FREAK'S URSUS	2	13	7,69%	52%	0	0	2	13
5	ARAK Z JASTRZEBIEJ GORY	2	11	6,51%	59%	0	0	2	11
6	IMPERATOR	1	11	6,51%	65%	0	0	1	11
7	PAMIR	2	9	5,33%	70%	0	0	3	15
8	SIRIUS BLACK BALKAN MASTER	1	9	5,33%	76%	3	20	1	9
9	BASTION KAVKAZA ELGAR	1	9	5,33%	81%	0	0	1	9
10	HRANITEL GOR FAVORIT	1	8	4,73%	86%	0	0	1	8
11	GEEFEST CHUDOMIR	1	7	4,14%	90%	1	11	2	16
12	CATAVALES CANNON	2	6	3,55%	93%	0	0	2	6
13	ATHANASIOUS	1	4	2,37%	96%	0	0	2	9
14	TSKARO SHAMIR	1	4	2,37%	98%	0	0	1	4
15	HOSAYAN DEVILS MIND	1	3	1,78%	100%	0	0	1	3

Taulukko 1b Eniten käytetyt jalostusurokset v 2019-2024, Koiranet/ Suomen Kennelliitto

Jalostusnartut vuosina 2019-2024

Jalostusnartut									
#	Narttu	Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja	%-osuus		Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	KARPATSKAYA STRAZARA FREYA	2	25	14,79%		5	24	2	25
2	ALMA IZ ALEKSANDROVOI SLOBODY	3	19	11,24%		4	28	3	19
3	FINAZIAT BATSEBA	2	12	7,10%		1	11	3	21
4	JOPAN ISTORIA	2	12	7,10%		0	0	3	15
5	KALINKA OF GALDON	2	11	6,51%		0	0	2	11
6	CATAVALES AKRABADABRA	1	11	6,51%		0	0	1	11
7	ZAIJAS LISSUN-PUUSKUPUH	2	9	5,33%		0	0	3	15
8	GREY CARDINAL RANA	1	9	5,33%		0	0	1	9
9	BIRUSA CHALO	1	8	4,73%		1	3	2	15
10	LITTLE FREAK'S RUTH	1	8	4,73%		0	0	1	8
11	LITTLE FREAK'S VILLANELLE	1	8	4,73%		0	0	1	8
12	LITTLE FREAK'S URALOCKKA	1	7	4,14%		0	0	1	7
13	MOHNATYJ STRAZH IZOLDA	1	5	2,96%		2	13	3	14
14	LITTLE FREAK'S WARRIOR PRINCESS	1	5	2,96%		0	0	1	5
15	TULENHEIMON IMMORTAL	1	4	2,37%		0	0	1	4
16	CATAVALES ANNA KARENINA	1	4	2,37%		0	0	1	4
17	HRANITEL GOR KARINE	1	3	1,78%		0	0	1	3
18	AKIRA Z JASTRZEBIEJ GORY	1	3	1,78%		0	0	1	3
19	CATAVALES ANASTASIA	1	3	1,78%		0	0	1	3
20	NIRVANA MILANOVSKY R MOUNT CHAN	1	3	1,78%		0	0	1	3

Taulukko 1b Eniten käytetyt jalostusnartut v 2019-2024, Koiranet/Suomen Kennelliitto

4.1.3. Rodun populaatiot muissa maissa

Vahvin koirakanta on entisen Neuvostoliiton alueella, mutta emme onnistuneet saamaan rekisteröintitietoja. Vanhan JTO:n mukaan Venäjällä on rekisteröity vuosittain n. 5000 kaukasiankoiraa ja tilanne lienee samansuuntainen tänä päivänä. Varsin yleisiä kaukasiankoirat ovat entisissä Itä-Blokin maissa Puolassa, Unkarissa, Tsekeissä ja myös Romaniassa. Valitettavasti näistä maista ei ole saatavilla rekisteröintistatistiikkaa, mutta rekisteröinnit liikkuvat sadoissa yksilöissä. Ruotsissa ja Norjassa rekisteröidään pari pentuetta vuosittain. Viron sähköisessä tietokannassa on vuodesta 1984 lähtien rekisteröity 741 kaukasiankoiraa. Osa tuonteja ja osa Virossa syntyneitä. Vuosien aikana rekisteröintimäärät ovat vaihdelleet paljon. Viron rekisteröintimäärät viimeisen 5 vuoden ajalta:

2018 13 kpl

2019 29 kpl

2020 13 kpl

2021 9 kpl

2022 7 kpl

2023 16 kpl

4.1.4. Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta

Kaukasiankoiria on Suomessa rekisteröity 16.10.2024 mennessä 1853 yksilöä. Suomen koirakanta on peräisin pääasiassa Venäjältä ja Virosta (taulukko 1). Vuosina 2020-2024 tuontikoiria on rekisteröity yhteensä 26kpl, joista 5 koiraa on käytetty jalostuksessa yhdessä tai useammassa pentueessa. Ulkomailta on tuotu viimeisen viiden vuoden aikana 2-12 koiraa vuosittain. Eniten tuotu Latviasta (8 koiraa) ja Venäjältä (8 koiraa). Romaniasta (3 koiraa), Puola (3 koiraa), Virosta (2 koiraa), Bulgariasta (1 koira) sekä Valko-Venäjältä (1 koira). Kaikkia tuontikoiria ei ole rekisteröity Suomen Kennelliittoon ja suurinta osaa tuontikoirista ei ole käytetty jalostukseen.

Rekisteröinneissä tähänastinen huippu on vuodelta 2005, kun Suomen rekisteriin lisättiin peräti 119 yksilöä, näistä vain kolme oli ulkomaan tuonteja. Viime vuosina rekisteröintimäärät ovat pysyneet huomattavasti alhaisempina vaihdellen n.22-36 koiran välillä. Vuosittain rekisteröidään keskimäärin n. 20 koiraa. Sukusiitosaste on pääsääntöisesti ollut alle 2%, mutta viimeisinä vuosina sukusiitosprosentti on ollut nousussa. (taulukko 1). Vuoden 2017 sukusiitosprosentti on Kennelliiton jalostustietojärjestelmän mukaan 4,18 %. On tärkeää huomata, että sukusiitosprosentti on laskettu puutteellisen sukupolvitiedon mukaan, joten se on aliarvio todellisesta tilanteesta. Populaation koko on maassamme verrattain pieni ja tästä syystä on erittäin toivottavaa tuoda maahan uutta jalostusmateriaalia ja lisätä tuontisperman käyttöä, jottei sukusiitosaste käänny uudelleen nousuun. Kaukasiankoira on hyvin yleinen rotu niin Venäjällä kuin entisen Itä-blokin maissa. Erinomaista jalostusmateriaalia löytyy käytettäväksi maantieteellisesti kohtuullisen läheltä ja hyvin monelta eri sukulinjalta. Sukusiitosasteen nousemisen ehkäisemiseksi on lisättävä valistusta.

Tällä hetkellä suurin osa koirista tuodaan Venäjältä, jossa korvat typistetään useimmilta yksilöiltä. Koiria saa myös typistämättöminä joistain kenneleistä etukäteisvarauksella. Typistämättömiä koiria

ei kuitenkaan saa myydyksi Venäjällä, joten varauksen peruuttamisen pelossa, niitä ei aina ole mahdollista saada. Tuontikoirien jalostuskäyttö on ollut melko vähäistä. Osasyynä tähän voidaan pitää korvien tyypistämisestä johtuvaa näyttely- ja koekieltoa, joka koskee myös jalostustarkastusta ja luonnetestiä. Hyvätkin tuontikoirat saattavat jäädä pois jalostuskäytöstä niiden rajallisten esilletuontimahdollisuuksien vuoksi. Osa tuontikoirista ei saa lainkaan virallista rekisteritodistusta (Export Pedigree*), jolla ne voitaisiin rekisteröidä Suomen Kennelliiton rekisteriin. Rekisteritodistuksetonta koiraa ei voi Suomessa käyttää jalostukseen. Lisääntyvässä määrin koiria tuodaan etenkin Puolasta.

*Virallinen Englanninkielinen rekisteritodistus, jolla koira voidaan rekisteröidä Suomen Kennelliittoon.

Kaukasiankoirien tehollinen populaatiokoko Suomessa on pieni. Tähän seikkaan tulee jalostustoimikunnan ja kasvattajien kiinnittää jatkossa erityistä huomiota. Haluttaessa tarkastella kaukasiankoirien populaation kokoa ja rakennetta nykypäivänä, on tarkasteltava mm. rodun rekisteröintimäärien kehitystä aikaisemmilta vuosilta. Populaation perinnölliseen monimuotoisuuteen vaikuttaa eniten se, mitä ja minkä sukuisia yksilöitä käytetään jalostukseen ja miten paljon kutakin jalostuskoiraa käytetään. Yksittäisen jalostusyksilön ja sen perimän osuus koirakannassa ei saa nousta kohtuuttoman suureksi (ns. matadorijalostus). Suotavinta olisi käyttää paljon eri koiria, jotka täyttävät perusvaatimukset niin että mitään koiraa ei kuitenkaan käytetä liikaa. Tehollinen populaatiokoko on sitä suurempi, mitä suurempaa osaa rodun kannasta käytetään jalostukseen. Rodun geneettinen pohja pienenee ja sisäsiittoisuuden mukanaan tuomat riskit kasvavat silloin kun käytetään paljon samoja tai lähisukuisia koiria (=tehollinen populaatiokoko pienenee). Tämän riskejä ovat erilaisten sairauksien yleistyminen ja yleisesti rodun elinvoimaisuuden väheneminen.

Tehollinen populaatiokoko lasketaan kaavalla $Ne = 4 * Nu * Nn / (2 * Nu + Nn)$, jossa Nu on neljän vuoden aikana käytössä olleiden eri jalostusurosten ja Nn neljän vuoden aikana käytössä olleiden eri jalostusnarttujen lukumäärä. Kaava olettaa koirille tasaiset jälkeläismäärät. Kaava antaa yliarvion tehollisesta populaatiokoosta, koska se ei huomioi jalostuskoirien epätasaisia jälkeläismääriä eikä koirien sukulaisuussuhteita.

Tärkeää on kiinnittää huomiota myös urosten ja narttujen lukumäärän suhteeseen jalostuksessa. Ideaalitilanteessa uroksia ja narttuja käytetään lukumääräisesti yhtä paljon. Kaukasiankoirilla suhdeluku isät/emät on 0,79 (viiden vuoden ajalta laskettuna), joten uroksia ja narttuja käytetään melko tasapuolisesti. Yleisimmin ns. matadoriuroksia käytetään koiranjalostuksessa aivan liikaa populaation kokoon nähden ja tämä aiheuttaa sen, että sukupuolten välinen jalostukseen käytettävien yksilöiden suhde vääristyy. Tämän seurauksena näiden yksittäisten urosten perimä siirtyy jälkipolville yliedustettuna. Kaukasiankoirillakin on esiintynyt jossain määrin matadorijalostusta, mihin pienen koirakannan huomioon ottaen ei olisi varaa, etenkin kun kautta aikojen eniten käytetyt jalostusurokset ovat suurimmalta osin läheistä sukua toisilleen.

Samoja yhdistelmiä on toistettu ennen voimassa olevia jalostussuosituksia

seuraavasti: Act Able Courageous Cop – Act Able Beaty Box 3 kertaa

Shabo iz Svetlogo Doma – Aaronrod-Boomer's Cecilia 2 kertaa

Shabo iz Svetlogo Doma – Mörkömaan Vilma 2 kertaa

Harmaa-Hurmurin Ahmed-Ahne – Ringa 2

kertaa Act Able Bis Boss – Gloria Gutta Athena

2 kertaa Suvi-Pojan Aatu – Ninja 2 kertaa

Aarnold – Tsuyush 2 kertaa

Suhmuran Valluvalpio – 2 kertaa

Jalostussuositusten (toukokuu 2008 alkaen) mukaan yhdistelmän saa uusia vain, mikäli ensimmäisessä pentueessa on alle neljä pentua. Tämä seikka huomioiden, samoja yhdistelmiä on uusittu jalostussuositusten vastaisesti seuraavasti.

Ingus ot Grigor Velev – Viivi 2 kertaa

Jopan Eppu – Hanka Heimon Briha 3 kertaa

Karat Oikumena – Tachetee Baisha 3 kertaa

Severnye L'vy Lomo Edinstvenny – Teisi 2
kerta

Severnye L'vy Lomo Edinstvenny – Ostanovka 2 kerta

Zaijas Estin-Pidgeotto – Zaijas Juulin-Jukila 2 kerta

Lystikkään Ares – Kardiinin Tina 2 kerta

Riski-Neidon Rytinä-Ripe – Sändi 2 kerta

Eniten käytettyjen koirien jälkeläisiä viiden viimeisen vuoden ajalta on esitetty taulukoissa 6 ja 7. Jalostussuositustemme mukaan jälkeläisten määrä ei saa ylittää 5%:ia viiden viimeisen vuoden rekisteröintimäärästä. Viiden viimeisen vuoden aikana on rekisteröity 280 kaukasiankoira, joten 5% on 13,33=13 pentua. Huomioitavaa on myös kaikkien listalla olevien koirien sukulaisuussuhteet toisiinsa nähden.

Eniten käytettyjen jalostuskoirien listalle (2018-2023) on mahdollista päästä yhdellä suurellakin pentueella (13-15 pentua). Jälkeläisten määrä ylittää helposti 5% viiden vuoden rekisteröintimäärästä, koska rodun rekisteröintimäärät eivät ole vuosittain kovin suuria. Oleellista luonnollisesti on kuinka suurelta osin näitä jälkeläisiä käytetään tulevaisuudessa jalostukseen. Koirien jalostukseen käyttöikä on pysynyt melko samana, ollen tällä hetkellä hieman yli neljä vuotta Jalostustietokannasta saatavat jalostuspohjaa per sukupolvi kuvaavat tilastot pitävät siis tältä osin hyvin paikkansa, sillä niissä käytetään neljää vuotta sukupolven välinä. Suurimmat terveysongelmat kaukasialaisilla liittyvät lonkka- ja kyynärniveliin eikä rodussa esiinny merkittävästi muita myöhemmällä iällä puhkeavia sairauksia. Nelivuotiaan koiran jalostuskäyttö on sen puolesta varsin perusteltua.

Jalostusurokset

#	Uros	Tilastointialkana				Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja	%-osuus	kumulat.%	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	FINAZIAT BARAN	4	27	13,37%	13%	2	6	4	27
2	DEXTER ASHMANI	4	25	12,38%	26%	2	13	4	25
3	GREY CARDIDAL LARRY	2	21	10,40%	36%	4	26	2	21
4	GEFEST CHUDOMIR	2	16	7,92%	44%	1	11	2	16
5	PAMIR	3	15	7,43%	51%	0	0	3	15
6	LITTLE FREAK'S URSUS	2	13	6,44%	58%	0	0	2	13
7	ARAK Z JASTRZEBIEJ GORY	2	11	5,45%	63%	0	0	2	11
8	IMPERATOR	1	11	5,45%	69%	0	0	1	11
9	BASTION KAVKAZA ELGAR	1	9	4,46%	73%	0	0	1	9
10	SIRIUS BLACK BALKAN MASTER	1	9	4,46%	78%	3	20	1	9
11	ROADKING	1	9	4,46%	82%	0	0	1	9
12	ATHANASIOS	2	9	4,46%	87%	0	0	2	9
13	ZAIJAS LISSUN-PARACELSUS	1	8	3,96%	91%	0	0	1	8
14	HRANITEL GOR FAVORIT	1	8	3,96%	95%	0	0	1	8
15	CATAVALES CANNON	2	6	2,97%	98%	0	0	2	6
16	HOSAYAN DEVILS MIND	1	3	1,49%	99%	0	0	1	3
17	EPELI DI CASA CANONICI	1	2	0,99%	100%	0	0	1	2

Taulukko 6. Eniten käytetyt jalostusurokset v. 2018-2023. (Lähde: Suomen Kennelliitto / KoiraNet jalostustietojärjestelmä)

Jalostusnartut

#	Narttu	Tilastointialkana			Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja	%-osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	KARPATSKAYA STRAZARA FREYA	2	25	12,38%	5	24	2	25
2	FINAZIAT BATSEBA	3	21	10,40%	1	11	3	21
3	ALMA IZ ALEKSANDROVOI SLOBODY	2	17	8,42%	4	28	2	17
4	JOPAN ISTORIA	2	12	5,94%	0	0	3	15
5	KALINKA OF GALDON	2	11	5,45%	0	0	2	11
6	CATAVALES AKRABADABRA	1	11	5,45%	0	0	1	11
7	ZAIJAS LISSUN-PUUSKUPUH	2	9	4,46%	0	0	3	15
8	KANO-TIFORET ZVEZDA UDACHI	1	9	4,46%	0	0	2	12
9	GREY CARDINAL RANA	1	9	4,46%	0	0	1	9
10	BIRUSA CHALO	1	8	3,96%	1	3	2	15
11	LITTLE FREAK'S RUTH	1	8	3,96%	0	0	1	8
12	LITTLE FREAK'S VILLANELLE	1	8	3,96%	0	0	1	8
13	ZAIJAS NASUN-IMAGENAERUM	1	8	3,96%	0	0	1	8
14	LITTLE FREAK'S URALOCKHA	1	7	3,47%	0	0	1	7
15	ZAIJAS JUKILAN-TEMPEST	1	6	2,97%	2	11	3	23
16	MOHNATYJ STRAZH IZOLDA	1	5	2,48%	2	13	3	14
17	LITTLE FREAK'S WARRIOR PRINCESS	1	5	2,48%	0	0	1	5
18	FINAZIAT KIUKKUPUSSI	1	5	2,48%	0	0	1	5
19	TULENHEIMON IMMORTAL	1	4	1,98%	0	0	1	4
20	AKIRA Z JASTRZEBIEJ GORY	1	3	1,49%	0	0	1	3
21	HRANITEL GOR KARINE	1	3	1,49%	0	0	1	3
22	NIRVANA MILANOVSKY R MOUNT CHÁN	1	3	1,49%	0	0	1	3
23	CATAVALES ANASTASIA	1	3	1,49%	0	0	1	3
24	USVA	1	2	0,99%	0	0	2	13

Taulukko 7. Eniten käytetyt jalostusnartut v. 2018-2023. (Lähde: Suomen Kennelliitto / KoiraNet jalostustietojärjestelmä)

Suomen koirakantaa ajatellen samojen yksilöiden tai lähisukuisten yksilöiden liikakäytön raja on hyvin alhaalla ja sukusiitosprosentti voi äkkiä nousta jyrkästi tulevan koirasukupolven ollessa enemmän ja enemmän lähisukulaisia keskenään tuoden riskin peittyvien sairaus- ja alttiusgeenien esilletulolle. On kuitenkin muistettava, että Suomen koirakanta on hyvin pieni esimerkiksi Venäjän kantaan verrattuna ja uutta verta on nopeasti ja helposti saatavilla. Vaikka jalostusmateriaalia on saatavilla runsaasti ulkomailta, vaikuttaa Suomessa syntyneiden pentujen perinnölliseen monimuotoisuuteen, terveyteen ja muihin ominaisuuksiin vain täällä tehdyt jalostuspäätökset. On siis syytä pitää tarkasti silmällä jalostuspohjan rakennetta ja tiedotettava asiasta jäseniä ja rohkaista noudattamaan jalostussuosituksia.

4.2. Luonne ja käyttäytyminen

4.2.1. Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

Lyhyt historiaosuus: Kaukasiankoiran katsotaan polveutuvan Kaukasian muinaisista koirista. Rotu on levinnyt Kaukasian vuoristoalueille ja Etelä-Venäjän aroille. Rodun kehitykseen ovat vaikuttaneet luonnonvalinnan lisäksi Kaukasian alueella eläneet kansat. Historian mukaan näitä koiria on käytetty vartioimaan ja suojelemaan kotieläimiä ja asumuksia pedoilta ja saalistajilta. Ensimmäinen maininta Armenian tsaari Tigran II:n armeijan suurista molossikoirista on peräisin 100-luvulta eKr. Valikoiva rodunjalostus alkoi Neuvostoliitossa 1920-luvulla. Jalostuksessa painotettiin seuraavia tärkeitä rotuominaisuuksia: fyysinen voima, itsevarmuus, pelottomuus, erittäin tarkka kuulo ja hyvä näkö sekä tiheä, vedenpitävä karvapeite. Näiden ominaisuuksien ja kestävyuden johdosta kaukasiankoira tulee toimeen kaikenlaisissa sääoloissa, jopa kaikkein vaativimmissa.

Käyttäytyminen / luonne: Tasapainoinen, aktiivinen, itsevarma, peloton ja itsenäinen. Omistautunut ja uskollinen omistajalleen, erinomainen vartiokoira. Synnynnäinen varautuneisuus vieraita kohtaan..

Vakavat virheet: itsevarmuuden puute

Hylkäävät Virheet: vihaisuus tai liiallinen arkuus. Selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen

4.2.2. Jakautuminen näyttely- / käyttö- / tms. – linjoihin

Rotu ei ole jakautunut selkeästi käyttö- ja näyttelylinjoihin. Rodusta voidaan käyttöominaisuuksien mukaan kuitenkin erottaa neljä erilaista koiratyyppiä. Entisen Neuvostoliiton alueella koirat jaetaan karkeasti vartio-, suojele-, taistelu- ja näyttelykoiriin. Vartiokoirat suorittavat pääasiassa alueenvartioimistehtäviä ja ne koulutetaan reagoimaan pienimmästäkin ärsykkeestä. Vartiointitehtävissä olevalle koiralle on riittävä reagoitokyky oltava vieraan ihmisen tai eläimen läsnäolo (jopa ilman uhkaa) sen vartioimalla alueella. Suojelukoirat koulutetaan toimimaan uhkan kohdistuessa koiraan tai sen ohjaajaan. Koirien reagoitokyky on korkeampi kuin

vartiokoulutetuilla.

Taisteluturnauksia järjestetään yhä jonkun verran rodun alkuperäisalueilla. Taistelut eivät ole kuitenkaan verrattavissa länsimaisiin (esim. pitbullien) koiraturnajaisiin. Paimentolaisten järjestämät turnaukset ovat enemminkin näytösluontoisia, joissa pyritään selvittämään työkoirien ominaisuuksia taistella laumaa turvatessaan saalistajia (susia) vastaan. Koirat saavat hyvin harvoin vakavia vammoja kyseisissä taisteluissa, sillä ottelu keskeytetään heti kun jompikumpi koirista osoittaa alistumisen merkkejä. Koirat ovat paimentolaisille elinkeinon elinehto ja erityisesti johtajakoiran loukkaantuminen tietää yleensä suuria menetyksiä karjan lukumäärästä saalistajille. Yhdistyksemme ei hyväksy koirataisteluiden järjestämistä mihinkään tarkoituksiin.

Näyttelykoiria ei luonnollisesti kouluteta mihinkään edellä mainituista tehtävistä. Monissa maissa jalostus onkin jo eriytynyt näyttely- ja työlinjaisten koirien osalta. Näyttelytarkoituksiin jalostetut koirat ovat työlinjaisia huomattavasti säyseämpiä, sosiaalisia ja helpompia käsitellä. Ulkoisilta ominaisuuksiltaan eri linjat alkavat poiketa toisistaan melkoisesti. Näyttelykoirien rakenne on usein ylikorostetun raskas ja karhumainen. Alkukantaiset ominaisuudet näyttelykoirissa on yhä, mutta niiden esiin tuleminen on vähäisempää kuin puhtaasti työlinjaisilla. Tilanne siis sama kuin monella muullakin rodulla: Näyttelyorientoitunut jalostus passivoi koirien käyttöominaisuuksia. Suomessa pääosa jalostuksesta suuntaa näyttelykoirien tuottamiseen. Viime vuosina kaukasiankoiria on otettu menestyksekkäästi myös karjatiloilta eläinvahdeiksi, vartioimaan mm. lampaita ja muita kotieläimiä.

4.2.3. PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus

PEVISA:ssa ei ole mainintaa luonteen osalta. Yhdistys on kartoittanut mahdollista luonteen arvioinnin lisäämistä PEVISA:an, mutta koska Suomessa ei ole tällä hetkellä rodullemme soveltuvaa luonteen tai käyttöominaisuuksien testausmenetelmää käytössä ja koska olemme pienen populaation vuoksi riippuvaisia tuontikoirista, jotka useimmiten ovat typistettyjä, olemme luopuneet ajatuksesta. Typistetut koirat eivät voi osallistua näyttelyihin eivätkä luonnetestiin tai MH-luonnekuvaukseen, käyttäytymisen jalostustarkastukseen tai edes ulkomuodon jalostustarkastukseen. Eläinsuojelulain 7 §: ”Eläimille suoritettavat toimenpiteet. Leikkaus tai muu siihen verrattava kipua aiheuttava toimenpide saadaan eläimelle suorittaa vain, jos se on eläimen sairauden tai muun siihen verrattavan syyn vuoksi tarpeellista.” ja myöhemmin: ”Maa- ja metsätalousministeriö voi kieltää sellaisten eläinten käyttämisen kilpailuissa tai pitämisen näytteillä, joille on suoritettu leikkaus tai toimenpide, jonka suorittaminen on tämän lain nojalla kielletty.” Tätä pykälää on vielä tarkennettu maa- ja metsätalousministeriön asetuksella: ”2) näytteillä pitämisellä koiranäyttelyä ja muuta vastaavaa tilaisuutta, jossa arvostellaan koirien ulkomuotoon, käyttöön tai jalostukseen liittyviä ominaisuuksia. Vuonna 2001 tai sen jälkeen syntynyt koira, jolle on suoritettu leikkaus tai muu siihen verrattava kipua aiheuttava toimenpide eläimen ulkonäön muuttamiseksi, ei saa osallistua kilpailuihin eikä sitä saa pitää näytteillä.”

4.2.4. Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Koska Suomessa ei ole käytössä rodunomaista koetta tai testiä kaukasiankoiralle, olemme käyttäneet enimmäkseen luonnetestiä, vaikka se ei varsinaisesti ole kehitetty mittaamaan kaukasiankoiran luonne- ja työominaisuuksia. Toisena vaihtoehtona on ollut MH-luonnekuvaus, jossa on käynyt vuosien aikana kaksi koiraa. Koirien kokonaan testaamatta jättäminen olisi vielä huonompi vaihtoehto ja testi kuitenkin antaa tärkeää informaatiota myös kaukasiankoiran käyttäytymisestä oman reviirin ulkopuolella. Luonnetesti on osattava tulkita rodun kannalta ja sen avulla kuitenkin kykenee erottamaan esimerkiksi ääripäät yliaggressiivisuuden ja arkuuden osalta. Luonnetestin arvosteluohje löytyy liitteestä 2. Rodullemme oli aikaisemmin luonnetestissä hyväksytyn tuloksen pisteraja (75p) muotovalion arvon saavuttamiselle, mutta tämä rajoitus poistui

1.1.2015 alkaen.

Suomen Kaukasiaankoirat ry on vuodesta 2007 alkaen järjestänyt vuosittain luonnetestin omalle rodulleen. Vuosina 2010-2013 olemme käyttäneet samoja tuomareita, Jorma Lankista ja Sami Heikkilää, jotta tulokset olisivat mahdollisimman vertailukelpoisia. Vuonna 2014 yhdistys ei järjestänyt luonnetestiä. Vuosina 2015-2017 tuomareina toimivat Jorma Lankinen ja Auli Kiminki.

Vuonna 2018-2020 luonnetestissä kävi 7 kaukasiaankoiraa. Vuosina 2021-2023 ei luonnetestiä järjestetty.

16.8.2015 Orimattilassa pidetyn luonnetestin tuomarihaastattelussa Jorma Lankinen ja Auli Kiminki arvioivat testattujen koirien luonnetta ja totesivat, että pehmeys on edelleen ongelmana rodussa ja hermorakenteeseen tulee kiinnittää huomiota. *”Luonnetesti kertoo koirien ominaisuuksista ja nykyinen testi soveltuu ihan kaikenrotuisille koirille. Kaukasiaankoirien kohdalla ei tule kuitenkaan tuijottaa testistä saatuihin pisteisiin vaan verrata koiraa ns. ihanneprofiliin. Mielestämme kaukkarin ei kuulu saada testistä +200 - +300 pistettä. Lähempänä +300p oleva kaukkari olisi melko todennäköisesti sellainen, jonka kanssa kukaan ei pystyisi elämään. Koira kannattaa tuoda*

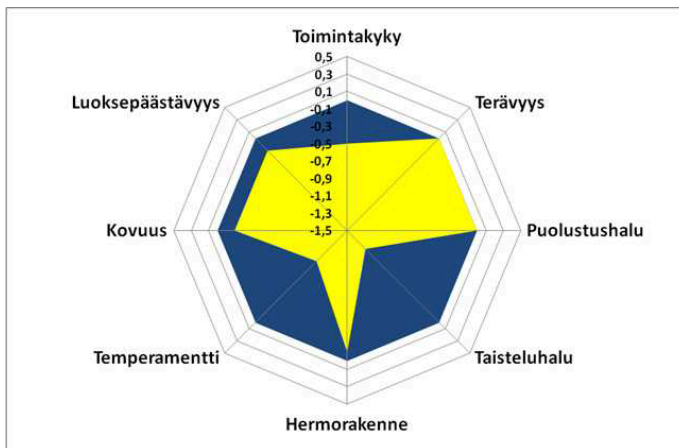
n. 3v iässä, mahdollisimman nuorena, jotta testituloksena olisi mahdollisimman totuudenmukainen ja eletty elämä ei vaikuttaisi testituloksiin niin paljoa. Pelkkä luonnetestihän ei riitä vielä yksin koiran luonteen arviointiin vaan koiria tulisi arvioida mahdollisimman monipuolisesti. Turhasta pehmeystä tulisi päästä eroon, sitä on liikaa nyt koirissa. Hermorakenteeseen tulee kiinnittää myös todella paljon huomiota. Huomioitavaa on myös joidenkin koirien selkeä aggressio. Aggressio on voimakkaasti periytyvä ominaisuus ja näitä koiria ei tule missään nimessä parittaa heikkohermoisten koirien kanssa. Aggressiota selkeästi ilmentävä koira tarvitsee parikseen hyvällä hermorakenteella ja matalahkolla temperamentilla varustetun kumppanin. Aggressio on vaarallinen ominaisuus, etenkin yhdistettynä heikkoon hermorakenteeseen. Jos koiralla on korkea temperamentti ja korkea toimintakyky, sekä terävyys, siitä tulee helposti ”pommi”. Aggressiota ilmentävien koirien pentujen kotien valinnassa on oltava erityisen tarkkana. Kahta pehmeää koiraa ei tule koskaan yhdistää. Jos koira on pehmeä, sillä tulee olla käsiteltävyyttä riittävästi. Jos pehmeällä koiralla on hermorakenne plussalla ja/tai toimintakyky, se on aina huomattavasti parempi tilanne.”

17.10.2010 Lankisen ja Sami Heikkilän haastattelussa tuomarit kommentoivat mm. että pidättyväinen saa olla, mutta pidättyväisyys ei saa tulla arkuuden, vaan välinpitämättömyyden kautta. Koiran pitäisi olla välinpitämätön nimenomaan ihmistä kohtaan, ei maailmaa. Lankinen kertoi, että kaukasiaankoiria on testattu 70-80 -luvulta asti ja hänen mielestään taso on säilynyt suhteellisen samana. Kaukasiaankoiran profiilista Lankinen totesi, että kaukasiaankoiraa saa olla pidättyväinen, toimintakyvyn on oltava suhteellisen korkea, eikä koira saa olla mielistelevä.

Otteita Jorma Lankisen kaukasiaankoirista tekemästä yhteenvedosta 2010:

Verrattaessa kaukasiaankoiria muihin testattuihin rotuihin on ero selkeä. Alla olevassa kaaviossa on testattavat ominaisuudet muunnettu niiden voimakkuutta kuvaavalle asteikolle (1-5) (kuva 3).. Kaavion sininen alue kuvaa kaikkia testattuja rotuja ja keltainen kaukasiaankoiria. Ero muihin testattaviin rotuihin näkyy selvästi. Vain terävyyden ja puolustushalun saavuttaessa koko materiaalin tason ja muiden ominaisuuksien jäädessä selkeästi keskiarvon alapuolelle.

Kuva 2. Kaukasiankoira verrattuna muihin rotuihin luonnetesti tulosten perusteella. Kuva: Jorma Lankinen.

”Kaavio (Kuva2) kuvaa mielestäni selkeästi laumanvartijatyyppisen koiran luonnetestituloksen oletusta. Kun laumanvartijalta ei voida edellyttää vieraalla paikalla selkeää itsenäistä toimintaa, vieraan kanssa leikkimistä, eikä vilkkautta, voidaan oletusarvoisesti vähentää loppupistemäärästä satakunta pistettä muihin rotutyyppeihin verrattaessa.

Luonteiden testaus on ehdottomasti myös kaukasiankoiran jalostukselle ensiarvoisen tärkeää, mutta hyväksytyt testitulokset edellyttämisen valionarvoon on kyseenalaista. Rodunomaisesti käyttäytyvä kaukasiankoira ei mielestäni välttämättä saavuta tätä rajaa. Korkeita pistemääriä saavuttava yksilö ei useinkaan omaa laumanvartijalle tyypillistä luonnetta, ja näitä tämä valionarvosääntö palkitsee. Samoin jalostukselle vaaralliset ominaisuudet, kuten liiallinen pehmeys jäävät helposti huomioimatta.” – Jorma Lankinen

Hylkäykset

Testatuista kaukasiankoirista 32% päätyi hylätyyn lopputulokseen vuoteen 2010 mennessä (kuva 3). Hylkäyksen syytä oli monia: alle 75 pistettä (Huom! Pisteraja poistunut), negatiivinen terävyys, negatiivinen hermorakenne, ampuma-alttius sekä negatiivinen luoksepäästävyys. Nämä jakautuvat rodulle seuraavan kaavion mukaisesti:

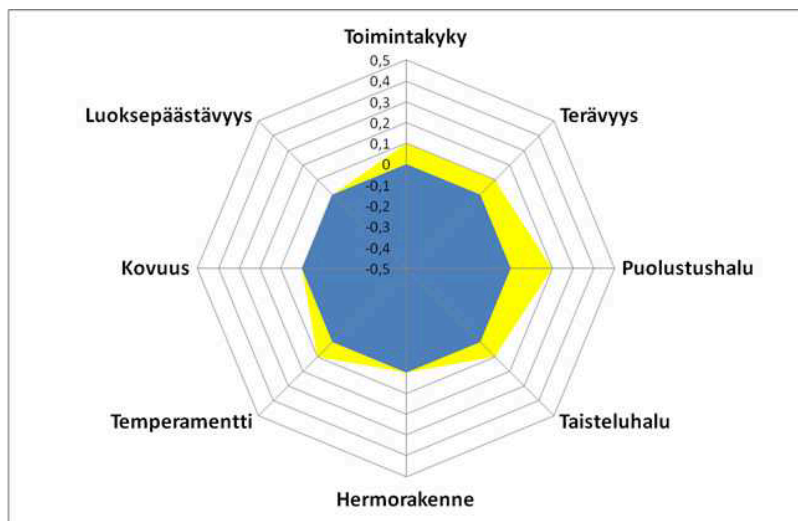

Kuva 3. Kaukasiankoirien hylkäysten syyt luonnetestissä. Kuva: Jorma Lankinen.

”Kuten kaaviosta nähdään, on yleisin hylkäyksen syy alhainen pistemäärä. Mistä tämä johtuu, jää helposti kokonaan huomioimatta.

Kaukkari Vs Muut Laumanvartijat

Kaukasiankoiraa muihin itä-euroopan laumanvartijoihin verrattaessa on se näistä testitulostensa perusteella jonkin verran edellä. Alla vertailu jossa sinisellä muiden laumanvartijoiden tulokset ja keltaisella kaukasiankoiran erotus niihin (kuva 4). Huomaa myös ensimmäisestä kaaviosta eroava asteikko.” – Jorma Lankinen

Kuva 4. Kaukasiankoira verrattuna muihin laumanvartijoihin luonnetestin perusteella. Kuva: Jorma Lankinen.

Vuoden 2010 erikoisnäyttelytuomarimme, eläinlääkäri Genadij Grinko, joka toimii jalostusvastaavana suuressa, yli 300 kaukasiankoiraa käsittävässä teollisuudelle vartiokoiria jalostavassa jalostuskeskuksessa, totesi tuomarihaastattelussa suomalaisesta luonnetestistä seuraavaa:

Luonnetesti oli hänelle jo ennestään tuttu Venäjällä vierailleiden palveluskoiraihmissen kautta ja hän totesi, että palveluskoiraa ja laumanvartijaa ei tulisi testata samoilla testeillä, ne ovat niin erilaisia luonteeltaan ja ominaisuuksiltaan. Kaukasiankoiran kannalta meidän luonnetestimme on Grinkon mukaan jopa eläinrääkkäystä. Näkemystään hän perusteli sillä, että reviiresidonnaisena koirana kaukasiankoiralta ei voi edes odottaa reaktiota vieraalla alueella ja Venäjällä, jossa vartiokoiria ei kuljeteta mihinkään vaan ne pysyvät pääasiassa omalla reviirillään, stressaa koira yleensä jo pelkästä automatkasta. Testi, jossa koiraa kasvavassa määrin paineistetaan vieraalla alueella ilman että se saa omasta reviiristä sille luontaisesti tulevaa ”potkua”, ei anna oikeaa kuvaa koiran ominaisuuksista. Grinkon mielestä kaukasiankoira on aina testattava sen omalla reviirillä tai koulutuskentällä, joka on sille tuttu.

Suomessa koirakulttuuri on kuitenkin jokseenkin erilaista kuin rodun alkuperämaassa ja täällä kaikkien koirien odotetaan olevan sosiaalisesti adaptoituneita vallitsevaan yhteiskuntaan, tottuneita autoiluun ym. ja koiria kehoitetaan myös aktiivisesti soseerattamaan pentuaikana. Koira, jolla on muitakin ihmiskontakteja sekä kokemuksia oman kodin ulkopuolelta, voi osallistua luonteen arvioimistestisiin ilman, että se tuottaa koiralle tarpeetonta stressiä tai olisi verrattavissa eläinrääkkäykseen. Tarvittaessa testi keskeytetään, mikäli koirassa näkyy voimakasta stressireaktiota.

Koska koira voi osallistua luonnetestiin vasta täytettyään kaksi vuotta, ilmoitamme rekisteröinteihin suhteutetun luonnetestimäärän 2015 tai sitä ennen rekisteröidyistä koirista. On huomattava, että

kaukasiaankoira kehittyy hitaasti ja moni haluaa tuoda koiran testattavasti selvästi vanhempana kuin 2-vuotiaana. (Taulukko 8). Vuosina 2007-2015 on testattu 89 kaukasiaankoira luonnetestillä ja kaksi koira käynyt MH-luonnekuvauksessa.

vuosi	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Rekisteröinnit yht.	60	41	44	65	64	25	88	92	63
luonnetestattu	8	3	8	9	10	1	10	7	14
Luonnetestattu % rekisteröidyistä	13,3	7,3	18,2	13,8	15,6	4,0	11,4	7,6	22,2

Taulukko 8. Luonnetestattujen koirien osuus vuosittain rekisteröidyistä koirista v. 2007-2015. Lähde:Koiranet/Suomen Kennelliitto ry.

Arvo	Toimintakyky I	Terävyys II	Puolustus-halu III	Taistelutahto IV	Hermorakenne V	Temperamentti VI	Kovuus VII	Luoksepäästävyys VIII
+3	1	17	24	2	-	19	10	58
+2	6	9	15	14	10	64	1	26
+1	44	59	29	-	72	3	56	-
-1	34	0	19	51	10	3	-	5
-2	7	3	3	20	-	3	23	2
-3	-	4	2	5	-	-	2	1
Yht.	92	92	92	92	92	92	92	92

Taulukko 9A Yhteenvedo luonnetestituloksista 2000-2007. Näiden lisäksi yhdeksän koiran testi keskeytettiin. Lähde:koiranet/ Suomen Kennelliitto

Arvo	Toimintakyky I	Terävyys II	Puolustus-halu III	Taisteluhalu IV	Hermorakenne V	Temperamentti VI	Kovuus VII	Luoksepäästävyys VIII
+3		23	25			12	6	42
+2	3	7	10	9	3	58		30
+1	29	45	20		68	1	53	1
-1	35	2	19	40	6	5		2
-2	10		1	28		1	18	2
-3			2					
Yht	77	77	77	77	77	77		77

Taulukko 9. Yhteenvedo luonnetestituloksista vuosina 2007 – 2015. Lisäksi 12 koiran testi keskeytettiin. Lähde: Koiranet / Suomen Kennelliitto ry.

Luonnetestitulosten yhteenvedo tulosten keskiarvoilla (v. 2007-2015 testatut)

Toimintakyky -1 pieni
Terävyys +1 pieni, ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua Puolustushalu +1 pieni
Taisteluhalu -1 pieni
Hermorakenne +1 hieman rauhaton
Temperamentti +2 kohtuullisen vilkas
Kovuus +1 hieman pehmeä
Luoksepäästävyys +2 luoksepäästävä, aavistuksen pidättyväinen

Laukauspelottomuus yhteenveto

+++ laukausvarma 33 42,85 %
++ laukauskokematon 37 48,05 %
+ paukkuärtyisiä 4 5,19 %
- laukausaltis -- 3 3,9%
laukausarka

yhteensä 77

Muotovalionarvovaatimuksen vuoksi yhteenvetotaulukot antavat kuvan pääasiassa näyttelyissä käyvien koirien luonteesta luonnetestituloksien keskiarvoilla tulkittuna. Testattujen koirien määrä on kovin pieni koirakantaan verrattuna.

Huomionarvoiseksi seikaksi voidaan ehkä kuitenkin katsoa testitulosten suuret poikkeavuudet keskenään. Tulos on varmasti suurelta osin otannan pienuudesta sekä erilaisista testiolosuhteista johtuva, mutta se herättää myös kysymyksen kantamme luonnekirjon tilasta. Puhtaasti rotumääritelmässä listattuihin ominaisuuksiin verrattuna pohdinnan arvoisia ovat saadut arvot osa alueissa: pehmeys, puolustushalu, hermorakenne, temperamentti ja luoksepäästävyys. Rotumääritelmän mukaisesti olisi toivottavaa suurempi puolustustahto, tasapainoisempi hermorakenne ja välinpitämättömämpi temperamentti. Puolustushalu oli aikaisemmassa keskiarvossa +2, joka merkitsee suurta ja hillittyä. Puolustushalu on nyt keskiarvoa tarkastellen laskenut.

Kaukasiankoiralle on luotu alustava luonneprofiili, jotta testitulokset olisivat koiran omistajille helpommin ymmärrettävissä ja keskenään vertailtavissa rodun sisällä. Tarkoituksenamme on ohjata ihmisiä tulkitsemaan testiä oikein, korjata testiin liittyviä virheellisiä käsityksiä ja turvata se, että testiä vähemmänkin tuntevat saavat informaatiota koiransa rotutyypillisistä ominaisuuksista. Osa ihmisistä tulkitsee tällä hetkellä testin niin, että mitä suurempi kokonaispistemäärä, sen parempi.

Luonnetestiprofiilin laatiminen aloitettiin vuoden 2007 luonnetestityöryhmän vetäjän, Lea Kilpeläisen kanssa. Kilpeläinen toimi yhdistyksemme järjestämässä luonnetestissä päätuomarina syyskuussa 2007. Hän toivoi, että saisimme ensin kasvatettua testausprosenttia, minkä vuoksi olemme järjestäneet vuosittain oman luonnetestin rodullemme ja julkaisseet siihen liittyviä artikkeleita lehdessemme. Yhdistyksemme on rakentanut luonnetestityöryhmän ja Jorma Lankisen sekä Auli Kimingin avustuksella rodullemme ns. ihanneprofiilin. Rotuprofiilia varten olemme videokuvanneet kaikki yhdistyksen luonnetestit vuodesta 2007 alkaen. MH-luonnekuvauksissa ei ole toistaiseksi käynyt kuin kaksi kaukasiankoiraa. Käyttäytymisen jalostustarkastus on tullut Kennelliitolta v. 2016 uutena vaihtoehtona luonteenarvioimistestisiin ja tähän yhdistys on kehittämässä rotukohtaisia hyväksymiskriteereitä.

Suomen Kaukasiankoirat ry:n hallitus ajoi aiemmin vaaditun pisterajan (75p) poistamista muotovalionarvosäännöistä vuonna 2013 ja ehdotti, että muotovalionarvoon riittäisi luonnetestin läpimeno. Tämä ehdotus hyväksyttiin ja muotovalionarvon vaatimuksista poistui pisteraja 1.1.2015 alkaen takautuvasti. Keskeytettyä suoritusta ei hyväksytä.

Vuoden 2016-2024 luonnetestattujen koirien määrä 17 kpl.

Tulosten keskiarvot: 60,87 p.

Yhteenveto tuloksista 2016-2024

Arvo	Toimintakyky I	Terävyys II	Puolustus- halu III	Taisteluhalu IV	Hermora- kenne V	Tempera- mentti VI	Kovuus VII	Luokse- päästävyys VIII
+3		4	5			5	2	7
+2	1	2	1	3	1	10		7
+1	9	10	3		14	2	7	3
-1	7		5	8	2			
-2			1	5			8	
-3		1	2	1				
Yht	17	17	17	17	17	17	17	17

KAUKASIANKOIRAN IHANNEPROFIILI - MH-KOE JA JALOSTUSTARKASTUKSEN KÄYTTÄYTYMISKOE

Rodun luonnetestin ihanneprofiili on JTO:n liitteenä (liite 2) ja työryhmä jatkaa nyt sekä MH-kokeen että jalostustarkastuksen käyttäytymiskokeen ihanneprofiilien työstämistä. Jotta ihanneprofiileista tulisi mahdollisimman rodunomaiset ja totuudenmukaiset, vaativat ne tiedon keräämistä ja käyttäytymisen kartoitusta kyseisissä tilanteissa käytännön esimerkkien valossa. Pyrimme järjestämään asiantuntijoiden avulla epävirallisia testitilaisuuksia tätä varten talvella 2024 ja keväällä 2025.

JALOSTUSTARKASTUKSET 2018-2023

Jalostustarkastuksessa tuomari arvioi koiran luonnetta, esim. arkuutta ympäristölle (paikka, alusta, äänet) ja ihmisille. Arvioinnissa huomioitiin erityisesti suhtautumista vieraisiin ihmisiin myös aggressiivisuuden, liiallisen luottavaisuuden sekä miellyttämisen suhteen. Koiran tulee olla avoin tai hieman varautunut, muttei aggressiivinen, arka tai liian luottavainen.

Vuosina 2018 - 2023 Jalostustarkastuksiin on osallistunut kaksi koiraa: KANO-TIFORET ZVEZDA UDACHI sekä ALMA IZ ALEKRANDROVOI SLOBODY joista molemmat maininnalla erinomainen.

LUONNEKUVAUKSET:

Erinomainen = vastaa rodun ihannetta

Hyvä = erittäin lievästi arka ympäristölle (paikka, alusta, äänet), epävarma, liian luottavainen vieraille

Tyydyttävä = flegmaattinen, omistajaan liiaksi tukeutuva tai liian epäluottavainen omistajaa kohti

Heikko = voimakkaasti arka ympäristölle (paikka, alusta, äänet), voimakkaasti flegmaattinen, hallitsemattomasti aggressiivinen/totaalinen aggressiivisuuden puuttuminen

Kennelliiton näyttelyissä luonteeseen on ruvettu kiinnittämään enemmän huomiota koiran luonteeseen. Näyttelyarvostelulomaketta on uudistettu ja siitä löytyvät seuraavat arvosteltavat kohdat: Suhtautuminen tuomariin (rodunomainen lähestyttäessä / väistää / vihainen) ja yleisesti: (vastaus kyllä tarvittaessa: pelokas / vihainen koirille). Negatiiviset merkinnät lähetetään rotuyhdistykselle, mutta emme ole saaneet tällaisia tietoja. On mahdollista ettei tällaisia merkintöjä ole tehtykään. Yhteensä kommentteja on 285 kpl (yhdistykselle toimitetuista arvosteluista) Positiivisia kommentteja 237 kpl ja negatiiviseksi luokiteltavia kommentteja 48 kpl. Kaikkiaan v 2008-2017 näyttelyarvosteluja on annettu 1157 tulosta virallisista näyttelyistä seka on otettu huomioon myös 71 epävirallista arvostelua viimeisen viiden vuoden aikana olleista epävirallisista Top Ovcharka Show-erikoisnäyttelyistä. Yhteensä 1228 arvostelua. Prosentuaalisesti on 23,2% näyttelyarvostelussa koiran luonteesta kommenttia. Olemme keränneet kaikki luonteeseen ja kehäkäyttämiseen viittaavat maininnat näyttelyarvosteluista vuosilta 2008-2017 taulukoihin (liite 1)

Kaikissa maissa testataan koiria, esimerkiksi Suomessa luonnetestin avulla ja jalostustarkastuksessakin luonnetta arvioidaan ilman varsinaista testiä. Venäjällä on useitakin erilaisia testejä, esimerkiksi KS-vartiotesti sekä ”venäläinen luonnetesti”, joka mittaa lähinnä koiran sosiaalisuutta ihmistä kohtaan. Eri maiden testit ovat kuitenkin keskenään niin erilaisia, että käytännössä on mahdotonta vertailla eri maiden populaatioiden luonne-eroja.

Sukupuolten välisiä eroja löytyy, esimerkiksi nartut ovat useimmiten nöyrempiä omistajaa kohtaan kuin urokset. Periaatteessa sekä urosten että narttujen kuuluu haluta puolustaa itseään muita koiria vastaan eikä alistua. Usein kaukasiankoirat näyttelyssä reagoivat lähinnä oman rotuisiinsa suuriin, vahvaluontoisiin koiriin. Muut koirat näyttelyalueella jäävät yleensä huomiotta.

4.2.5. Käyttö- ja koeominaisuudet

KAUKASIANKOIRAN alkuperäinen tehtävä on ollut suojella karjalaumaa tunkeilijoilta ja petoeläimiltä ja toimia kylien ja omaisuuden vartijana. Alkuperäisalueen sotaisan historian takia se on toiminut myös sotakoirana. Paimentavana koirana kaukasialaista ei käytetty, vaan koiran tehtävänä oli lauman turvaaminen. Stalinin vallan aikana rotua alettiin käyttää myös neuvostoarmeijan palveluksessa sota- ja aluevartijana. Tänä päivänä näyttelyharrastus ohjaa jalostusta voimakkaimmin. Rodun alkuperäisalueella, Kaukasuksessa, kaukasiankoirat tekevät kuitenkin pitkälti samaa työtä kun esi-isänsä vuosisatojen takaa. Nykyään kaukasiankoiraa käytetään Suomessa yhä enemmän myös turkistarhojen, aidattujen teollisuusalueiden ja kiinteistöjen vartijana.

Kaukasiankoira on itsenäinen ja älykäs koira, joka reagoi uhkaavaan tilanteeseen oman harkintansa mukaisesti, ei ihmisen käskystä. Sen synnynnäinen reviiiritietoisuus on vahva ja rodun yksilöt vartioivat perhettään ja elinpiiriään voimakkaasti. Ne eivät saa omalla alueellaan väistää mitään, mutta luontaisesti reagoitukynnyksen kuuluu olla korkea. Varta vasten vartiokoiraksi koulutetun

koiran reagointikyky luonnollisesta on matalampi.

Laumanvartijat pyrkivät ensisijaisesti karkottamaan tunkeilijan haukkumalla. Vartiointi- ja haukkumistaisuuden vuoksi koira ei sovellu ympäristöön, jossa se voi olla häiriöksi naapureille. Ympäristö, jossa on liikaa virikkeitä (vahdittavaa) saattaa myös aiheuttaa kovan stressin koiralle ja se voi esiintyä mm. aggressiivisuutena. Ollessaan oman reviirinsä ulkopuolella koiran kuuluu olla avoin tai välinpitämätön vieraita ihmisiä kohtaan.

Rodulla ei ole Suomessa virallista testiä, jolla voitaisiin mitata sen rodunomaista luonnetta tai työominaisuuksia. Parhaiten koiran aluevartijan ominaisuudet tulevat esiin omaa reviiriä vartioidessa oli se sitten piha tai muu sille osoitettu alue. Laumanvartijan ominaisuudet tulevat esille, kun se saa toimia oman esimerkiksi lammaslauman vartijana. Suomessa jokamiehen oikeuden mahdollistama vapaa kulku toisen mailla vaikeuttaa kaukasiaankoiran käyttöä laumanvartijatehtävissä. Omalla reviirillä suoritettavia testejä ei ole Suomessa käytössä. Jonkin verran kaukasiaankoiria on käytetty epävirallisissa petotestissä, jossa käytetään aitoja suden, karhun ja ilveksen hajuja sekä täytettyä kauko-ohjattavaa konepetoa.

Vaaran uhatessa hälytyksen tekevät nartut ja nuoret koirat. Niiden tarkoitus on haukkumalla ja tarvittaessa tappelemalla ajaa vihollinen pois, ei seurata niitä kauas. Yleensä sudet laittavat nuoret yksilöt eturintamaan harhauttaakseen koiria ja koetellakseen niiden voimia. Taitavimmat tappelijat koettavat samalla viedä laumasta lampaita ja jahdata ne niin pitkälle kuin mahdollista. Tätä varten Kaukasian susikoirilla on oma taktiikkansa: kaikkein taitavimmat yksilöt tarkkailevat tilannetta jostain korkealta ja puuttuvat siihen vain, jos nartut ja nuoret koirat eivät pärjää. Taistelu alkaa siten, että vastustaja isketään voimakkaalla rintaiskulla jaloiltaan ja samanaikaisesti sitä tartutaan niskasta, jolloin se ei voi käyttää enää omia hampaitaan, mitä seuraa voimakkaita tapporavistuksia. Yleensä tämä riittää murtamaan heikomman tai pienemmän vastustajan selkärangan, samanhahvuisen ja -kokoisen vastustajan on joko tapettava tai paettava. Tietysti koirat käyttävät erilaista taktiikkaa erilaisia vastustajia kohtaan. Esim yhteentörmäys suuren karhun kanssa voi koitua sen kuolemaksi pelkästä tassun iskusta. Sellaisen kohdatessaan koirat toimivat laumana ja yrittävät hätistää karhun pois karjan läheltä ja kiinnittää aseensa kanssa liikkuvan paimenen huomion. (Serdyukov et. al.).

Sudetkaan eivät halua välttämättä kohdata koiria vaan yrittävät kiertää karjan, jota vartioi tehokkaat laumanvartijat. Normaalisti koirat taistelevat susia vastaan vain harvoin, ne eivät pyri vain voittamaan vastustajaa vaan turvaamaan karjan olemassaolon. Nuoren koiran tapellessa paimenet arvioivat samalla sen ominaisuuksia työhön ja huomioivat silloin vain ja ainoastaan sen luonnetta (Serdyukov et. al.). Tästä voimme päätellä, että yksittäisen kaukasiaankoiran kuului vieraalla reviirillä karhun kohdatessaan väistää sitä, eikä antautua kohtalokkaaseen taisteluun.

Laumanvartijakoirien käyttöä alkuperäistehtävissään on kartoitettu Suomessa laajemminkin. Helsingin Yliopistolla projektin tutkijana toimii MSc. Teet Otstavel. Väitöskirjatutkimus: ”Laumanvartijakoirien käyttö susi- ja muiden petovahinkojen ennaltaehkäisyssä Suomen kotieläintiloilla” – Prevention of wolf and other large carnivore damages in Finnish livestock herd using livestock guardian dogs (LGD). Tutkimuksen myötä yhdistyksemme toivoo saavansa käsityksen laumanvartijakoirien todelliselle työtarpeelle Suomessa. Todellisten, rodulle aikanaan hyvinkin tyypillisten työtehtävien suorittaminen on erittäin keskeistä näiden arvokkaiden työominaisuuksien säilymisen kannalta rodussa. Lisätietoa tutkimuksen tarkemmasta sisällöstä kiinnostuneille: teet.otstavel@helsinki.fi

Käyttöominaisuudet pyritään säilyttämään käyttämällä jalostukseen kaikilta osin rodunomaisia yksilöitä. Rodunomaisten testien puuttuessa ensimmäinen tehtävä on sulkea pois jalostuksesta arat ja yliaggressiiviset koirat. Nämä koirat on erotettavissa jalostustarkastusten ja luonnetestien avulla. Muiden rodunomaisten ominaisuuksien arvioiminen on pitkälti kasvattajan vastuulla. Tästä syystä tuomme vuosittain rodun jalostusasiatuntijoita rodun kotimaasta, joita kaikilla on mahdollisuus päästä tapaamaan ja kuulemaan järjestämämme erikoisnäyttelyn, Top Ovcharka Shown, yhteydessä. Rotutietoutta jaamme myös jäsenlehdessä niille, jotka eivät pääse näihin tapahtumiin.

Työskentelyominaisuuksia mittaavien rodunomaisten testien puuttuessa on myös haastavaa arvioida rodun 10-15 vuoden aikana tapahtuneita muutoksia luonteessa, joten tässäkin ainoaksi luonteen arviointimenetelmäksi jää luonnetestit, joissa käy hyvin pieni prosentti rodun kannasta. Kohdassa 4.2.4 eriteltyjen luonnetestitulosten perusteella rodun käytöksessä ei ole havaittavissa suuria muutoksia.

Rotua ei Suomessa käytetä virkakoirina, mutta rodun kotimaassa, Venäjällä, sitä käytetään yleisesti virkakoirana. Venäjällä kaukasiankoiria toimii yleisesti työkoirina niin teollisuuden, poliisin kuin tullinkin käytössä. Kaukasiankoiralla ei ole voimassa olevia palveluskoirakoeoikeuksia, oikeudet menetettiin vuonna 2006 ja ennen PK-oikeuksien menettämistäkin jälkikokeissa on saanut tuloksen yksi kaukasiankoira. Alkuperäisessä laumanvartijan työssä eläinvartijoina on tietävästi muutamia rodun edustajia.

Rodun alkuperäisen, rodunomaisen käyttäytymistarpeen tyydyttämiseksi koiralle on tarjottava mielekästä vartiointityötä. On erityisen tärkeää, että ympäristössä ei ole liikaa muuttuvia tekijöitä (kaupunki, taajama, kerrostalo), jotta koira ei stressaannu liioista ärsykkeistä ja muutu yliaggressiiviseksi. Oman reviirinsä ulkopuolella kaukasiankoiran kuuluu käyttäytyä välinpitämättömästi tai avoimesti ympäristöönsä. Ärsytyskynnyksen kuuluu olla niin korkea, etteivät normaalit kohtaamistilanteet hankaloita koiran, omistajan tai ympäristön elämää. On muistettava, että esimerkiksi säännöllinen lenkkimaasto muodostuu ajan kanssa koiran ”omaksi reviiriksi”, jolloin omistajan on osattava ennakoita koiran käytös.

4.2.6. Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen

Jalostustoimikunnan tiedossa ei ole eroahdistusongelmista kärsiviä. Itsenäisenä rotuna kaukasialainen ei liene tähän taipuvainen. Muutoin 2006, 2012 ja 2013-6/2018 välisenä aikana tehdyistä terveystarkastuksista selvisi seuraavaa. Tiinehtymisongelmia oli kahdella nartulla. Toinen ei antanut uroksen astua ja toinen keinosiemennettiin liian paksun immenkalvon vuoksi. Synnytysoireiden ja pentukuolleisuuden osalta kerrottiin seuraavaa:

- 1 pentu poikittain, jouduttu leikkaamaan
- 2 pentuetta / kummassakin pentueessa 2 kuollutta pentua
- myöhästynyt synnytys, 5/13:sta pennusta kuoli
- 1 pentu kuollut kohdussa, 3 syntyi elävänä
- ensimmäisessä pentueessa supistusheikkouden takia kuoli 6/14 pentua, keisarinleikattu 5. pennun syntymän jälkeen, toinen synnytys normaali, 1 kuollut pentu
- ensimmäinen pentue syntyi n. 1 viikko aikaisemmin ja toisella kerralla jouduttiin sektioimaan, koska kohtu ei supistellut

Syntyneiden pentujen vioista tai epämuodostumista, eikä pentujen hoitoon liittyvistä ongelmista raportoitu. Yhdellä uroksella raportoitiin, ettei spermassa ole siittiöitä. Yhden uroksen omistaja raportoi uroksen astuneen nartun kahdesti eri kerroilla, mutta narttu ei tiinehtynyt. Sama narttu kuitenkin tuli tiineeksi toisesta uroksesta. Tämän koiran spermaa ei oltu tutkittu. Kahdella uroksella esiintyi eturauhasvaivoja kerran tai useammin, n. viisi-kuusivuotiaasta lähtien.

Rodun elekieli on hyvin kehittynyt, mutta monelta muulta rodulta kaukasiankoiran hienovaraiset signaalit saattavat jäädä huomaamatta. Suhtautuminen vieraisiin koiriin on omalla reviirillä lähtökohtaisesti torjuva, jopa aggressiivinen. Mutta taitavalla koirankäsittelyllä on mahdollista saada kaukasialainen hyväksymään vieraita koiria reviirillään ja uusia tulokkaita laumaan. Jotkut urokset ovat hyvin urosaggressiivisiä, mutta aggressiivisuus kohdistuu usein samaa tai vastaavaa rotua olevaan urokseen. Nartuilla esiintyy myös aggressiivisuutta, mutta vähemmässä määrin. Kaukasiankoiran suhtautuminen vieraisiin ihmisiin omalla reviirillä on lähtökohtaisesti varautunut, jopa aggressiivinen. Mutta jo kasvattajan luota alkaneella huolellisella sosiaalistamisella on usein

Lonkkanivelen kasvuhäiriö eli ”lonkkavika”, (engl. hip dysplasia, HD) on koirien yleisin luuston/nivelten kasvuhäiriö. Se voidaan määritellä perinnölliseksi lonkkanivelen löysyydeksi. Lonkat ovat syntymähetkellä makroskooppisesti normaalit, mutta muutokset alkavat jo pennun ensimmäisten elinviikkojen aikana. Löysyys johtaa reisiluun pään ja lonkkamaljan riittämättömään kontaktiin. Alueelle kohdistuu epänormaalin suuri paine, joka on sitä suurempi mitä pienempi kontaktialue on. Tämä voi johtaa mikromurtumiin ja lonkkamaljan mataloitumiseen. Noin vuoden iässä lantion luutumisen on täydellistä ja lonkkaniveletkin stabiloituvat. Yleensä kipukin helpottaa tässä iässä. Lonkkanivelen kasvuhäiriö johtaa yleensä nivelrikkoon. Nivelrikon kehittymisen aikatauluun ja tyyppiin vaikuttavat rotukohtaiset ja yksilölliset erot. Lonkkanivelen kasvuhäiriön perimmäistä syytä ei tiedetä, mutta se periytyy tämänhetkisen tutkimustiedon perusteella kvantitatiivisesti eli siihen vaikuttaa useita eri geenejä. Näistä osa on ns. suurivaikutteisi geenejä (engl. major gene). Periytymisaste vaihtelee eri tutkimuksissa välillä 0.1–0.6. Ympäristöllä on vaikutusta kasvuhäiriön ilmiäsuun. Useissa tutkimuksissa on todettu runsaan ravinnonsaannin olevan yhteydessä lonkkavikaan. Ruokinta ei aiheuta dysplasiaa, mutta se tuo vian esiin geneettisesti alttiilla koirilla. Tämä pätee myös toisin päin, optimaalisella ruokinnalla lonkkanivelen kasvuhäiriö ei tule näkyviin tai on lievempää. Myös liian raju liikunta kasvuaikana voi pahentaa muutoksia. Lonkkanivelen kasvuhäiriötä tavataan lähes kaikilla roduilla, mutta yleisintä se on suurilla ja jättiroduilla. Oireet voidaan huomata pentuna 3-12 kuukauden iässä, jolloin kipu johtuu löysyyden aiheuttamasta nivelkapselin tulehduksesta tai luukalvon hermojen jännityksestä ja repeämisestä. Oireet voivat vähentyä selvästi tai loppua kokonaan jopa useiksi vuosiksi, kun nivelen ympärille muodostuva sidekudos vähentää nivelen löysyyttä. Toinen oireilevien koirien ryhmä on aikuiset koirat, joiden oireiden syynä on nivelrikko. Nuorilla koirilla oireina voivat olla takajalkojen ontuminen, ”pupuhyppelely”, ylösnousuvaiveudet levon jälkeen, liikkumishaluttomuus ja nakshteleva ääni kävellessä. Oireet voivat alkaa äkillisesti ja omistaja voi liittää ne johonkin tapaturmaan. Vanhemmilla nivelrikkoisilla koirilla oireet voivat olla epämääräisiä. Oireilu laitetaan usein vanhenemisen piikkiin. Tyypillisiä oireita ovat takajalkojen ontuminen ja jäykkyys liikkeessä. Lonkkavikainen koira yrittää viedä painoa pois takaosalta, mikä ilmenee kävellessä selkälänjan aaltoiluna ja lantion kiertymisenä. Tämä johtaa myös takaosan lihaskatoon ja etupään lihasten voimistumiseen. Lonkkanivelen kasvuhäiriön ja siitä johtuvan nivelrikon hoidossa on ruokinnalla keskeinen merkitys. Ylipaino pahentaa oireita ja pelkkä painon pudotus voi helpottaa koiran oloa. Tulehduskivääläkkeitä ja pistoksena tai suun kautta annettavia nivelnesteiden ja nivelruston koostumusta parantavia aineita käytetään yleisesti. Sopiva liikunta pitää lihaksiston kunnossa ja nivelet liikkuvina. Kirurgisia hoitoja on myös olemassa. Lonkkavian vastustamisohjelma perustuu useimmilla roduilla röntgenkuvissa sairaiksi todettujen yksilöiden karsimiseen jalostuksesta. Lonkkanivelen kasvuhäiriön periytyvyys on kohtuullinen. Ilmiäsuunkin perustuvan jalostusvalinnan pitäisi johtaa tuloksiin, jos valinta on systemaattista. Jalostusarvoindeksien (BLUP-indeksit) avulla valinta on tehokkaampaa. Indeksissä otetaan huomioon koiran kaikkien tutkittujen sukulaisten taso ja poistetaan röntgentuloksiin vaikuttavien ympäristötekijöiden vaikutusta. Jalostusindeksejä lasketaan jo useille roduille sekä lonkka- että kyynärnivelistä. Indeksien laskemisen edellytyksenä on riittävä määrä kuvattuja koiria.

Suomessa arvostelussa käytetään FCI:n vahvistamaa kansainvälistä lonkkaniveldysplasian arvosteluasteikkoa:

A

ei muutoksia

Reisiluun pää ja lonkkamaljakko ovat yhdenmukaiset. Lonkkamaljakon kraniolateraalinen reuna piirtyy terävänä ja on lievästi pyörästynyt. Nivelrako on tiivis ja tasainen. Norbergin asteikko vetoasennossa noin 105° (suosituksena).

B

lähes normaali / rajatapaus

Reisiluun pää ja lonkkamaljakko ovat vähän epäyhdenmukaiset ja Norbergin asteikko vetoasennossa lähellä 105°, tai reisiluun pään keskus on mediaalisesti lonkkamaljakon dorsaalireunaan nähden ja reisiluun pää ja lonkkamaljakko ovat yhdenmukaiset.

C

lievä

Reisiluun pää ja lonkkamalja eivät ole yhdenmukaiset, Norbergin asteikko on noin 100° ja/tai lonkkamaljakon kraniolateraalinen reuna on vähän mataloitunut. Epätasaisuutta tai korkeintaan lieviä nivelrikkomuutoksia lonkkamaljan kraniaali-, kaudaali- tai dorsaalireunassa tai reisiluun päässä tai kaulassa.

D

kohtalainen

(keskivaikea)

Selvää epätasaisuutta reisiluun päässä ja lonkkamaljakossa, subluksaatio. Norbergin asteikko on suurempi kuin 90° (vain suosituksena). Lonkkamaljakon kraniolateraalireuna tasaantunut ja/tai nivelrikon merkkejä.

E

vaikea

Selvästi dysplastinen lonkkanivel. Esim. luksaatio tai selvä subluksaatio, Nordbergin asteikko alle 90°, selvä lonkkamaljakon kraniaalireunan tasaantuminen, reisiluun pään epämuotoisuus (sienimäinen, tasaantunut) tai muut nivelrikkomuutokset.

Tätä asteikkoa noudatetaan koiran 6 vuoden ikään saakka. Tämän jälkeen arvostelussa on otettava huomioon koiran ikä ja erityisesti sekundäärinivelrikko.

Silmämääräiseenkin ilmiasuun on syytä kiinnittää huomiota. Lonkat ovat vain yksi osa kokonaisuutta ja ilmiasu voi kertoa muusta vaivasta. Esim. A-lonkkaiseksi kuvattu koira, jolla ei ole terveet liikkeet, saattaa kärsiä jostain muusta ongelmasta.

Rodun kotimaassa, missä on ehdoton enemmistö rodun edustajista, ei ole kuvauspakkoa ja onkin vielä melko harvinaista, että koiria kuvataan.

(normal, fast normal, nochzugelassen jne). Ja vaikka heikkolonkkaisimmat koirat (E) oireilevat, oireilevat myös A-lonkkaiset koirat. Kaukasialaisen lonkat kuuluu olla hieman löysät, lihakset pitävät lonkan kasassa.”

	A B C D E	yht.
kpl	8 16 25 31 2	82
% kuvatuista	9,8 19,5 30,5 37,8 2,4	100

Taulukko 12. Ennen Pevisa-ohjelmaa (vuosina 1991-1998) on lonkkakuvattu 82 kaukasianpaimenkoiraa. Lähde: KoiraNet-jalostustietokanta.

Vuoden 2018 loppuun asti voimassa oleva PEVISA (perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelma) edellytti rekisteröitäviltä koirilta vanhempien lonkka- ja kyynärnivelkuvausta. Kuvauksen on voinut suorittaa aikaisintaan kun koira on 18 kk ja rekisteröinnin ehtona on lonkkakuvaustulos A-D. Uudessa PEVISA:ssa (vuosille 2018-2022) raja-arvo säilyy samana, mutta D-lonkkaiselle tulee käyttää tervettä (A- tai B-tuloksen saanutta) kumppania. D-lonkkaisten koirien sulkeminen kokonaan pois jalostuksesta vähentäisi potentiaalisen jalostusmateriaalin määrää viidenneksellä, mikä näin pienen populaation kohdalla on melko radikaali vähennys. Vuosina 2018-2024 lonkka ja kyynärnivelkuvattu koiria on ollut 66 kpl.

Vuosi	Syntyneitä	A	B	C	D	E	Yhteensä
2018	39	3	0	3	7	2	15
2019	51	4	1	5	7	3	20
2020	38	3	1	5	3	1	13
2021	31	1	3	2	4	2	12
2022	32	2	0	3	0	1	6
2023	20	0	0	0	0	0	0
2024	4	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	215	13	5	18	21	9	66

Vuosi	Tutkittu	A	B	C	D	E
2018	38%	20%	0%	20%	47%	13%
2019	39%	20%	5%	25%	35%	15%
2020	34%	23%	8%	38%	23%	8%
2021	39%	8%	25%	17%	33%	17%
2022	19%	33%	0%	50%	0%	17%
2023	0%					
2024	0%					
Yhteensä	31%	20%	8%	27%	32%	14%

Taulukko 13. Lonkkanivelkuvaustulokset 2018-2024 Koiranet/ Suomen Kennelliitto

Vuosi	Syntyneitä	0	1	2	3	Yhteensä
2018	39	5	5	4	1	15
2019	51	15	4	0	1	20
2020	38	8	0	4	1	13
2021	31	7	2	2	1	12
2022	32	5	1	0	0	6
2023	20	0	0	0	0	0
2024	4	0	0	0	0	0
Yhteensä	215	40	12	10	4	66

Vuosi	Tutkittu	0	1	2	3
2018	38%	33%	33%	27%	7%
2019	39%	75%	20%	0%	5%
2020	34%	62%	0%	31%	8%
2021	39%	58%	17%	17%	8%
2022	19%	83%	17%	0%	0%
2023	0%				
2024	0%				
Yhteensä	31%	61%	18%	15%	6%

Kyynärniveldysplasia 2018-2024 Koiranet / Suomen Kennelliitto

Kyynärniveldysplasia

Kaukasiankoirilla esiintyy suurena ja nopeakasvuisena rotuna jonkin verran kyynärnivelen dysplasiaa ja massiivisella rodulla se on usein elämän laatua huonontava tekijä. Kyynärniveldysplasian perinnöllisyysastetta ei kaukasiankoirilla tunneta, mutta yleensä se on koirilla lonkkaniveldysplasiaa alhaisempi ja vaihtelee 10%:sta vajaaseen 40%:iin.

Kyynärnivelen kasvuhäiriöt

Ell Anu Lappalainen

Kyynärnivelen kasvuhäiriö (engl. elbow dysplasia, ED) on yleisin isojen ja jättikokoisten koirien etujalan nivelkivun ja ontumisen aiheuttaja. Kyynärnivelen kasvuhäiriön eri muotoja ovat varislisäkkeen (processus coronoideus) sisemmän osan fragmentoituminen, olkaluun nivelnastan (condylus humeralis) sisemmän osan osteokondroosi ja kiinnittymätön kyynärpään uloke (processus anconaeus). Kyynärnivelen inkongruenssia (nivelpintojen epäyhdenmukaisuutta) pidetään tärkeänä syynä kaikkiin edellä mainittuihin kasvuhäiriöihin ja myös se lasketaan kyynärnivelen kasvuhäiriöksi. Kyynärnivelen kasvuhäiriön periytyminen mekanismit ovat epäselvät. Periytyminen on kvantitatiivista eli siihen vaikuttaa useita eri genejä. Yksi näistä geneistä saattaa olla ns.

suurivaikutteinen geeni. Kasvuhäiriön tyyppi vaihtelee eri roduilla, mikä viittaa siihen että aiheuttajina ovat eri geenit. Kyynärnivelen kasvuhäiriö on yleisempää uroksilla todennäköisesti urosten suuremman painon ja mahdollisesti myös hormonaalisten tekijöiden takia. Nykykäsityksen mukaan perinnöllisillä tekijöillä on suurin osuus kyynärnivelen kasvuhäiriön synnyssä, mutta ympäristötekijöillä on osuutensa sen ilmenemisessä. Toisin sanoen optimaalisella ruokinnalla voidaan mahdollisesti estää kasvuhäiriön kehittyminen yksilöllä, jolla on siihen perinnöllinen taipumus. Kaikissa kyynärnivelen kasvuhäiriöissä oireet alkavat keskimäärin 4–7 kuukauden iässä. Tyypillinen oire on ontuminen, joka voi pahentua rasituksessa tai olla voimakkainta levon jälkeen. Ontuminen voi olla jatkuvaa tai ajoittaista. Omistajan voi olla vaikea havaita koiran ontumista, jos kasvuhäiriö on molemminpuolinen. Toisinaan kasvuhäiriö on molemmissa kyynärnivelistä, vaikka koira ontuu vain toista jalkaa. Usein oireet huomataan vasta aikuisiällä ja silloin oireet johtuvat sekundaarisesta nivelrikosta. Kiinnittymätön kyynärpään uloke ei välttämättä oireile nuorella koiralla ja se voi olla röntgenkuvauksen sivulöydös. Kasvuhäiriöiden ja niiden erilaisten kirurgisten hoitojen tehosta ja pitkäaikaisennusteesta ei ole olemassa kattavia tutkimuksia. Leikkaushoidon hyöty on epävarma, jos nivelessä on jo selvät nivelrikon merkit. Kaikkien kyynärnivelen kasvuhäiriöiden seurauksena on ainakin hoitamattomana nivelrikko. Leikattuunkin jalkaan kehittyä yleensä aina jonkin asteinen nivelrikko, mutta sen määrä voi olla vähäisempää ja se voi kehittyä myöhemmin kuin ilman leikkausta hoidetussa nivelessä. Kyynärnivelen nivelrikko invalidisoi koira yleensä pahemmin kuin esim. lonkkien nivelrikko, koska koiran painosta noin 60 % on etuosalla. Nivelrikon hoidossa tärkeitä ovat painon pudotus, liikunnan rajoitus ja tarvittaessa käytetään myös tulehduskipulääkkeitä. Lisäksi voidaan käyttää nivelnesteiden koostumusta parantavia lääkkeitä ja ravintolisiä.

Pohjoismaisissa kyynärnivelen kuvien arviointi perustuu sekundaarisiin nivelrikon merkkeihin. On huomattava, että jo 1. asteen muutos tarkoittaa sitä, että koiralla on kyynärnivelen kasvuhäiriö ja siitä johtuvia nivelrikkomuutoksia. Ruotsissa kyynärnivelen kasvuhäiriö on vähentynyt roduissa, joissa kyynärniveliä kuvataan. Tämä johtuu todennäköisesti siitä, että siellä käytetään näissä roduissa jalostukseen vain vähän muita kuin kyynärnivelen suhteen terveitä koiria. Jalostusarvoindeksit (BLUP-indeksit) tehostavat jalostusvalintaa.

Indeksissä otetaan huomioon koiran oman tuloksen lisäksi sen kaikkien tutkittujen sukulaisten taso ja poistetaan röntgentuloksiin vaikuttavien ympäristötekijöiden vaikutusta. Jalostusindeksejä lasketaan jo useille roduille sekä lonkka- että kyynärnivelistä. Indeksien laskemisen edellytyksenä on riittävä määrä kuvattuja koiria.

Suomessa arvostelussa käytetään IEWG:n esittämää kansainvälistä kyynärniveldysplasian arvosteluasteikkoa:

0 Ei muutoksia.

1 lievät muutokset Lievät nivelrikkomuutokset (artroosi) yleensä ensiksi kyynärpään ulokkeen (processus anconaeus) yläpinnassa (2 mm vahvuuteen saakka).

2 kohtalaiset muutokset Edellä mainittuja muutoksia 5 mm saakka ja/tai muutoksia värttinäluun nivelosassa, varislisäkkeessä (processus coronoideus) ja/tai lievää epämuotoisuutta.

3 voimakkaat muutokset Edellisen ylittävät rappeutumismuutokset/voimakas epämuotoisuus. Kiinnittymätön processus anconaeus.

Jalostuksessa pitäisi kyynärnivelten muutoksien lisäksi kiinnittää huomiota muiden nivelten kasvuhäiriöihin ja ennen kaikkea välttää liian raskaiden koirien suosimista. Nopeasti kehittyvät pennut voivat saavuttaa jo nuorena mainetta näyttelykehissä, mutta olisi suotavaa välttää koirien "broilerisoitumista". 2018 päättyvässä PEVISA:ssa on ollut kyynärien kuvauspakko aikaisintaan

18kk:n iässä, raja-arvona 2.

Jatkossa PEVISA- raja-arvo on kyynärien osalta edelleen 2, mutta tällöin tulee käyttää tervettä (0/0) kumppania.

Vuosi	Syntyneitä	A	B	C	D	E	Yhteensä
2009	72	11	5	5	5	0	26
2010	48	4	3	3	2	1	13
2011	72	10	5	5	8	1	29
2012	49	4	3	2	1	3	13
2013	42	9	4	3	4	1	21
2014	48	1	2	4	3	1	11
2015	59	2	9	4	5	0	20
2016	50	6	3	6	3	3	21
2017	46	4	1	3	4	4	16
2018	39	3	0	3	7	2	15
2019	51	4	1	5	7	3	20
2020	38	3	1	5	3	1	13
2021	31	1	3	2	4	2	12
2022	32	2	0	3	0	1	6
2023	20	0	0	0	0	0	0
2024	4	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	701	64	40	53	56	23	236

Vuosi	Tutkittu	A	B	C	D	E
2009	36%	42%	19%	19%	19%	0%
2010	27%	31%	23%	23%	15%	8%
2011	40%	34%	17%	17%	28%	3%
2012	27%	31%	23%	15%	8%	23%
2013	50%	43%	19%	14%	19%	5%
2014	23%	9%	18%	36%	27%	9%
2015	34%	10%	45%	20%	25%	0%
2016	42%	29%	14%	29%	14%	14%
2017	35%	25%	6%	19%	25%	25%
2018	38%	20%	0%	20%	47%	13%
2019	39%	20%	5%	25%	35%	15%
2020	34%	23%	8%	38%	23%	8%
2021	39%	8%	25%	17%	33%	17%
2022	19%	33%	0%	50%	0%	17%
2023	0%					
2024	0%					
Yhteensä	34%	27%	17%	22%	24%	10%

Viimeisen 15 vuoden ajalta lonkkakuvatut koirat Koiranet / Suomen Kennelliitto

Vuosi	Syntyneitä	0	1	2	3	Yhteensä
2009	72	20	5	1	0	26
2010	48	10	1	1	1	13
2011	72	14	13	1	2	30
2012	49	7	6	0	0	13
2013	42	10	7	2	2	21
2014	48	6	3	2	0	11
2015	59	12	6	1	1	20
2016	50	15	2	3	0	20
2017	46	7	6	0	3	16
2018	39	5	5	4	1	15
2019	51	15	4	0	1	20
2020	38	8	0	4	1	13
2021	31	7	2	2	1	12
2022	32	5	1	0	0	6
2023	20	0	0	0	0	0
2024	4	0	0	0	0	0
Yhteensä	701	141	61	21	13	236

Vuosi	Tutkittu	0	1	2	3
2009	36%	77%	19%	4%	0%
2010	27%	77%	8%	8%	8%
2011	42%	47%	43%	3%	7%
2012	27%	54%	46%	0%	0%
2013	50%	48%	33%	10%	10%
2014	23%	55%	27%	18%	0%
2015	34%	60%	30%	5%	5%
2016	40%	75%	10%	15%	0%
2017	35%	44%	38%	0%	19%
2018	38%	33%	33%	27%	7%
2019	39%	75%	20%	0%	5%
2020	34%	62%	0%	31%	8%
2021	39%	58%	17%	17%	8%
2022	19%	83%	17%	0%	0%
2023	0%				
2024	0%				
Yhteensä	34%	60%	26%	9%	6%

Viimeisen 15 vuoden ajalta kyynärkuvatut koirat Koiranet / Suomen Kennelliitto

4.3.2. Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet

PEVISA-tutkimuksien lisäksi kaukasiankoirille ei juuri tehdä muita virallisia terveystutkimuksia. Jalostustietokannasta löytyy 1998-2017) kuusi polvitutkittua koira (terveitä), 4 sydämen osalta tutkittua (kaikki terveitä), 23 silmätutkittua (15 tervettä ja : 2 x distichiasis, PPM ja 2x sisäänpäin kiertyneet luomet). Näin ollen muiden merkittävien sairauksien esiintyvyyden kartoittamiseksi on luotettava seuraaviin lähteisiin. v 2018-2024 ei edellämainittujen sairauksien varalta yhtään kuvattua koira ole ollut.

Kaukasiankoirien terveyttä on kartoitettu vuonna 2000 Eläinlääketieteellisen tiedekunnan, kliinisen eläinlääketieteen laitoksella tehdyssä syventäviin opintoihin kuuluvassa tutkimuksessa (liite 3). Tutkimuksessa tilastoitiin vuosina 1993-2000 yliopistollisessa eläinsairaалassa tutkitut koirat ja kaukasiankoiria kyseisellä ajalla oli ollut 21. Tässä tutkimuksessa esiintyi vain yksittäisiä erilaisia sairauksia.

Hannes Lohen koirien geenitutkimusryhmä järjesti syksyllä 2006 terveystutkimuksen, jonka perusteella on kerätty tietoa PEVISA:n ulkopuolella olevista sairauksista. Kyselyyn vastattiin 38 koiran osalta ja niiden vastaukset on kerätty taulukkoon (liite 4).

Rotuyhdistys teki terveystutkimuksen 2012 nettilomakkeella ja lähettämällä terveystutkimuksen kaikille yhdistyksen jäsenille (liite 5). Vastauksia tuli 42, joista viisi oli samoista koirista kuin Hannes Lohen terveystutkimukseen vastanneista. Näin ollen näiden kahden kyselyn perusteella terveystietoa on päällekkäisyyksien vähentämisen jälkeen 75 koirasta. Eläinlääketieteellisen tiedekunnan tutkimuksen koirat eivät ole tässä luvussa, sillä emme voi tarkistaa päällekkäisyyksiä tuntematta koirien nimiä. Kyselyn vastaukset on kerätty taulukkoon (liite 6). Terveystutkimus on ollut tämän jälkeen jatkuvassa käytössä myös vuosina 2013-2018. Kyselyyn on vastattu kesäkuun 2018 loppuun mennessä 21 koirasta. (liite 7)

Lisäksi jalostusuroslistalle pääsyn edellytyksenä on vastaaminen terveystutkimukseen. Kaikkiaan listalla on ollut 19 urosta, joista 7 on vastannut myös erikseen tehtyyn kyselyyn. Terveystutkimusvastauksia on siis kaikkiaan 103 koirasta kaikkien päällekkäisyyksien poiston jälkeen.

Seuraavaksi yleisimmin esiintyy hot spot:ia (2006 5 kpl ja 2012 3 kpl, 2013-2018 3kpl)), mikä johtuu tuuheasta karvasta ja kosteudesta ja esiintyy usein niskassa, naamassa, hännän tyvessä ja takajaloissa. Taipumus siihen voi olla myös perinnöllinen ja liittyy monella rodulla myös lisääntyneeseen allergiaoireistoon. Jalostustoimikunnan tiedossa on niin harvoja tapauksia, ettei johtopäätöksiä tästä voi kaukasiankoiran kohdalla vielä tehdä. Muutamilla koirilla esiintyi sekä korvatulehduksia, että iho-oireita.

Erilaisia syöpiä esiintyi yhteensä 2006 ja 2012 tehdyissä kyselyissä neljä kappaletta: nisäkasvaimesta alkanut syöpä 7v6kk iässä, leukemia 3v2kk iässä, keuhkosyöpä 7v iässä sekä luusyöpä 4 v iässä. V. 2013-2018 kesäkuuhun mennessä vastatuissa oli mastsolukasvain sekä osteosarkooma. Kennelliiton kuolintilaston perusteella syöpiä on kuitenkin todettu useamminkin (22 kpl 203 vastanneesta), mutta suurinta osaa niistä ei ole eritelty tarkemmin. Emme siis voi päätellä, onko jokin tietty syöpätyyppi yleisempi.

Rodussa on viimeisten viiden vuoden aikana diagnosoitu aikaisempaa enemmän myös kilpirauhasen vajaatoimintaa (liite 8) johon on sairastunut myös melko nuoria koiria. Normaalisti kilpirauhasen vajaatoiminta ilmenee n. 4-6 vuotiaalla koiralla, mutta kaukasiankoirissa on yksilöitä, joilla kliiniset oireet (esim. ihotulehdukset, karvapeitteen muutokset, väsymys, lihominen yms) ovat ilmaantuneet jo huomattavasti nuorempaan ja diagnoosi vahvistunut vasta myöhemmin. Vuosina 2013-2017 terveystutkimukseen vastanneista 21 koirasta kilpirauhasen vajaatoiminnan diagnoosin oli saanut eläinlääkäriltä neljä koiraa verikokeiden sekä kliinisten oireiden perusteella. Koirilla on aloitettu tiroksiinilääkitys, jonka hoitotasapainoon saaminen on joillain koirilla ollut haastavaa. Sairastuneissa koirissa on sekä Suomessa syntyneitä että ulkomaan tuontejä. Yhdistykselle on luotettavalla tavalla raportoitu myös muutamasta muusta diagnosoidusta koirasta. Terveystutkimuksen vastausmäärä on toistaiseksi vähäinen eikä tästä voida tehdä suoraa johtopäätöstä sairauden esiintymiseen prosentuaalisesti rodussa. Jalostustoimikunta jatkaa tilanteen seuraamista ja tiedottamista asiasta sekä suosittelee kasvattajia teettämään jalostuskoirista verikokeet kilpirauhasen vajaatoiminnan poissulkemiseksi ennen astutusta. Sairastuneita koiria ei tule käyttää jalostuksessa ja sairastuneen koiran lähisukulaisten kohdalla on erityisen suositeltavaa ottaa verikokeet ennen astutusta sekä etsittävä kumppani, jolla ei suvussa ole tiettävästi kilpirauhasen vajaatoimintaa.

Kolmella koiralla mainittiin kasvuvaiheessa sairastettu panosteitti, joista kahdella koiralla oli eläinlääkärin lausunto kuvineen. Yksittäisiä tapauksia olivat virtsatieinfektio, kireä pectineuslihas, olkanivelten osteokondroosi sekä P1-hampaiden puuttuminen. Yhdellä koiralla mainittiin epilepsiaepäily, jonka oireet poistuneet epilepsialääkityksellä.

Muut sairaudet olivat yksittäistapauksia.

Yhdistys teki vuonna 2024 sähköisen terveystarkastuksen (liite 5) kaukasiancockien omistajille johon osallistui 42 vastaajaa. Kyselyn perusteella kilpirauhasen vajaatoimintaa eikä epilepsiaa esiintynyt. Nivelrikkoa (8kpl) esiintyi kyselyyn osallistuneista koirista tuontikoirilla (5kpl) 62,5 %.

Muita kyselyssä ilmenneitä sairauksia olivat:

Virtsatulehdus 2 kpl

Spondyloosi 2kpl

Osteokondraasi 2 kpl

Immuunihemolyyttinen anemia 1 kpl

Syöpä (ihokasvain) 1kpl

Vatsalaukunkiertymä 1kpl

Kyselyyn osallistuneiden otannan mukaan luonteen vuoksi kolme koiraa oli lopetettu aggressiivisen käytöksen vuoksi joista kahdella aggressiivisen käytöksen epäiltiin johtuvan kipukäyttäytymisestä.

4.3.3. Yleisimmät kuolinsyyt

Taulukossa on lueteltu koirien kuolinsyyt ajalta 2009-2024.

Koirien keski-ikä tilastojen mukaan on 5v 4kk.

Yleisin kuolinsyy on tilastojen mukaan luusto ja kasvainsairaudet sekä syy ilman diagnoosia, luultavasti luonne ja pitovaikkeudet kasvattavat tilastoja näiden syiden osalta.

Kuolinsyy	Keskim. elinikä	Yhteensä
Immunologinen sairaus	3 vuotta 0 kuukautta	1
Immuunihemolyyttinen anemia, IMHA, AIHA	3 vuotta 0 kuukautta	1
Kasvainsairaudet, syöpä	7 vuotta 0 kuukautta	11
Kasvainsairaudet, syöpä	7 vuotta 9 kuukautta	5
Luun tai nivelten kasvain	3 vuotta 1 kuukautta	2
Pernan, sydämen tai verisuonijärjestelmän kasvain	6 vuotta 8 kuukautta	2
Utarekasvain, nisäkasvain	9 vuotta 4 kuukautta	2
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	6 vuotta 6 kuukautta	3
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	6 vuotta 10 kuukautta	9
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	2 vuotta 8 kuukautta	5
Luusto- ja nivelsairaus	2 vuotta 11 kuukautta	28
Kyynärniveldysplasia ja sen seurauksena kehittynyt nivelrikko	3 vuotta 5 kuukautta	7
Lonkkaniveldysplasia ja sen seurauksena kehittynyt nivelrikko	2 vuotta 3 kuukautta	5
Luusto- ja nivelsairaus	3 vuotta 8 kuukautta	5
Muu luuston tai nivelten sairaus	2 vuotta 2 kuukautta	3
Nivelrikko, artroosi, muualla kuin lonkissa tai kyynärnivelistä	8 vuotta 0 kuukautta	1
Polven ristisidevaurio	2 vuotta 3 kuukautta	6
Polvilumpion sijoiltaan meno, patellaluksaatio	0 vuotta 9 kuukautta	1
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	5 vuotta 3 kuukautta	5
Mahalaukun kiertyminen	5 vuotta 6 kuukautta	4
Muu maksan tai ruoansulatuskanavan sairaus	4 vuotta 4 kuukautta	1
Muu sairaus, jota ei ole listalla	4 vuotta 9 kuukautta	10
Sydänsairaus	2 vuotta 8 kuukautta	4
Muu sydämen sairaus tai vajaatoiminta	4 vuotta 2 kuukautta	1
Sydänlihassairaus, kardiomyopatia	2 vuotta 10 kuukautta	1
Sydänsairaus	1 vuotta 10 kuukautta	2
Synnytysvaikeus	2 vuotta 4 kuukautta	1
Kuollut synnytykseen tai sen komplikaatioihin	2 vuotta 4 kuukautta	1
Tapaturma tai liikennevahinko	3 vuotta 7 kuukautta	6
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	11 vuotta 10 kuukautta	11
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	11 vuotta 4 kuukautta	1
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	6 vuotta 3 kuukautta	6
Kaikki yhteensä	5 vuotta 4 kuukautta	101

Keskimääräinen ikä kuolinsyytaulukon mukaan 5 vuotta 4 kuukautta. On toki mahdoton arvioida, ilmoitetaanko herkemmin luonnollisen kuoleman vai sairautteen kuolleiden tiedot Kennelliiton järjestelmään, mutta taulukko antanee jotain viitettä rodun keskimääräisestä eliniästä. Yleisin kuolinsyy tämän mukaan on luusto ja nivelsairaudet (28kpl) ja kasvaimet (11kpl) keskimääräinen elinikä on kolme vuotta. Toiseksi yleisin kuolinsyy on vanhuus (11 kpl) ja kasvainsairaudet (11 kpl). Vanhuuteen kuolleiden koirien keski-ikä taulukon mukaan on 11 vuotta 10 kuukautta ja kasvainsairauksiin kuolleiden 7 vuotta ja 9kuukautta.. Kasvainsairauksista syöpä on yleisin (5 kpl) ja keskimääräinen elinikä 7 vuotta. Muut yleisimmät kuolinsyyt ovat lopetus ilman sairauden diagnosointia (9kpl) lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi (5 kpl) sekä tapaturmat ja liikennevahingot (6 kpl). Huolestuttavaa on käytös- ja käyttäytymishäiriöiden vuoksi lopettaminen, jossa keski-ikä koirilla on 2 vuotta 8 kuukautta. On toki mahdoton tässä päätellä kuinka suurelta osin ongelma johtuu koiran perusluonteesta ja kuinka suurelta osin taitamattomasta koiran kasvatuksesta ja sosiaalistamisesta tai koiralle soveltumattomasta elinpiiristä ja taitamattomasta kohtelusta.

4.3.4. Lisääntyminen

Vuonna 2006 tehdyn terveystarkastukseen vastattiin 38 koiran osalta. Näistä koirista yhdellä nartulla oli synnytyksessä polttoheikkoutta ja pentukuolleisuutta, joka saattoi johtua suuresta pentueesta ja pitkittyneestä synnytyksestä. Tätä synnytystä seurasi vielä kohtutulehdus. Kohtutulehduksia oli ollut kahdella muullakin koiralla. Valeraskauksia oli esiintynyt neljällä koiralla sekä yhdellä oli ollut kystia sekä rakkuloita kohdussa, joka johti kohdun poistoon.

2012 tehdystä kyselystä vastanneista (42) kaksi oli vastannut jo aiempaan kyselyyn (valeraskauksia), eikä niitä ole huomioitu uudelleen seuraavassa yhteenvedossa. Tiinehtymisongelmia oli kahdella nartulla. Toinen ei antanut uroksen astua ja toinen keinosiemennettiin liian paksun immenkalvon vuoksi. Synnytysongelmien ja pentukuolleisuuden osalta kerrottiin seuraavaa:

- 1 pentu poikittain, jouduttu leikkaamaan
- 2 pentuetta / kummassakin pentueessa 2 kuollutta pentua
- myöhästynyt synnytys, 5/13:sta pennusta kuoli 1 pentu kuollut kohdussa, 3 syntyi elävänä
- ensimmäisessä pentueessa supistusheikkouden takia kuoli 6/14 pentua, keisarinleikkattu 5. pennun syntymän jälkeen, toinen synnytys normaali, 1 kuollut pentu

Syntyneiden pentujen vioista tai epämuodostumista, eikä pentujen hoitoon liittyvistä ongelmista raportoitu. Yhdellä uroksella raportoitiin, ettei spermassa ole siittiöitä ja yhdellä uroksella esiintyi eturauhasvaivoja n. kuusi vuotiaasta lähtien. Keskimääräinen pentuekoko vuosittain on esitetty taulukossa 18.

2013-2017 välisenä aikana terveystarkastukseen vastanneista (21kpl) ongelmia synnytyksessä oli yhdellä nartulla, jolla ensimmäisessä pentueessa pennut syntyivät noin viikkoa aikaisemmin ja toisella kerralla narttu jouduttiin keisarileikkaamaan polttoheikkouden vuoksi. Pentukuolemia, vikoja tai epämuodostumia ei raportoitu uusimmissakaan terveystarkastuksissa. Valeraskauksia oli esiintynyt neljällä nartulla.

Pentuekoko viimeisen 15 vuoden ajalta on esitetty alla olevassa taulukossa (taulukko 18).

	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
Pentuekoko	5,8	4,1	7,1	7,6	5,1	6,6	7,2	4,4	6,9	6,6	9,0	6,8	6,4	6,2	5,6

Taulukko 18. Vuositilasto – pentuekoko 15 viime vuoden ajalta. Taulukko: KoiraNet.

4.3.5. Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Rotumääritelmä on vielä uusimpienkin muutosten jälkeen hyvin toimivaa käyttökoiraa vastaava ja koirat kohtuullisen hyvin rotumääritelmän mukaisia. Poikkeamat rotumääritelmästä eivät yleensä ole sairauksille altistavia. Kuitenkin on huomattava, että yhä suurikokoisemmat koirat ovat usein jalostuksen tavoitteena maailmanlaajuisesti, mihin usein liittyy huulien ja silmäluomien löysyys. Erityisesti roikkuvat silmäluomet voivat olla infektioille altistavia. On myös tutkimuksia siitä, että liian suorat polvikulmaukset voisivat altistaa ristisideongelmille, mutta todettuja tapauksia on liian vähän, jotta voisimme rotukohtaista päätelmää tehdä.

4.3.6. Yhteenvedo rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Kaukasiankoirien keskeisimmät terveysongelmat ovat lonkka- ja kyynärniveldysplasia. Eläinlääkäri Genadij Grinko, joka toimii suuren Pietarilaisen vartiokoirakeskuksen jalostusvastaavana kuvauttaa jalostuskoirat. Keskuksessa on tällä hetkellä n.300 kaukasialaista ja hän kommentoi seuraavaa koirien suurimmista terveysongelmista: ”Suurimmat ongelmat ovat lonkat ja kyynärnivelet. Lonkkakuvatut koirat arvostellaan saksalaisen mallin mukaan (normal, fast normal, nochezugelassen jne). Ja vaikka heikkolonkkaisimmat koirat (E) oireilevat, oireilevat myös A lonkkaiset koirat. Kaukkarin lonkat kuuluu olla hieman löysät, lihakset pitävät lonkan kasassa. Koirilla esiintyy jonkun verran vatsalaukun kiertymää.”

4.4. Ulkomuoto

4.4.1. Rotumääritelmä

Rodun kotimaa on Venäjä ja alkuperäinen rotumääritelmä täten RKF:n venäjäksi kirjoittama. FCI lähettää Kennelliitolle englanninkielisen käännöksen, josta suomennos tehdään. Näiden käännösten aikana rotumääritelmään on tullut virheitä, joten

pyynnöstämme Irina Poletaeva on yhdessä

Venäjän rotuyhdistyksen kanssa tehnyt suomennoksen suoraan alkuperäisestä rotumääritelmästä. Alla oleva rotumääritelmä on virallinen FCI:n rotumääritelmä, mutta olemme merkinneet punaisella tekstillä sinne tekstin niin kuin sen kuuluisi alkuperäisen venäläisen rotumääritelmän mukaan olla. Virallisessa suomennoksessa oleva virheellinen teksti on jätetty näkyviin, mutta merkitty sulkuihin.

Suomen Kennelliitto-Finska Kennelklubben ry

KAUKASIANKOIRA

(KAVKAZKAÏA OVTCHARKA)

Alkuperämaa: Venäjä

Käyttötarkoitus: Laumanvartija ja vahtikoira.

FCI:N LUOKITUS: Ryhmä 2 pinsarit, snautserit, molossityyppiset ja sveitsinpaimenkoirat.

Alaryhmä 2.2 vuoristotyypiset molossit

Käyttökoetulosta ei vaadita.

LYHYT HISTORIAOSUUS: Kaukasiankoiran katsotaan polveutuvan Kaukasian muinaisista koirista. Rotu on levinnyt Kaukasian vuoristoalueille ja Etelä-Venäjän aroille. Rodun kehitykseen ovat vaikuttaneet luonnonvalinnan lisäksi Kaukasian alueella eläneet kansat. Historian mukaan näitä koiria on käytetty vartioimaan ja suojelemaan kotieläimiä ja asumuksia pedoilta ja saalistajilta. Ensimmäinen maininta Armenian tsaari Tigran II:n armeijan suurista molossikoirista on peräisin 100-luvulta eKr. Valikoiva rodunjalostus alkoi Neuvostoliitossa 1920-luvulla. Jalostuksessa painotettiin seuraavia tärkeitä rotuominaisuuksia: fyysinen voima, itsevarmuus, pelottomuus, erittäin tarkka kuulo ja hyvä näkö sekä tiheä, vedenpitävä karvapeite. Näiden ominaisuuksien ja kestävyuden johdosta kaukasiankoira tulee toimeen kaikenlaisissa sääoloissa, jopa kaikkein vaativimmissa.

YLEISVAIKUTELMA: Kaukasiankoira on rakenteeltaan tasapainoinen, kookas, voimakas koira, jolla on järeä luusto ja voimakas lihaksisto. Mittasuhteiltaan se on hieman korkeuttaan pitempi. Sukupuolileima on selvä. Urokset ovat maskuliinisia, niiden säkä on korostunut ja pää suhteessa suurempi kuin nartuilla. Ne ovat myös massiivisempia, suurempia ja usein rungoltaan narttuja lyhyempiä. Pitempikarvaisen muunnoksen uroksilla on selvä kauluri.

TÄRKEITÄ MITTASUHTEITA: Rungon pituus on 3–8 % säkäkorkeutta suurempi. Eturaajojen pituus on noin 50–52% säkäkorkeudesta. Kallon ja kuono-osan pituuden suhde on 3:2.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE: Tasapainoinen, aktiivinen, itsevarma, peloton ja itsenäinen. Omistautunut ja uskollinen omistajalleen, erinomainen vartiokoira. Synnynäinen varautuneisuus vieraita kohtaan.

PÄÄ

KALLO-OSA: Pää on suuri ja massiivinen, poskiluut leveät. Ylhäältä katsottuna pää on leveän kiilan muotoinen

Kallo: Jykevää ja leveää, otsa on lähes litteä ja otsauurre on selvä mutta ei syvä. Kulmakaaret ovat kehittyneet mutta eivät ulkonevat. Niskakyyhmy on vähäinen.

Otsapenger: Havaittava mutta ei voimakas.

KUONO-OSA:

Kirsu: Musta ja suuri mutta ei ulkoneva, sieraimet hyvin avoimet. (Valkoisilla ja kellanruskeilla koirilla lumikirsu on hyväksyttävä) Yksivärisillä, täplikillä ja kirjavilla koirilla musta maski (kirsu) on toivottava mutta ei pakollinen; (geneettisesti sininen tai maksanruskea kirsu ei ole hyväksytty).

Kuono: Leveä ja syvä, vähitellen kirsua kohti kapeneva; voimakkaat leuat. Erittäin syvä ja silmien alta hyvin täyteläinen. Kuononselkä on leveä, kuonon ja kallon ylälinjat yhdensuuntaiset. **Huulet:** Paksut, tiiviit ja hyvin pigmentoituneet.

Leuat / hampaat: Hampaat ovat vahvat ja valkoiset, etuhampaat tiiviissä suorassa linjassa. Täysi hampaisto, leikkaava tai tasapurenta. Virheeksi ei katsota katkenneita, vahingoittuneita tai irronneita etu- tai kulmahampaita, jotka eivät vaikuta purentaan tehokkuuteen, myöskään kahden P1-hampaan puuttuminen ei ole virhe.

Posket: Hyvin kehittyneet poskiluut, voimakkaat purulihakset.

Silmät: Keskikokoiset ja soikeat, kaukana toisistaan mutta eivät liian syvällä sijaitsevat, asennoltaan vinot. Väriltään tummanruskeasta pähkinänruskeaan. Silmäluomet mustat ja tiiviit. Silmien ilme on vakava, valpas ja tarkkaavainen.

Korvat: Kohtuullisen kokoiset, paksut, kolmiomaiset ja riippuvat, korkealle ja leveälle kiinnittyneet. Korvien sisäreunat ovat tiiviisti poskenmyötäiset. Alkuperämaassa korvat perinteisesti typistetään. (Huom. Suomessa typistyskielto.) Typistetyt ja typistämättömät korvat ovat samantarvoiset.

KAULA: Keskipitkä ja voimakas, matalalle kiinnittynyt, poikkileikkaukseltaan pyöristynyt. Kauluri on korostunut, erityisesti uroksilla.

RUNKO: Kauttaaltaan erittäin hyvin kehittynyt; leveä, lihaksikas ja hyvin tasapainoinen. **Säkä:** Selvästi erottuva, keskipitkä. Säkä on hieman lantiota korkeammalla.

Selkä: Suora, leveä ja tiivis.

Lanne: Lyhyt, leveä ja hieman kaartuva.

Lantio: Kohtuullisen pitkä, leveä, pyöristynyt, laskee hieman kohti hännäntyveä. **Rintakehä:** Pitkä ja leveä, hyvin kaartuvat kylkiluut. Rintakehä on kauttaaltaan syvä ja poikkileikkaukseltaan leveän soikion muotoinen. Myös taaimmat kylkiluut ovat pitkät. Selvä eturinta.

Alalinja ja vatsa: Vatsaviiva on kohtuullisen ylösvetäytynyt.

HÄNTÄ: Korkealle kiinnittynyt, sirpinmuotoinen tai kiertynyt. Levossa häntä ulottuu kintereisiin, koiran ollessa valpas häntä voi kohota selkälínjan yläpuolelle.

RAAJAT:

ETURAAJAT:

Yleisvaikutelma: Lihaksikkaat ja edestä katsottuna suorat ja yhdensuuntaiset, kohtuullisen kaukana toisistaan.

Lavat: Lihaksikkaat, kohtuullisen pitkät, leveät. Lavan ja olkavarren välinen kulmaus on noin 100°. Lavat ovat tiiviisti rungonmyötäiset.

Olkavarret: Kohtalaisen pitkät, vahvat ja lihaksikkaat, tiivisasetoiset.

Kyynärpäät: Tiiviisti rungonmyötäiset, eivät sisä- eivätkä ulkokierteiset.

Kyynärvarret: Suorat, erittäin voimakkaat, kohtuullisen pitkät, lihaksikkaat, poikkileikkaukseltaan pyöreät.

Välikämmenet: Lyhyet, järeät, edestä ja sivusta katsottuna lähes pystysuorat.

Etukäpälät: Suuret, muodoltaan pyöreät. Hyvin kaareutuneet, varpaat tiiviisti yhdessä.

TAKARAAJAT:

Yleisvaikutelma: Takaraajat ovat takaa katsottuna suorat, yhdensuuntaiset ja kohtuullisen kaukana toisistaan. Sivusta katsoen polvi- ja kinnerkulma ovat riittävän voimakkaat. Takaraajat eivät saa asettua kovin taakse.

Reidet: Leveät, lihaksikkaat ja kohtuullisen pitkät.

Polvet: Riittävästi kulmautuneet.

Sääret: Leveät, lihaksikkaat ja kohtuullisen pitkät.

Kintereet: Leveät ja kuivat, riittävästi kulmautuneet ja tiiviit, eivät sisä- eivätkä ulkokierteiset. **Välilijat:** Voimakkaat, eivät pitkät; sekä edestä että sivusta katsoen lähes pystysuorat. **Takakäpälät:** Suuret, muodoltaan pyöreät. Hyvin kaareutuneet, varpaat tiiviisti yhdessä.

LIIKKEET: Vapaat, joustavat ja kiireettömät, takaosan askeleessa on voimakas työntö. Hyvä raajojen koordinaatio ja tiiviit nivelet. Tyypillinen liikkumistapa on ravi. Liikkeessä säkä ja takaosa ovat samalla tasolla ja selkälínja on suhteellisen vakaa.

NAHKA: Paksu, riittävän joustava ja poimuton.

KARVAPEITE:

Karva: Peitinkarva on suoraa, karheaa ja ei ihon myötäinen (ilmava), aluskarva hyvin kehittynyt. Sekä peitinkarvan että aluskarvan tulee olla vähintään 5 cm pitkää. Päässä (ja eturaajoissa) sekä etu- ja takaraajojen etupuolella karva on lyhyempää ja paksumpaa. Koko häntää peittää tiheä, paksu ja tuuhea karva. Pidempi peitinkarva muodostaa "hapsut" korviin, kaulan ympärille kaulurin (ja reisien takaosaan housut) sekä "hapsut" eturaajojen takapuolelle että "ousut" reisien takaosaan. Lisäksi lyhyempää karvaa kuuluu olla kaikkien raajojen etupuolella ja pidempi karva raajojen takapuolella.

Väri: Mikä tahansa yksivärinen, laikullinen tai täplikäs paitsi ei musta (yksivärinen musta, haalistunut musta tai musta yhdistyneenä johonkin muuhun väriin), geneettinen sininen eikä maksanuskea.

Koko ja paino

Säkäkorkeus: Uroksen ihannekorkeus 72–75 cm, vähintään 68 cm. Nartun ihannekorkeus 67–70

cm, vähintään 64 cm. Myös suuremmat koot hyväksytään kunhan rakenne on tasapainoinen. Paino: Uroksen vähimmäispaino 50 kg, nartun 45 kg.

VIRHEET: Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin.

VAKAVAT VIRHEET:

liian kevyt tai raskas rakenne

itsevarmuuden puute

puutteellinen sukupuolileima

pää: pieni suhteessa runkoon, kevyt, kapea, pitkä tai karkea; kulmikas tai omenapää

voimakas otsapenger

kuono-osa: laskeva tai nouseva kuononselkä, terävä kuono

liian pienet tai harvat hampaat; etuhampaat eivät suorassa linjassa; kaikki poikkeamat normaalista hammaskaaviosta (paitsi P1-hampaiden puutokset)

riittämättömät poskiluut

suuret, ulkonevat tai hyvin vaaleat silmät; avoimet tai löysät silmäluomet; näkyvä sidekalvo

suuret, ohuet tai liian alas kiinnittyneet korvat

köyry tai notko ylälinja; pitkä, köyristyvä tai painunut lanneosa; takakorkeus runko: neliömäinen,

liian lyhyt, liian pitkä; kauttaaltaan kapea; liian korkearaajainen; rintakehä liian lyhyt, litteä tai

kapea rintakehä; lyhyt tai jyrkkä lantio

töpöhäntä

heikko luusto, lihaksisto ja nivelet

puutteelliset raajojen kulmaukset

käyrät eturaajat

tasapainottomat liikkeet

puutteellinen takaosan työntö liikkeessä

kihara tai hyvin pehmeä karva, hyvin lyhyt peitinkarva, aluskarvan puuttuminen

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

vihaisuus tai liiallinen arkuus

selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen

kaikki poikkeamat vaaditusta purennasta

hammaspuutokset: minkä tahansa muun kuin M3- tai P1-hampaiden puuttuminen

entropium

herasilmät, siniset tai vihertävät silmät, keskenään eriväriset silmät

typistetty häntä

jatkuva peitsaaminen, liikkeet on pystyttävä kehässä arvostelemaan

musta väri yksivärisenä tai yhdistelminä (haalistunut musta, mustat pilkut, laikut tai satula)

paitsi maskissa

geneettinen sininen tai geneettinen ruskea (maksanruskea) kaikissa sävyissään

sinertävänharmaa tai ruskea pigmentti kirsussa, huulissa ja silmäluomissa

punaruskeat (tan) merkit mustilla, sinisillä tai ruskeilla koirilla

koko alle alarajan

uroksen selvä narttumaisuus

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittynyttä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

Kaukasiankoirien rotumääritelmän mukainen koira on kaikin puolin toimiva työkoira, eikä rotumääritelmässä esiinny esim. Kennelliiton listaamia epäterveitä piirteitä. Rotu on etenkin kotimaassaan hyvin runsaslukuinen ja monimuotoinen niin ulkonäön, luonteen kuin perimän suhteen, joten luonnollisesti vaihtelu on suurta jokaisen rotumääritelmän piirteen suhteen. Täysin rodunomaisia koiria on kuitenkin runsaasti ja jalostusta ajatellen materiaalia on täysin riittävästi.

4.4.2. Näyttelyt ja jalostustarkastukset

Kaukasiankoirat saavat näyttelyissä pääosin erinomaisia laatuarvosteluja (Kussakin näyttelyssä on useimmiten 1-3 koiraa esille. Maailman Voittaja 2014 järjestettiin Suomessa ja näyttelyssä oli 59 kaukasiankoiraa ympäri maailmaa. Voittajanäyttelyissä on ollut viime vuosina vain 4-11 koiraa ja Pohjoismaiden Voittajassa vain 12 koiraa. Eniten koirat saavat arvosanaa ERI. Pelkkä arvosana ei kuitenkaan kerro koko totuutta kannan tasosta, sillä näyttelyarvosteluihin vaikuttaa tuomarin rotutuntemus hyvin paljon. Yhdistys järjestää vuosittain näyttelyn, Top Ovcharka Show:n, johon kutsutaan tuomareiksi Venäjältä ja Ukrainasta pitkän linjan DOSAAF-taustaisia asiantuntijoita. Aikaisemmin näyttelyt ovat olleet epävirallisia näyttelyitä, mutta vuodesta 2016 alkaen kaukasiankoirilla on ollut TOS näyttelyissä viralliset luokat. Tuomareillamme on näyttelytuomarioikeuksien lisäksi vahva kokemus rotumme työkoirajalostuksesta ja kasvatuksesta sekä koulutuksesta. Näin pyrimme varmistamaan koirien tason kokonaisvaltaisena yksilönä ja näyttelyissämme arvioidaan ulkomuodon lisäksi koiran luonne vahvalla painotuksella. Näyttelyssä on pääsääntöisesti joka vuosi yli 20 kaukasiankoiraa esillä. Kaukasiankoirien erikoisnäyttely Top Ovcharka Show on järjestetty vuosittain 2007 lähtien.

Vuosina 2020-2024 on suomessa osallistunut näyttelyihin kaukasiankoiria 293 kertaa. Lukua pienentää koronan aiheuttamat rajoitteet joiden vuoksi näyttelyitä ei järjestetty normaaliin tapaan suomessa. Erikoisnäyttelyyn on osallistunut v 2020-2024 keskimäärin 12 koiraa / vuosi.

Viime vuosina ulkomaisten ulkomuototuomarien mielestä koirien laatu suomessa on hyvä ja koirien taso kehittynyt parempaan suuntaan rotumääritelmän mukaisesti.

Syksyllä 2008 järjestettiin ensimmäinen kaukasiankoirien jalostustarkastus, jossa tuomari arvioi rakenteellisten seikkojen lisäksi koiran luonnetta, esim. arkuutta ympäristölle (paikka, alusta, äänet) ja ihmisille. Arvioinnissa huomioitiin erityisesti suhtautumista vieraisiin ihmisiin myös aggressiivisuuden, liiallisen luottavaisuuden sekä miellyttämisen suhteen. Koiran tulee olla avoin tai hieman varautunut, muttei aggressiivinen, arka tai liian luottavainen. Jalostukseen käytettäville koirille suositellaan jalostustarkastuksen suorittamista. Jokaisen kasvattajan pitäisi kyetä arvioimaan vähintään luonteen ääripäiden piirteitä ilman testauksia tai tarkastuksiakin. Jalostustarkastuskriteeristö ja arviointilomake on tehty yhteistyössä rotuasiantuntijoiden Irina Poletaevan ja Lidya Repinan kanssa. Jalostustarkastuskriteeristö on vielä toistaiseksi pidetty melko lempeänä, jotta saisimme aktivoitua ihmisiä osallistumaan niihin. Tämän vuoksi jokaiselle jalostustarkastetulle koiralle annetaan ohjeita asioista, joihin erityisesti on kumppania valittaessa kiinnitettävä huomiota. Liitteessä 7 on listattu kaikkien jalostustarkastettujen koirien tulokset tilastomuodossa ilman nimeä. Kunkin koiran tiedot ovat yhdistyksen kotisivuilla nähtävissä ja ne on myös julkaistu jäsenlehdessä. Yhteenvetona voidaan sanoa, että suurimmat puutteet ovat päässä, tyypissä ja takaosassa sekä liikkeissä. Sensijaan esim. luustoltaan lähes kaikki ovat saaneet maininnan erinomainen. Jalostustarkastus on järjestetty vuosittain, lukuun ottamatta vuotta 2009, jolloin tapahtuma jouduttiin peruuttamaan sairastapauksen vuoksi sekä vuonna 2013, jolloin koiramäärän vähyyden vuoksi tilaisuus jouduttiin perumaan. Vuosina 2018-2023 on yhdistyksen jalostustarkastuksiin osallistunut vain kaksi kaukasiankoiraa.

4.4.3. Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus

Tämä on tiivistelmä Irina Poletaevan kirjoittamasta ja Dmitry Poletaevin kääntämästä, neliosaisesta Kaukasialainen-lehdessä julkaistusta artikkelisarjasta, ”Kommentteja rotumääritelmään”. Artikkelisarja perustuu suurelta osin Venäläiseen asiantuntijakirjallisuuteen rodusta (Kalinin, Krasnovskaya). Kaukasiankoiran rakennetyyppi, kestävyys ja vaatimattomuus ovat kehittyneet vuosisatojen aikana karuissa olosuhteissa missä koirat ovat tehneet töitä vuorokauden ympäri niukalla ravinnolla. Koirilta on vaadittu suunnatonta kestävyyttä mutta tarvittaessa myös räjähtävää voimaa. Rakenne on muovautunut kestävämmän pitkät vaellukset vaativassa maastossa ja samalla antamaan koiralle mahdollisimman hyvät edellytykset taistelussa petoja tai ihmistä vastaan.

Rodun yksilöitä arvioidessa on ensiarvoisen tärkeää arvioida rakennetta ja ominaisuuksia kokonaisuutena käyttötarkoitusta huomioiden. Koiran olisi tarpeellista täyttää työkäytön vaatimukset jotta se olisi jalostuksellisesti merkityksellinen yksilö. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä että pää ja liikuntaelimistö olisivat riittävän kehittyneet. Rodun nykyinen rakenne ei merkittävästi poikkea alkuperäisestä vaikka ylilyöntejä esiintyy. Varsinkin nykymuodin aiheuttamaan liian suuren koon ja raskaan rakenteen ihannointiin pitää suhtautua riittäväällä vakavuudella jotta käyttötarkoitukseen sopiva rakenne säilyy.

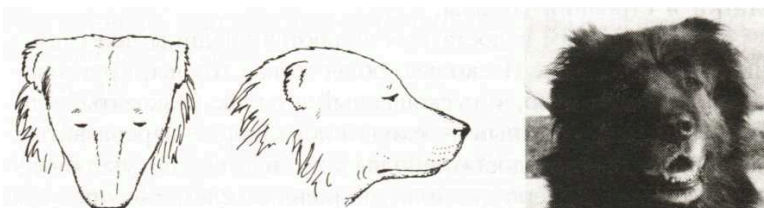
Kaukasiankoira on suurikokoinen ja vankkarakenteinen olematta kuitenkaan liian suuri tai raskas jolloin reaktionopeus ja liikkuvuus kärsisivät. Sopusuhtaisuus ja rungon mittasuhteet ovat tärkeämpiä kuin koko. Rungon mittasuhteiden arvioimiseksi on olemassa indeksi jonka laskentakaava on: $(\text{rungon vino pituus}) / (\text{säkäkorkeus}) * 100$. Toivottu indeksi on uroksilla 102–106 ja nartuilla 102–108. Myös luuston kehittyneisyyttä mitataan indeksillä jonka laskentakaava on: $(\text{kämmenten ympärysmitta}) / (\text{säkäkorkeus}) * 100$.

Toivottu luuston indeksi on uroksilla 20–22 ja nartuilla 19–22.

Kuva 6. Pään yleisimmät tyypit. Kalinin, V. et al.

Pää on kaukasiankoiran tärkeimpiä työkaluja joten sen merkitys on huomattava. Pää on suuri suhteessa runkoon. Pään pituuden tulisi olla 39–40% säkäkorkeudesta ja kuonon 36–38% koko pään pituudesta. Kallo on leveä, lihaksikas ja poskiluut ovat hyvin kehittyneet. Purulihakset ovat voimakkaasti kehittyneet ja leuka on voimakas. Kuono on tyvestä leveä, tilava, hyvin täyttynyt silmien alta ja kapenee hieman kirsua kohden. Huulet ovat tiiviit. Otsapenger ei ole ilmeinen. Pää muistuttaa ylhäältä katsottuna leveää tylppää kiilaa. Pään rakenteen tulee mahdollistaa huomattava puruvoima. Silmät ovat pienet, soikion muotoiset, vinosti asettuneet ja silmäluomet ovat tiiviit. Silmien asento, koko ja muoto ovat yhteydessä rodulle tyypillisiin anatomisiin piirteisiin kallon rakenteessa. Korvat ovat korkealle asettuneet, pienet ja riippuvat. Hampaat ovat suuret, vahvat ja hyvin kehittyneet. Hampaisto on täydellinen ja purenta on tiivis saksipurenta. Etuhampaat ovat leveässä rivissä. Riittämättömästi kehittynyt ja heikko alaleuka voi aiheuttaa erilaisia ongelmia ja virheitä purentaan ja hampaistoon (kuva 6).

Kaula on voimakas ja lyhyt. Kaulan pituus on yleensä yhtä pitkä kuin pään pituus. Kaulan on kyettävä välittämään hyökkäyshetkellä takajaloista saakka välittyvä voimakas impulssi. Liian pitkä, ohut tai heikko kaula on kyvytön kestävämmän kamppailun huomattavan suurta kuormitusta.

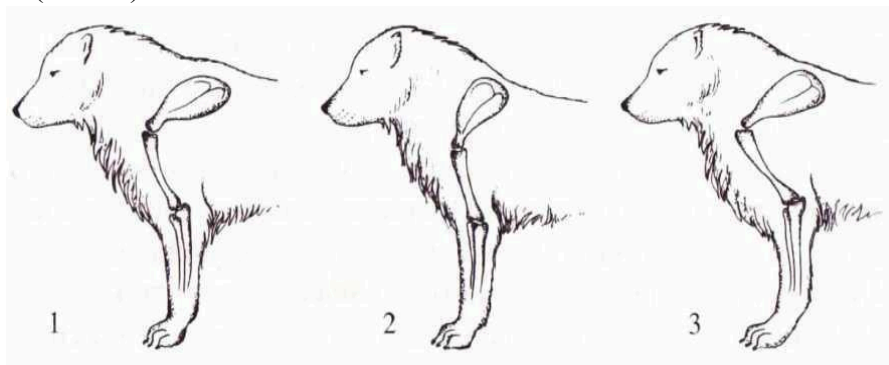
Säkä on leveä, lihaksikas ja selvästi selkälinjan yläpuolella erottuva. Lavan tulisi olla riittävän leveä, pitkä ja viistosti asettunut. Hyvin kehittynyt lihaksisto ja toivottava anatominen rakenne takaavat riittävän joustavuuden ja liikkeiden mekaniikan. Selkä on leveä, suora ja lihaksikas. Vatsa on kohtuullisesti kuroutunut. Häntä on korkealle asettunut, sirpin muotoinen, koukkumainen tai renkaaksi kiertynyt. Hännän asento on tiiviissä yhteydessä lantion rakenteeseen. Alas asettunut häntä on monesti yhteydessä vinoon lantioon.

Lanne on lyhyt, leveä ja hieman kupera. Toivottava lanteen pituuden ja rintalastan pituuden suhde on 1:2. Liikkeessä parhaan joustavuuden takaamiseksi olisi lanteen oltava hyvin lihaksikas ja hieman kupera. Tällainen rakenne antaa kaukasiaankoiralle vahvan ylälinjan jota tarvitaan liikkeiden taloudellisen kasvattamiseksi mikä puolestaan on tarpeellista taistelun ja hyökkäyksien yhteydessä syntyvän voimakkaan rasituksen kestämiseksi.

Lantio on leveä, lihaksikas ja lähes vaakasuoraan asettunut. Lantion asento on yhteydessä rodulle tyypilliseen takaraajojen rakenteeseen joka koostuu niukahkoista nivelkulmauksista ja lyhyistä vivuista. Liian vino tai täysin suora lantio johtaa liikkeiden tuottavuuden laskuun koska takaraajojen liikkeen voima eikä suunta toteudu oikein. Liian kapea lantio ja siitä johtuva kapea takajalkojen asento ei tuo riittävää vakautta koiran keholle ja on näin ollen vakava puute.

Rinta on leveä, syvä ja pyöreähkö. Rintakehän alalinja on kyynärpäiden tai niitä alemmalla tasolla jotta se tarjoaa tukea eturaajoille. Rintakehän tulisi olla pyöreähkö ja hyvin kehittynyt jotta se tarjoaa riittävän leveän ja tukevan asennon koiran etuosalle muttei tynnyrimäinen koska se vaikeuttaisi taloudellista liikkumista vaikeassa maastossa ja pitkillä matkoilla. Kapea rintakehä aiheuttaa ongelmia tasapainoon ja etujalkojen virheellisen asennon. Alikehittynyt rintakehä ei takaa riittävästi tilaa kriittisille sisäelimille.

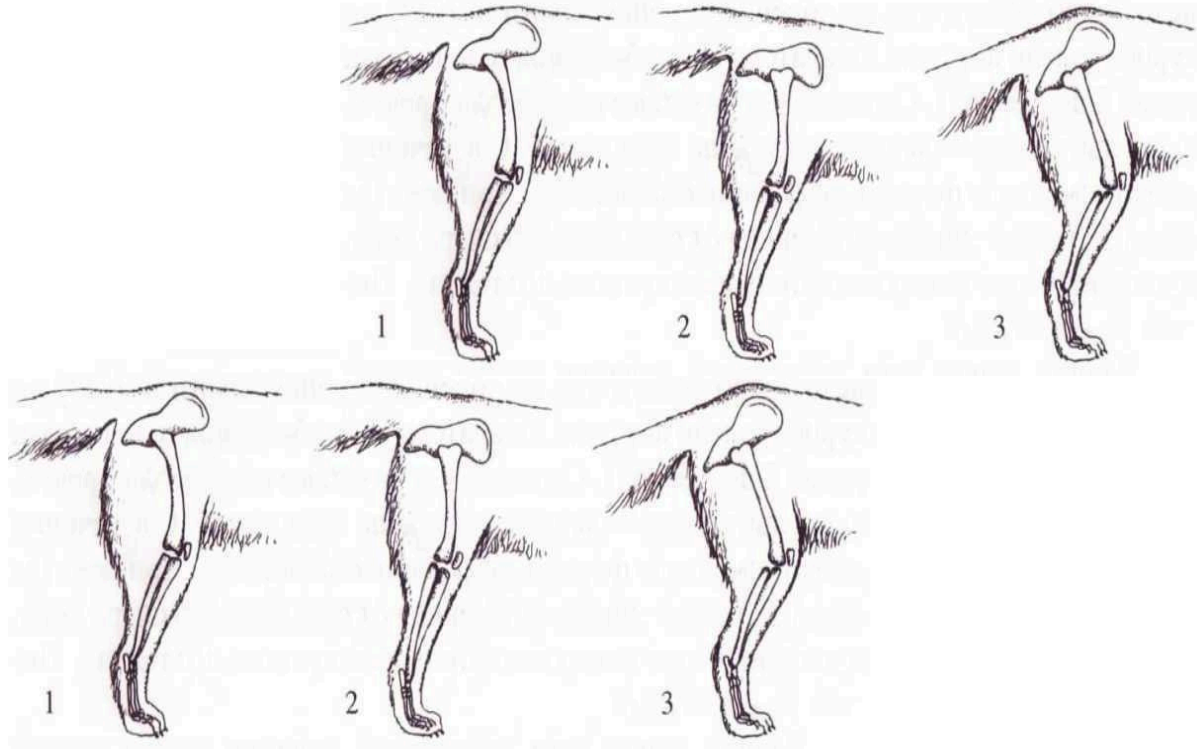
Eturaajat ovat suorat ja yhdensuuntaiset. Jalan pituus maasta kyynärpäähän on hieman yli puolet säkäkorkeudesta. Toivottavaa on että olkavarren pituus on sama kuin lavan ja näiden välinen kulma olisi noin 100 astetta. Korkearaajaisuuden indeksi on 50-54 ja laskenta kaava on: (eturaajan korkeus maasta kyynärpäähän) / (säkäkorkeus) * 100. Välikämmenet ovat lyhyet, massiiviset ja pystysuorat. Toivottavaa on että välikämmenen ympäröimä olisi uroksilla vähintään 14-17cm ja nartuilla 13-16cm (kuva 7).

Kuva 7. Eturaajojen rakenne: 1 oikeanlainen rakenne; 2 suora olkapää; 3 terävä olkapääkulmaus. Kalinin, V. et al.

Takaraajat takaa katsottuna suorat ja yhdensuuntaiset. Sivusta katsottuna hieman suoristuneet polvikulmaukset. Reiden oltava riittävän leveä hyvin kehittyneellä lihaksistolla. On toivottavaa että sääriluupituus on sama reisiluun kanssa. Asento ei ole taakse vedetty. Takaraajat kaukasiaankoiralla omaavat niille ominaisen rakenteen, joka mahdollistaa tehokkaan äkillisen kiihdytyksen petoeläimen kiinniottamista ja sitä vastaan kamppailemista varten. Korostuneet kulmaukset oikeanpituisten luiden yhteydessä voi olla merkki jänteistön riittämättömästä voimakkuudesta jolloin koiran takapää liikkuu ikään kuin puoli-istuen. Pitkät luut tai korostuneet kulmaukset eivät ole ominaisia kaukasiaankoiralle. On toivottavaa että reisi olisi rauhallisesti seistessä kiinnittynyt

lantioon 100 asteen kulmassa horisonttiin nähden ja että polvikulmaus reisi- ja sääriluun välillä olisi 150 astetta. Hyvin kehittynyt lihaksisto takaraajoissa on erittäin tärkeää (kuva 8)

Kuva 8. Takaraajojen rakenne: 1 oikeanlainen rakenne; 2 suorat takakulmaukset, liian suoristuneet polvi- ja kinnerkulma; 3 luisu lantio Kalinin, V. et al.

Käpälät ovat sekä edessä että takana kookkaat, soikeat ja tiiviit.

Liikkeet ovat verkkaiset ja vapaat. Tyypillinen liikuntatapa on lyhyt ravi joka muuttuu raskaaksi mutta nopeaksi laukaksi. Raajojen nivelet suoristuvat vapaasti. Ylälinja on tiivis ja joustaa liikkeessä. Säkä ja lantio ovat liikkeessä samalla korkeudella. Tämänkaltainen nopea mutta lyhytaikainen laukka on tarpeen petoeläimen jahtaamisessa.

Karvapeite on suora ja karkea. Pohjavilla on vahvasti kehittynyt ja pääväriä vaaleampaa. Päässä ja raajojen etupuolella karva on lyhyttä ja tiiviisti ihonmyötäistä.

4.4.4. Yhteenvedo rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista

Suomessa eniten koiria on samaan aikaan nähtävissä rotuyhdistyksen vuosittaisessa Top Ovcharka Show:ssa, missä koiria on useampia kymmeniä, kun esim. toiseksi suosituimmassa näyttelyssä, voittajanäyttelyssä, yleensä alle kymmenestä vajaan kahteenkymmeneen. Top Ovcharka Shown:n tuomareina toimivat pääsääntöisesti entisen DOSAAF:in jalostusasiantuntijat, joilla on myös näyttelytuomarioikeudet ja vahva käyttökoiratausta. Tästä syystä referoimme tässä kohdassa heidän yhteenvedoan Suomessa näkemistään koirista.

Irina Davydova (2009): Kokonaisuudesta jäi hyvä vaikutelma. Erityisesti haluaisin mainita oikein rakentuneet, hyvät rungot ja raajat. Venäjän pienissä näyttelyissä löytyy enemmän huomautettavaa raajoista kuin täällä. Lyhentyneeseen kynärvarten on kiinnitettävä huomiota. Ongelma saattaa johtua siitä, miten pentue kasvatetaan. Uskon, että jos pennun pääkasvukausi sattuu meidän pimeään

aikaan eli talvella, jolloin valoisaa on vain vähän aikaa, saattaa se vaikuttaa kasvuun. Useilla koirilla oli hyvä runko, mutta päässä ongelmia kuten korkea otsanrakenne. Jos koiralla oli parempi runko, oli sen päässä huomautettavaa. Monella oli puutteellinen kuonon tilavuus. Pään rakenne tulisi ottaa huomioon jalostuksessa, se on hyvin näkyvä puute.

Gendij Grinko (2010): Jalostuksessa tulisi kiinnittää enemmän huomiota päähän, sen ilmeikkyyteen ja toisaalta liikkeisiin. Pieni kehä antaa edun koirille, joilla lyhyet takaraajat. Isossa kehässä vasta nopeassa ravissa näkyvät oikeat liikkeet. Lantiot taas lyhenevät kävelyvauhdissa-hitaassa ravissa.

Vadim Kacnelson (2011): Hänen edellisellä vierailullaan Suomessa 2007 urokset olivat näyttävämpiä. Narttuihin hän oli tyytyväinen. Koirat olivat tukevampia nyt, osa passiivisia. Entisellä Neuvostoalueella oli hyvin vähän sellaisia. Yleensä sellaiset koirat jotka väistävät, kun tuomari kävelee kohti, poistettiin kehästä. Tämä on yhtä vakava virhe kun aggressio. Pahin virhe mitä rodun suhteen on tehty, on viimeisen 15v aikainen kehitys, että kaukasialaisista on tullut mastiffityypisiä, liian raskaita. Tästä ei enää voi syyttää Punaista Tähteä. Koirille annetaan jopa kasvuhormonipiikkejä. 2kk ikäinen pentu voi painaa jopa 15kg! Sen jälkeen pennulle annetaan niin paljon ruokaa kun se suinkin syö. Muutamassa kk koira saadaan täysin invalidiksi. Hormonit tekevät pahaa myös immuunijärjestelmälle. Näiden koirien jälkeläiset saattavat olla aivan kääpiökokoisia, joilla on ongelmia esim. kilpirauhasessa. Koska suurten kenneleitten omistajat ovat hyvissä väleissä RKF:n kanssa, heille näyttelytulokset tulevat tilauksesta... Ihannekoko Vadimin mielestä uroksella 75-77cm korkeus, nartulla alle 70cm. Rakenne on sitten tärkeämpi kuin koko.

Yhdistyksen 2012 tekemän terveystarkastuksen perusteella koirien säkäkorkeus on seuraava: Urokset, ilmoitettu 16 kpl, joko virallisesti tai epävirallisesti mitattuja: 62-70 cm 2 kpl, 71-80 cm 8 kpl ja 81-90 cm 6 kpl. Nartut, ilmoitettu 14 kpl, joko virallisesti tai epävirallisesti mitattuja: 63-70 cm 12 kpl ja 71-72 cm 2 kpl.

Lidya Repina (2012): Ontuvat koirat. En tiedä, mistä johtui, ehkä lonkista. Toinen asia on huonot päät: pyöreät kallot ja silmät, kapeat kuonot ja alas asettuneet korvat. Rodunomaisuuden puuttuminen on suurin virhe.

Galina Kirkitskaya (2013): Joutsan näyttely oli tuomarille kolmas kerta Suomessa. Taso ei ollut hänen mukaansa oleellisesti parantunut. ”En ole aikoihin antanut niin huonoja arvosanoja kuin tänään”. Osa nartuista sai ERI:n ja joukossa oli oikein hyviä erinomaisen saaneita. Uroksissa taas oli monta narttumaista urosta.

Veronika Donicheva (2015): ”Teillä on narttuja, joita kannattaa käyttää jalostukseen”. Ilonaihe oli, että monella koiralla löytyi luonnetta eikä ollut mastiffimaisia koiria.

Evgeny Pudeev (2016): Tuomari antoi ohjeeksi treenata ja liikuttaa koiria paremmin näyttelykehiä varten, jolloin koirat ovat vielä enemmän edukseen ja liikkuvat paremmin.

Mstislav Polivanov (2017): Koko ei saa pienentyä liikaa, etenkin nartuilla. Pään suhteen ei ole varsinaista ongelmaa enää, samoin luuston kanssa on asiat kohdillaan. Etuosien kapeuteen tulee kiinnittää huomiota. Laadukkaita narttuja on enemmän kuin uroksia.

Gabor Olah (2023) Yleisesti olin tyytyväinen tasoon, olin jopa hämmästynyt joidenkin koirien tasosta, ne edustivat kansainvälisestikin todella korkeaa laatua.

Vladimir Katsnelson (2024) Kaukasiankoirien laatu on suomessa hyvällä tasolla, etenkin vanhemmat koirat laadullisesti hyviä.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

5.1. Käytetyimpien jalostuskoirien taso

2013-2017 voimassa olleen PEVISA:n aikana käytettyjen urosten tasoa arvioidaan tänä aikana käytettyjen koirien sekä syntyneiden jälkeläisten terveystulosten perusteella. 2013-2017 välisenä aikana jalostukseen käytettyjä uroksia on 22 kappaletta. Osa pentueista ovat kuitenkin niin nuoria, ettei niille ole vielä voinut tehdä virallisia PEVISA-tutkimuksia 18 kk:n ikärajan vuoksi. Samoin osa jälkeläisistä on vielä liian nuoria osallistumaan vielä luonnetestiin, jonka alaikäraja on 2 vuotta (taulukko 21). Taulukossa on huomioitu toisen sukupolven ja terveystulosten osalta myös ennen vuotta 2013 syntyneet pentueet.

Vuoden 2018- 2024 jalostukseen käytettyjen urosten osuus on 9 kpl taulukko 21a

#	Uros	LTE	LTE jälk.	HD	ED	Pennut				Lonkat				Kynnärnivelet			
						Pentueet	Yht	Vuoden aikana	Toisessa polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %
1	INGUS OT GRIGOR VELEV	-	-	D/D	0/0	5	30	0	6	1	1	3	*	1	0	3	*
2	HRANITEL GOR MAGNUM	-	84	C/C	0/1	4	29	0	0	13	4	36	31	13	9	36	69
3	PASHA DAUR DON	-	97, 50, 73,	B/B	0/0	3	20	0	11	9	3	35	33	9	2	35	22
4	ZHAN-ZHAK TRANSYLVANIA GIANT	108	103	C/B	0/0	2	12	0	9	6	3	50	50	6	3	50	50
5	SZAIJAS NASUN-DAVYJONES	95	50, -2,	C/B	0/0	2	12	0	0	1	0	8	*	1	0	8	*
6	AZAZEL	-	-	A/A	0/0	1	11	0	0	0	0	0	*	0	0	0	*
7	ZAIJAS TEMPESTIN-CASEY	-	-	D/D	0/0	1	9	0	0	1	0	11	*	1	0	11	*
8	TSKARO FYTI	129	-	D/D	0/0	1	7	0	0	1	1	14	100	1	0	14	0
9	MOGUCHIY VULGASH	-	-	D/D	0/1	1	7	1	0	0	0	0	*	0	0	0	*
10	TULENHEIMON ILJA	-	-	B/B	1/1	1	6	0	5	7	5	54	71	7	2	54	29
11	ELVIS	-	-	A/A	0/0	2	6	0	0	1	1	12	100	1	0	12	0
12	TURVA TURRIN IDEFIX	-	-	B/B	0/0	1	6	0	0	1	1	17	100	1	0	17	0
13	BOLSEVIK	-	-	C/C	0/0	1	6	6	0	0	0	0	*	0	0	0	*
14	KHRANITEL OCHAGA ARTEMIY	-	-	E/E	0/0	1	6	0	0	0	0	0	*	0	0	0	*
15	SARMAT ZOLOTAYA ZVEZDA TAVRIDY	-	-	D/D	0/0	1	6	0	14	4	4	64	100	4	3	67	75
16	TULENHEIMON IWAN	-	-	C/D	1/1	1	5	0	0	1	1	20	100	1	0	20	0
17	KARAT OIKUMENA	-	143, 12, 112, 50	B/B	0/0	1	4	0	28	8	1	28	12	8	2	28	24
18	DATQ	128 LA	97, 104	C/C	0/0	1	4	0	11	4	1	100	25	4	3	100	75
19	POSEIDON UN PASSO AVANTI	-	-	B/B	0/0	1	3	0	0	0	0	0	*	0	0	0	*
20	ZAIJAS NASUN-JACKSPARROW	12	71	D/D	0/0	1	2	0	0	1	1	50	100	1	1	50	100
21	DRAGON VENOM UN PASSO AVANTI	-	-	A/A	0/0	1	1	0	0	0	0	0	*	0	0	0	*

Taulukko 21. Urosten jälkeläistilasto 2013-2017 / Lähde Suomen Kennelliitto / Koiranet

#	Uros	Synt. vuosi	Pentueet				Linnat				Kynnämmevät			
			Pentueet	Yhteensä	Vuoden aikana	Toisessa polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %
1	FI MVA EE MVA EE JMVA HeJW-18 HeW-18 DEXTER ASHMANI	2017	4	25	0	13	8	5	32%	62%	8	4	32%	50%
2	PAMIR	2016	3	15	0	0	2	2	13%	100%	2	2	13%	100%
3	FI MVA EE MVA EE JMVA HeJW-21 V-21 JV-21 TLN/JW-21 EE JV-21 LITTLE FREAK'S URSUS	2020	2	13	0	0	5	3	38%	60%	5	1	38%	20%
4	IMPERATOR	2018	1	11	0	0	4	3	36%	75%	4	2	36%	50%
5	ARAK Z JASTRZEBIEJ GORY	2019	2	11	0	0	2	1	18%	50%	2	1	18%	50%
6	BASTION KAVKAZA ELGAR	2017	1	9	0	0	1	1	11%	100%	1	0	11%	0%
7	HRANITEL GOR FAVORIT	2017	1	8	0	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
8	CATAVALES CANNON	2019	2	6	3	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
9	ISKARO SHAMIR	2021	1	4	4	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*

Taulukko 21a Urosten jälkeläistilasto 2018-2024 Lähde Suomen Kenneliitto / Koiranet

2013-2017 voimassa olleen PEVISA:n aikana käytettyjen narttujen tasoa arvioidaan tänä aikana käytettyjen koirien sekä syntyneiden jälkeläisten terveystulosten perusteella. 2013-2017 välisenä aikana jalostukseen käytettyjä narttuja on 29 kappaletta. Osa pentueista ovat kuitenkin niin nuoria, ettei niille ole vielä voinut tehdä virallisia PEVISA-tutkimuksia 18 kk:n ikärajan vuoksi. Samoin osa jälkeläisistä on vielä liian nuoria osallistumaan vielä luonnetestiin, jonka alaikäraja on 2 vuotta Olemme keränneet kaiken saatavilla olevan tiedon taulukkoon (taulukko 22). Taulukossa on huomioitu toisen sukupolven ja terveystulosten osalta myös ennen vuotta 2013 syntyneet pentueet.

#		Narttu				Pennut				Lonkat				Kynnärit			
		LTE	LTE jälk	HD	ED	Pentuset	Yht.	Vuoden aikana	Toisessa polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutk.%	Sairas %	Tutkittu	Sairas	Tutk.%	Sairas%
1	ZAIJAS NASUN-ELISABETHS WANN	-	-	A/A	0/0	3	22	0	14	5	4	23	80	5	3	23	60
2	VIIVI	-	-	A/A	0/0	2	15	0	6	1	0	6	*	1	1	6	*
3	USVA	-	84	B/B	0/1	1	11	2	0	1	1	8	*	1	0	8	*
4	BESTLA	-	-	B/B	1/1	1	11	0	0	0	0	0	*	0	0	0	*
5	IOPAN FRIDA	109	73,50	A/A	0/0	1	10	0	3	1	0	8	*	1	0	8	*
6	RITUN AITO ANJA	-	-	C/C	0/0	1	9	0	0	0	0	0	*	0	0	0	*
7	GEENA	-	103	A/A	0/1	1	9	0	9	5	2	56	40	5	3	56	60
8	WATERLOO	-	-	A/A	0/0	1	9	0	6	3	1	27	33	3	1	27	33
9	MOHNATYI STRAZH IZOLDA	-	-	A/A	0/0	2	9	0	0	5	2	56	40	5	2	56	40
10	BIRUSA CHALO	-	-	B/B	0/0	1	7	0	0	0	0	0	*	0	0	0	*
11	IOPAN GABRIELA	-	-	B/B	0/1	1	7	0	0	7	1	100	14	7	5	100	71
12	RITUN SIIPUKAN BELLA	-28	-	C/C	0/0	1	7	0	0	1	1	14	100	1	0	14	0
13	TULENHEIMO N FANNY	12	142	A/A	0/0	1	6	0	5	7	5	54	71	7	2	54	29
14	AWATAR	-	-	A/A	0/0	1	6	0	0	1	1	100	17	1	0	100	0
15	KRASOTA	-	-	A/A	1/1	1	6	0	0	0	0	0	*	0	0	0	*
16	ZAIJAS LISSUN-PLIISKUPUH	-	-	D/D	0/0	1	6	0	0	0	0	0	*	0	0	0	*
17	UDACHA	-	-	A/A	2/3	1	5	0	0	0	0	0	*	0	0	0	*
18	IOPAN GLAMOUR GIZZABELLA	104	-	A/A	0/0	1	5	0	0	1	1	100	20	1	0	100	0
19	TACHETEE	95	143, 54,	D/C	0/0	1	4	0	15	9	2	31	22	9	1	11	31
	BAISHA		69.,115, 112, 50														
20	ZAIJAS HUKILAN-TEMPEST	-	0	D/D	0/0	1	4	1	11	5	5	29	100	5	1	20	29
21	HELLA	128	97,	C/B	1/1	1	4	0	11	4	1	25	100	4	3	75	100
22	KANO- TIIFORET ZVEZDA UDACHI	34	-	C/D	0/0	1	3	1	0	0	0	0	*	0	0	0	*
23	GOLDIE	-	-	A/A	1/1	1	3	1	0	0	0	0	*	0	0	0	*
24	GRACE	MH suor	-	A/A	0/0	1	3	0	0	0	0	0	*	0	0	0	*
25	IOPAN ISTORIA	50	-	A/A	0/0	1	3	0	0	1	1	33	100	1	0	33	0
26	ROSE	0	-	D/D	0/0	1	3	0	0	1	0	33	0	1	0	33	0
27	TURVA TURRIN TAIGA	112	97	A/A	0/0	1	2	0	0	2	0	100	0	2	0	100	0
28	ZAIJAS TEMPESTIN-PRISSY	0	71	C/C	0/0	1	2	0	0	1	1	50	100	1	1	50	100
29	VEGETARIST	-	-	A/A	0/0	1	1	0	0	0	0	0	*	0	0	0	*

Taulukko 22 Narttujen jälkeläistilasto 2013-2017

#	Narttu	Synt. vuosi	Pennut				Lonkat				Kyynärnivelet			
			Pentueet	Yhteensä	Vuoden aikana	Toisessa polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %
1	FI MVA EE MVA LV MVA LT MVA BALT MVA LT JMVA LV JMVA EE JMVA TLN JW-17 EE JV-17 JV-17 SE JV-17 TLNW-18 EEV-18 LJV-18 BALT V-18 SEV-19 EEV-19 TLNW-20 KARPATSKAYA STRAZARA FREYA	2016	2	25	0	24	10	9	40%	90%	10	3	40%	30%
2	JV-16 FINAZIAT BATSEBA	2016	3	21	0	11	5	3	24%	60%	5	3	24%	60%
3	C.I.B. FI MVA SE MVA LV MVA HeW-17 HeW-17 HeW-18 V-18 PMV-22 ALMA IZ ALEKSANDROVOI SLOBODY	2016	2	17	0	28	9	7	53%	78%	9	4	53%	44%
4	FI MVA KALINKA OF GALDON	2018	2	11	0	0	2	1	18%	50%	2	1	18%	50%
5	HeW-19 HeW-19 JV-19 PMV-19 PMJV-19 CATAVALES AKRABADABRA	2018	1	11	0	0	4	3	36%	75%	4	2	36%	50%
6	GREY CARDINAL RANA	2019	1	9	0	0	1	1	11%	100%	1	0	11%	0%
7	FI MVA LITTLE FREAK'S RUTH	2019	1	8	0	0	1	1	12%	100%	1	1	12%	100%
8	LITTLE FREAK'S VILLANELLE	2020	1	8	0	0	5	3	62%	60%	5	1	62%	20%
9	LITTLE FREAK'S URALOCHKA	2020	1	7	0	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
10	HeW-21 JV-21 LITTLE FREAK'S WARRIOR PRINCESS	2020	1	5	0	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
11	FINAZIAT KIUKKUPUSSI	2016	1	5	0	0	1	1	20%	100%	1	1	20%	100%
12	CATAVALES ANNA KARENINA	2018	1	4	4	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
13	HeW-16 NIRVANA MILANOVSKY R MOUNT CHAN	2015	1	3	0	0	1	1	33%	100%	1	0	33%	0%
14	CATAVALES ANASTASIA	2018	1	3	0	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
15	AKIRA Z JASTRZEBIEJ GORY	2019	1	3	3	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
16	HRANITEL GOR KARINE	2019	1	3	0	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*

Taulukko 22a 2018-2024 narttujen jälkeläistilastot Lähden Suomen Kennelliitto /Koiranet

5.2. Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen

Tavoite	Toimenpide Tulos
Geenipohjan laajentaminen Suomessa nykyisestään	<p>Jalostussuositus: jälkeläisten määrä ei saa ylittää 5% 5-vuoden rekisteröinneistä ja uusintayhdistelmiä vain jos 1. pentueessa on alle 4 pentua.</p> <p>Ennen edellistä JTO:ta isä/emä-suhde oli useana vuotena n. 0,7. Uuden JTO:n aikana luku nousi n. 0,9:ään ja on tällä hetkellä 0,79. Sukusiitosprosentti on ollut pahimmillaan yli 7, nyt keskiarvo viideltä vuodelta 1,98. Vuonna 2017 sukusiitosprosentti 4,18. Vaikka tuontikoiria on saatu jatkuvasti lisää Suomeen, ei tavoitteisiin silti olla päästy kaikilta osin jälkeläismäärän suhteen ja lisäksi sukusiitosprosentti on jälleen nousussa.</p>

		<p>Moni jalostuskoira ylittää jalostussuosituksen jälkeläisten määrän suhteen, vaarana matadorjalostus ja sen tuomat riskit.</p>
<p>Kaikki jalostuskoirat kuvataan PEVISA ohjelmamme mukaisesti.</p> <p>Lonkka- tai kyynärniveldysplastise lle koiralle käytetään parempaa, mieluiten tervettä parituskumppania.</p> <p>50% koirakannasta kuvataan kyynärien ja lonkkien osalta.</p> <p>Yhä tehokkaammin kerätään tietoa myös muista rodussa mahdollisesti esiintyvistä sairauksista ja vioista</p>	<p>PEVISA-ohjelma.</p> <p>Jalostussuositukset.</p> <p>Joukkokuvaukset.</p> <p>Tiedotus.</p> <p>Terveyskyselyt.</p>	<p>Tiedossa pentue, jossa uros kuvattu astutuksen jälkeen E/E, kasvattaja rekisteröinyt pennut EJ-rekisteriin.</p> <p>2017 4/4, 2016 5/8, 2015 8/8 käytetty tervelonkkaisia tai D-lonkkaiselle tervettä kumppania. Tavoite tältä osin varsin toteutunut.</p> <p>2010 4/5, 2011 4/8 ja 2012 9/9 pentueesta on käytetty D-lonkkaiselle koiralle tervettä kumppania. Tavoite vain osin toteutunut.</p> <p>Kuvausprosentteja ei ole saatu nousuun, osa kasvattajista on noudattanut suositusta. Joukkokuvausta ei saatu järjestettyä.</p> <p>Terveyskyselyyn on saatu kohtalaisen vähän vastauksia.</p> <p>Tiedotukseen ei ole riittävästi resursseja, vaikka terveysasioista on ollut mm. lehdessä artikkeleita.</p>
<p>Testata aikuisten koirien luonnetta ja yhteiskuntakelpoisuutta suomalaisella luonnetestillä.</p>	<p>Yhdistyksen 1- tai 2-päiväiset luonnetestit, joissa etusija kaukasialaisilla.</p>	<p>Testimäärät eivät ole nousseet. MH luonnekuvauskaan ei ole saavuttanut suosiota. Yhdistys on järjestänyt luonnetestin muina vuosina 2013-2017, paitsi 2014.</p>
<p>Korjata seuraavia puutteita: Väärät kuonon ja pääläen pituuden mittasuhteet, pyöreä kallo, liian kapea kallo ja kuono, liian voimakas otsapenger, liian alas kiinnittyneet korvat, pyöreät ja avoimet silmät, liian löysät huulet sekä liian kevyt alaleuka. Epäselvä sukupuolileima päätä katsottaessa.</p>	<p>Vuosittainen tuomarikoulutus avoin yleisölle ja asiantuntijoiden tuominen Venäjältä ja Ukrainasta sekä heidän haastattelujensa julkaiseminen jäsenlehdessä.</p>	<p>Pään suhteen on kehitystä tapahtunut tuontikoirien ansiosta. Edelleen tulee kuitenkin jalostuksessa huomioida rodunomainen pää.</p> <p>Jalkojen osalta kehitystä on tapahtunut takaosien suhteen, mutta edelleen on ongelmia erityisesti ranteiden löysyyden kanssa.</p>

<p>Kapeat etu- sekä takaosat, ranteiden liiallinen löysyys, ”pihtikinttuisuus” ja liian vähäiset kulmaukset.</p>	
<p>Saada koiria laumanvartijatyöhön aluevartioitehtävien ohella myös Suomessa.</p>	<p>Kotieläinkasvattajien informointi rotumme työkapasiteetista ja käytöstä.</p> <p>Yhdistyksen resurssit ovat riittäneet vain jäsenlehdessä tehtävään tiedotukseen. Tiedossa on muutamia koiria eläintiloilla mm. karjan ja lampaiden vartijoina.</p>
<p>Koiria myydään vain rodun erityisvaatimukset ymmärtäville ihmisille ja sopiviin olosuhteisiin, joissa ne voivat toteuttaa alkuperäisiä käyttöominaisuuksiaan ilman, että se aiheuttaa ristiriitoja ympäristön kanssa.</p>	<p>Harkitsetko kaukasianpaimenkoiraa – esite, jota jaetaan kaikissa tapahtumissa ja joka löytyy yhdistyksen kotisivuilta.</p> <p>Tiedotus jäsenlehdessä, kotisivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Esim. facebook-sivujamme seuraa jäsenmäärään nähden kolminkertainen määrä ihmisiä.</p> <p>Vaikeasti mitattava tavoite, mutta selvää on, että koiria päätyy edelleen väärään ympäristöön ja ihmisille, joilla ei ole tarvittavaa rotutietoutta. Osa vastuusta on kasvattajilla, mutta toivomme esim. sosiaalisen median kautta jaettavan valistuksen tavoittavan muitakin kuin jäseniä me.</p>

Taulukko 23. Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1. Jalostuksen tavoitteet

Suomessa kaukasiankoiria käytetään alkuperäistyössään laumanvartijana sekä aluevartijana. Koiria on mm. maatiiloilla, yritysten tilojen ja turkistarhojen vartijoina. Paljon koiria on myös täysin kotikoirina. Jalostusta ohjaa aiempaa enemmän näyttelymenestys.

Yleisiä jalostustavoitteita ovat muun muassa:

1. Tasapainoinen ja rodunomainen luonne
2. Terve, normaalisti lisääntyvä ja pitkäikäinen koira
3. Soveltuu rodunomaiseen käyttöön (aluevartija / laumanvartija)
4. Rotumääritelmän mukainen ulkomuoto, rodunomainen rakenne ja tyyppi

	Säilytettävät hyvät puolet	Parannettavaa	5-vuoden tavoite	Toimenpide
Jalostuspohja	Rodun jalostuspohja säilytettävä vähintään samana: Sukusiitosprosentti säilytettävä alle 2%.ssa.	Kanta on pieni ja suomalaiset jalostuskoirat suurelta osin sukua toisilleen. Tuontikoirien määrä pidettävä mahdollisimman korkeana ja samojen koirien käyttöä vältettävä. Isä/emäsuhde pyrittävä pitämään yli 0,90. Vaarana matadorjalostus.	Jalostuspohjaa kuvaavat tunnusluvut näyttävät hyvältä, mikä johtunee osin siitä, että laskukaavat tarkastelevat vain muutamaa sukupolvea. Uutta verta on saatava, jotta tilanne säilyy nykyisellään. Jalostukseen valittava laajemmalla otannalla koiria ja tiettyjen samojen koirien käyttöä useita kertoja vältettävä.	Tiedotus mm. matadorjalostuksen vaaroista. Jalostussuositukset. Kasvattajien ohjaaminen sekä yhteistyöhön kannustaminen.
Luonne	Käyttöominaisuudet säilytettävä.	Tarvittaisiin oma luonteen arviointimenetelmä. Pitäisi keksiä miten typistettyjen tuontikoirien luonne voitaisiin arvioida rikkomatta eläinsuojelulakia. Arat koirat pitäisi oppia tunnistamaan ja niiden käyttö pitäisi saada loppumaan. Hermorakenteeseen tulee kiinnittää huomiota.	Kaikki jalostukseen käytettävät typistämättömät koirat joko luonnetestataan (luonnetesti tai MH-luonnekuvaus) tai jalostustarkastetaan.	Suositus, että kaikki jalostukseen käytettävät typistämättömät koirat joko luonnetestataan tai jalostustarkastetaan. Yhdistys jatkaa luonnetestien järjestämistä.
Terveys	Lähes kaikissa pentueissa, joiden toinen vanhemmista oli D-lonkkainen, oli valittu terve kumppani.	Terveystutkimusten määrää saatava ylemmäs. Lonkka- ja kyynärniveldysplasian kuvausprosentti vain n. 30% populaatiosta.	Lonkka- ja kyynärniveldysplasian tutkimusprosentin tulisi nousta n. 20-30% . Lonkka- tai kyynärniveldysplastiselle koiralle käytetään parempaa, mieluiten tervettä parituskumppania: D-lonkkaiselle A tai B-kumppani sekä 2-kyynärälle aina 0-kyynäräinen kumppani. Yhä tehokkaammin kerätään tietoa myös muista rodussa mahdollisesti esiintyvistä sairauksista ja vioista esim. kilpirauhasen vajaatoiminnan, epilepsian ja sydänsairauksien kartoitus.	PEVISA-ohjelma. Jalostussuositukset. Joukkokuvaukset. Tiedotus. Terveyskyselyt.

Rodunomaisuus

Rodunomaisuuden säilyttäminen kokonaisvaltaisesti. Tavoitteena säilyttää toimiva ja hyvin liikkuva sekä kestävä työkoira.

Korjata edelleen esiintyviä puutteita: Väärät kuonon ja pääläen pituuden mittasuhteet, pyöreä kallo, liian kapea kallo ja kuono, liian voimakas otsapenger, liian alas kiinnittyneet korvat, pyöreät ja avoimet silmät, liian löysät huulet sekä liian kevyt alaleuka.

Saadaan tyypiltään ja päältäan rotumääritelmää vastaavia koiria ja pidettävä huoli, ettei huomio siirry pois terveestä rakenteesta, luonteesta, kokonaisterveydestä sekä kyvystä liikkua työkoiralle tyyppillisellä tavalla.

Ulkomaisten asiantuntijoiden käyttöä jatketaan ja heidän haastattelujaan julkaistaan. Tuomarikoulutuksia jatketaan. Kasvattajapäivät.

6.2. Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

1. YLEISET PERIAATTEET

Jalostukseen käytettävän koiran tulee olla terve, luonteeltaan ja käytökseltään yhteiskuntakelpoinen ja rodun perinnöllisten sairauksien ja vikojen osalta virallisesti tutkittu.

Tehollisen populaatiokoon kasvattaminen on kaikkien kasvattajien yhteinen tavoite ja siihen pyritään seuraavin keinoin:

Käyttämällä jalostukseen useita uroksia ja narttuja

Huolehtimalla, ettei yksittäisen koiran elinaikanaan jättämien jälkeläisten osuus ylitä 5 % sukupolven koirakannasta. Sukupolven koirakanta lasketaan vuosittaisen kokonaisrekisteröintimäärän summana viimeisten 5 vuoden ajalta. Käytännössä tämä tarkoittaa n. 13 pentua, mikäli rekisteröintimäärät pysyvät samana (2003-2007 kokonaisrekisteröintimäärillä laskettuna).

Maahantuomalla Suomen kannan suhteen erilinjaisia uroksia ja narttuja jalostusmateriaaliksi.

Yhdistelmän uusiminen on sallittua ainoastaan, jos ensimmäisessä pentueessa rekisteröidään alle neljä pentua.

Kasvattajan vastuu

Kasvattajan tulee toimia hyvän kenneltavan mukaisesti ja noudattaen Suomen Kennelliiton sääntöjä ja määräyksiä sekä yhdistyksen hyväksytyjä jalostussuosituksia.

Kasvattaja kantaa yksin päävastuun kasvatustoiminnastaan.

Jalostukseen käytettävien yksilöiden tulee olla yhdistyksen suosituseriaatteiden mukaisia.

Kasvattajan tulee poistaa jalostuskäytöstään koira, jonka todetaan periyttävän merkittävästi jotain sairautta tai virhettä.

Kasvattajan on oltava rehellinen omassa kasvatustyössään ja hänen on kunnioitettava myös toisten kasvattajien työtä.

Kasvattajan tulee välttää matadorijalostusta käyttämällä mahdollisimman monia erilinjaisia koiria jalostukseen.

Kasvattajan työn tulee olla suunnitelmallista siten, että hän edesauttaa koirakannan pysymistä terveenä ja populaation säilymistä laajana.

Kasvattaja seuraa kriittisesti omaa kasvatustoimintaansa ja antaa tukensa kasvattamiensa pentujen omistajille.

Suosittelaa, että kasvattaja on Suomen Kennelliiton jäsen ja että hän on allekirjoittanut Suomen Kennelliiton kasvattajasitoumuksen.

Uroksen omistajan vastuu

Uroksen omistajan ei tule antaa urostaan huonokuntoiselle tai epätyypilliselle nartulle. Hänen tulee varmistaa, että astutettava narttu täyttää jalostusyksilön vähimmäissuosituksen.

Uroksen omistaja antaa omistamastaan koirasta pyydettyt tiedot avoimesti ja mitään seikkoja salaamatta sekä huolehtii, ettei urosta käytetä liian monelle nartulle.

Uroksen omistajan tulee omalta osaltaan huolehtia jalostussuositusten täyttymisestä pentueiden kohdalla.

2. SUOSITUS KOIRAN ULKOMUODON OSALTA

Jalostukseen ei tule käyttää koira, jolla on rotumääritelmän mukaan hylkääviä virheitä.

Yhdistyksen suosituseriaatteet ovat, että jalostukseen käytettävän nartun ja uroksen tulee olla palkittu vähintään kaksi kertaa maininnalla erittäin hyvä eri tuomareilta, joista toinen on saatu yli 15 kk:n iässä. Myös ulkomailla saatu virallinen näyttelytulos hyväksytään, tällöin saadun palkinnon tulee vastata suomalaista arvosteluasteikkoa. Top Ovcharka Show rinnastetaan virallisiin näyttelyihin.

Hyväksytyt jalostustarkastus korvaa puuttuvat näyttelytulokset.

3. SUOSITUS LUONTEEN OSALTA

Kaukasiancockin muotovalioarvon myöntämisen edellytyksenä on hyväksytyt luonnetesti tai MH luonnekuvaus. Yhdistys suosittelee kaikkien jalostukseen käytettävien yksilöiden luonnetestaamista. Rotuyhdistys edellyttää, että jalostukseen käytettävät koirat eivät ole arkoja eivätkä käyttäydy vaarallisen aggressiivisesti, omaavat hyvän hermorakenteen ja korkean reagoitokyvyn. Koirien tulee olla niin luonteensa kuin käytöksensä puolesta yhteiskuntakelpoisia.

4. SUOSITUS KÄYTTÖOMINAISUUKSIEN OSALTA

Kaukasiancockin alkuperäinen käyttötarkoitus on laumanvartija. Rodun koulutettavuus on muun kuin revierin puolustamisen kannalta hyvin haastavaa. Kaikille rodun edustajille suositellaan kuitenkin arkitottelevaisuuskoulutusta sekä huolella tehtyä sosiaalistamista.

5. TERVEYTTÄ JA LISÄÄNTYMISTÄ KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET JA OHJEET

Pevisa-ohjelma: vuoden 2018 loppuun asti voimassa oleva perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelma edellyttää rekisteröitäviltä koirilta vanhempien lonkka- ja kyynärniveldysplasia kuvausta. Rekisteröinnin ehtona on PEVISA vaatimusten täytyminen. Tuontikoirien vanhemmilta ei edellytetä kuvaustuloksia, mikäli koirat ovat maasta, jossa ei ole kuvauspakkoa. Suomessa asuva ulkomaalainen koira on kuitenkin kuvattava.

Yhdistyksen suositus on, että lonkka- tai kyynärniveldysplastiselle koiralle käytetään parempaa, mieluiten tervettä parituskumppania. D-lonkkaiselle käytettävä A- tai B-lonkkaista kumppania. Kyynärniveltutkimuksesta 2 saanut koira voidaan parittaa vain terveen (0/0) kumppanin kanssa. Yhdistyksen suositus on, että jalostukseen käytettävä narttu on astutushetkellä vähintään 22 kk ikäinen ja että ensisynnyttäjä on alle viisivuotias. Yli kahdeksan vuotta vanhaa narttua ei tulisi enää käyttää jalostukseen. Jalostukseen käytettävän uroksen alaikärajana on 18kk. Nartun penikointiväli: Suomen Kennelliiton koirarekisteriohjeen mukaan nartun penikoimisvälin täytyy olla vähintään 10 kuukautta.

Suomen Kennelliitto on myöntänyt kaukasiankoirille pysyvän poikkeusluvan käyttää jalostukseen ulkomaalaisia kaukasiankoirauroksia tai niiden tuontispermaa Pevisa-sääntöjen vastaisesti seuraavissa tapauksissa:

Mikäli maassa, johon uros on rekisteröity, ei vaadita kyynär- ja lonkkakuvaustuloksia, eikä uroksen suvussa ole viimeiseen kolmeen sukupolveen suomalaisia koiria niin sen jälkeläiset voitaisiin rekisteröidä ilman kyynär- ja lonkkakuvaustuloksia. Suomessa oleva ulkomaalainen koira on kuvattava. Yhdistyksemme jalostustoimikunta seuraa urosten käyttöä ja tiedottaa siitä kasvattajille.

6. MUITA OHJEITA JA SUOSITUKSIA

Yhdistyksen pentuvälitys välittää ainoastaan jäsentensä Suomessa kasvattamia pentueita, jotka rekisteröidään Suomen Kennelliiton koirarekisteriin voimassaolevien määräysten mukaisesti. Mikäli pentue ei kaikin osin täytä jalostussuosituksia, niin poikkeukset suosituksesta mainitaan pentuvälityslistalla. Ne henkilöt jotka eivät ole yhdistyksemme jäseniä ja tahtovat pentueensa välitettäväksi maksavat palvelusta yhden (1) vuoden jäsenmaksun suuruisen summan jokaisesta välitettäväksi jätetystä pentueesta. Yhdistyksen ylläpitämällä uroslistalla olevien urosten tulee täyttää tämän suosituksen kaikki vaatimukset.

6.3. Rotujärjestön toimenpiteet

Kaukasiankoirien rotujärjestö on Palveluskoiraliitto. Palveluskoiraliitto käsittelee rotuyhdistyksen ehdotuksen uudeksi jalostuksen tavoiteohjelmaksi ja PEVISA:ksi ja valvoo sen toteutumista. Rotuyhdistys pyrkii vuosittain järjestämään näyttelytuomarikoulutuksen yhteistyössä rotujärjestön kanssa.

Lisäksi rotuyhdistys julkaisee Kaukasialainen – lehteä kaksi kertaa vuodessa. Lehdessä julkaistaan mm. terveystestitulokset, näyttelyarvostelut, jalostustarkastustulokset, jalostusuroslista sekä mahdollisuuksien mukaan tietoa tuontikoirista ja ulkomaalaisten kasvattajien esittelyjä. Näin ollen yhdistyksen jäsenet eivät ole riippuvaisia internetyhteyksistä. Lehdessä pyritään myös julkaisemaan asiantuntija-artikkeleita erilaisista koiranjalostukseen ja – pitoon liittyvistä asioista. Yhdistyksellä on myös omat kotisivut osoitteessa www.caucasian.fi. Yhdistyksellä on myös Facebook-profiili “Suomen Kaukasiankoirat ry”, jota seuraa lähes kymmenkertaisesti ihmisiä kuin mitä yhdistyksessä on jäseniä.

Yhdistys järjestää vuosittain jalostustarkastuksen, luonnetestin ja erikoisnäyttelyn, Top Ovcharka Shown, johon kutsutaan aina rodun alkuperämaista pitkän linjan asiantuntijatuomareita. Pyrkimyksenä on ollut käyttää DOSAAF:in asiantuntijoina toimineita tuomareita, joilla on vahva

kokemus myös jalostus- ja käyttökoira-asioista. Näyttelyn yhteydessä he pitävät myös joko tuomarikoulutuksen tai luennon. Heidän haastattelunsa ja erikoisnäyttelyn tulokset kuvineen julkaistaan Kaukasialainen-lehdessä yhdessä kuvallisten arvostelujen kanssa.

6.4. Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

Tulevia uhkia rotua ja sen jalostusta ajatellen ovat maailmalta leviävä muoti-ilmiö, jonka mukaan ihannoidaan ylikookkaita mastiffimaisia kaukasialaisia, jotka eivät kokonsa ja rakenteensa puolesta ole enää kykeneviä alkuperäiseen työtehtäväänsä. Useassa maassa tämän tyyppiset koirat menestyvät yhä paremmin näyttelyissä ja Venäjälläkin ne alkavat yleistyä länsiviennin kasvaessa. Venäjällä pentujen kokoa kasvatetaan jopa hormonien avulla, jotta ne houkuttelisivat länsimaisia ostajia paremmin. Tällä on Venäjällä todettu olevan vakavia terveyshaittoja.

Lisäksi rotuyhdistys saa yhä yhteydenottoja kasvattajiksi aikovilta ihmisiltä, jotka haluavat oman koiransa pennun, eivätkä ole tietoisia edes PEVISA-määräyksistä, saati rodusta itsestään. Näitä ihmisiä on kehoitettu käymään vähintään Kennelliiton kasvattajakurssi ja osallistumaan jalostustarkastukseen sekä asiantuntijavierailijoidemme luennoille ja keskustelutilaisuuksiin.

Jalostuspohjaa ajatellen, huolimatta hyvistä tilastoista, eniten käytetyt jalostuskoirat ovat melko suurelta osin lähisukulaisia suhteessa koko koirakantaan maailmanlaajuisesti. Tuontikoirien käyttöön tulee edelleen panostaa, sillä riskinä on, että sisäsiirtoisuuden mukanaan tuomat riskit lisääntyvät Suomen kaukasialaispopulaatiossa. Yksittäisiä tuontikoiria tulisi käyttää kuitenkin maltillisesti ja matadorjalostusta vältettävä.

Mahdollisuuksina näemme lisääntyneet kontaktit ulkomaille, jolloin kaikin puolin tasoltaan erinomaisten ulkomaisten koirien käyttö helpottuu kasvattajien näin halutessa.

6.5. Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Tulemme toiminnassamme noudattamaan SKL-FKK:n jalostukseen liittyviä ohjeita ja määräyksiä, SPKL:n sääntöjä ja ohjeita ja Suomen Kaukasianpaimenkoirat ry:n jalostustoimikunnan ohjeita

Rotuyhdistys kerää kaiken mahdollisen tiedon ja myös julkaisee ne. Yhdistys julkaisee kaikki näyttely-, koe- ja terveystutkimustulokset jäsenlehdessään. Julkaisemme tietopuolisia jalostusartikkeleita yhdistyksen jäsenlehdessä. Teemme asennemuokkausta laajemman geeninpohjan sekä terveempien koirien saamiseksi. Kannustamme ihmisiä tutkituttamaan koiransa, vaikei heillä olisi aikomusta käyttää juuri sitä koiraa jalostukseen. Järjestämme jalostustarkastuksia. Tarkistamme tavoiteohjelman muutostarpeet riittävän usein.

Yhdistyksen pitkän tähtäimen suunnitelma (PTS) tavoitteidemme toteuttamiseksi:

Vuosi 2024

Uuden JTO:n ja PEVISAn viimeistely ja hyväksyminen
Jalostusneuvontaa ja jalostustarkastus
Kaukasialainen lehti kaksi kertaa vuodessa
Erikoisnäyttely Top Ovcharka Show 2024
Jäsenistön aktivointi mukaan toimintaan
Ruokintaluento
Terveyskysely

Vuosi 2025

Luonnetesti
Jalostusneuvontaa ja jalostustarkastus
Kaukasialainen lehden julkaisu 2 kertaa vuodessa
Erikoisnäyttely Top Ovcharka Show
Joukkokuvauksen järjestäminen terveystulosten saamiseksi
Kasvattajapäivät
Tuomarikoulutus

Vuosi 2026-2027

Luonnetesti
Jalostusneuvontaa ja jalostustarkastus
Kaukasialainen lehden julkaisu 2 kertaa vuodessa
Uroslistan ylläpito Kaukasialainen-lehdessä ja verkkosivuillamme
Erikoisnäyttely Top Ovcharka Show
Luentoja

KIITOKSET

Jalostuksen tavoiteohjelman päivittäminenkin on ollut iso urakka ja haluaisin aluksi kiittää edellisen JTO:n eteen työtä tehneitä, sillä erityisesti rodun ja organisaation historiaosuudessa on hyvin suurelta osin tukeuduttu vanhaan tekstiin. Kiitokset siis Päivi Jokiselle, Tarja Tuomistolle, Marja Kuokalle, Kaija Kaarolle, Päivi Holelle, Börje Wikströmille, Terttu Wirzeniukselle ja Anne Aaltoselle.

Tavoiteohjelman päivitys on vaatinut myös valtavasti työtä, vaikka perehtyminen materiaaleihin ja uusimpaan saatavilla olevaan tietoon onkin ollut mielenkiintoista. Suuri kiitos avusta päivitystyössä kuuluu Tytti Eskolalle ja Riina Saariselle.

Hanna-Mari Rajaniemi

2025-2030 tavoiteohjelman päivitys. Kiitos kuuluu Nina Eistiö, Pirjo Voltti, Tiia Laurila ja Saija Järveläinen.

7. LÄHTEET

Davydova, Irina. Haastattelu, huhtikuu 2009.

Grinko Genadij. Haastattelu, huhtikuu 2010.

Kacnelson, Wladimir. Haastattelu, huhtikuu 2011.

Kalinin, V. Ivanova, T., Morozova, L. (nyk. Repina) – Otechstvennye porody sluzhebnyh sobak

Krasnovskaya, O. Kavkazskaya Ovcharka

Kennedy, LJ. Major histocompatibility complex typing of dogs from Russia shows further dog leukocyte antigen diversity. *Tissue Antigens*. 2008 Feb;71(2):151-6.

Leroy, G. Genetic diversity of dog breeds: within-breed diversity comparing genealogical and molecular data. *Animal Genetics*. 2009 40, 323–332.

Poletaeva, Irina. Kommentteja rotumääritelmään. *Kaukasialainen*.

Ryabinina, O. M. Mitochondrial DNA Variation in Asian Shepherd Dogs. *Russian Journal of Genetics*, 2006, Vol. 42, No. 7, pp. 748–751.

Repina, Lidya. Haastattelu, huhtikuu 2012.

Serdyukov, Natalia ja Dmitri /kennel Pyat-Gor. Caucasian Ovtcharkas.

Suomen Kennelliito / Koiranet jalostustietokanta

Eestin Kennelliitto jalostustietokanta

8. LIITTEET

Liite 1. Luonnearviot näyttelyarvosteluissa v 2008-2017

Liite 2. Ihanneluonneprofiili kaukasiankoiralle

Liite 3. 1993-2000 Yliopistollisen eläinsairaalassa tutkittujen kaukasialaisten sairaustilastot.

Liite 4. Hannes Lohi, 2006 järjestetyn Terveyskyselyn tulokset

Liite 5. Terveyskysely ja terveystarkastuksen vastaukset 2024

Liite 6. Yhdistyksen terveystarkastuksen vastaukset v 2012

Liite 7. Yhdistyksen terveystarkastuksen vastaukset v 2013- kesäkuu 2018

Liite 8. Kilpirauhasen vajaatoiminta

Liite 9. Jalostustarkastustulokset

Liite 10. Rotumääritelmä

Liite 1. Luonnearviot näyttelyarvosteluissa v 2008-2017

Alla olevassa kuvassa on positiiviset kommentit, seuraavalla sivulla olevassa kuvassa negatiiviset

kommentit. Yhteensä kommentteja on 285 kpl (yhdistykselle toimitetuista arvosteluista)

Positiivisia kommentteja 237 kpl ja negatiiviseksi luokiteltavia kommentteja 48 kpl.

v 2008-2017 näyttelyarvosteluita on annettu 1157 tulosta virallisista näyttelyistä sekä 71

epävirallisen näyttelyn arvostelua, yhteensä 1228 arvostelua.

Prosentuaalisesti on 23,2% näyttelyarvostelussa koiran luonteesta kommenttia.

LUONNEKUVAUS, positiiviset	NARTTUJA	UROKSIA	VUOSINA
hyvä	35	21	2008 – 2017
miellyttävä käytös	16	5	2009, 2014, 2016
erinomainen	15	11	2008 – 2013, 2016, 2017
hyvä temperamentti	12	3	2009 - 2010
käsiteltävissä	7	7	2009 - 2010
suvaitseva	6	3	2008 - 2010, 2012
tasapainoinen	3	5	2009 - 2010, 2012, 2017
hyvin / helposti käsiteltävissä	4	2	2011
avoin käytös	4	2	2009, 2012-2013, 2016
itsevarma	1	5	2008 - 2009, 2012, 2016
ystävällinen	5	4	2009, 2014, 2016
esiintyy rauhallisesti		3	2010
tasainen	1	2	2010
rauhallinen	8	3	2008 – 2009, 2014-2016
sosiaalinen		2	2008
oikeanlainen temperamentti rodulle		3	2010, 2016
rohkea	1		2008
vahvaluonteinen	1		2008
erinomainen temperamentti		1	2009
käyttäytyy rauhallisesti	1		2009
eläväinen temperamentti	1		2010
rodunomainen	3	1	2010, 2016
esiintyy reippaasti		1	2010
tyydyttävä		1	2011
hyvin vaikuttava, virtaa voisi olla enemmän		1	2011
Luonne OK	2		2013, 2016
Hyvin iloinen ja avoin luonne	1		2013
Erittäin hyvä luonne	1		2013
Oikea itsevarma, rauhallinen, tarkkaavainen olemus		1	2013
Erittäin ystävällinen	1		2014
Hyvin sosiaalinen	1		2014
Kiva luonne	3	2	2014, 2016, 2017
Tyypillinen luonne	1	1	2014
Miellyttävä luonne	2	2	2014
Miellyttävä, tasapainoinen	1		2014
Rauhallinen ja kiltti		1	2014
Aktiivnen käytös	1		2015
Illoitseva temperamentti		1	2015
Tasapainoinen, temperamenttinen	1		2015
Varma käytös	1	1	2016, 2017
Vilkas	1		2017
Yhteensä	141	96	Yht 237

LUONNEKUVAUS, negatiiviset	NARTTUJA	UROKSIA	VUOSINA
tarvitsee aikaa	2	2	2009 - 2010
tarvitsee enemmän kehäkokemusta	3	3	2010, 2013, 2014
ärhentelee toisille koirille	1	1	2009
hieman velton oloinen	2		2010
tarvitsee lisää itsevarmuutta	2		2010
toivoisi enemmän temperamenttia	2		2010
hieman laiskan oloinen	1		2008
hieman arka	1		2008
voisi olla valppaampi		1	2009
itseluottamusta puuttuu	1		2009
ujo	1		2009
Näyttää epätyypillistä arkaa luonnetta joka ei ole tyypillistä Kaukkarille.	1		2009
Ei pidä toisista uroksista kehässä, mutta ei agressiivinen tuomarille.		1	2009
luonne voisi olla vapaampi		1	2009
matala temperamentti	1		2009
hälyyttävä		1	2009
käyttäytyy epävarmasti	1		2010
hieman vajavuutta temperamentissa		1	2010
hieman tottumaton		1	2010
saisi esiintyä vapautuneemmin		1	2010
ei viihdy kehässä	1		2010
Epätyypillinen luonne	1	1	2013, 2014
Tänään jännittää sisähallia, mutta reipastuu liikkumaan		1	2013
Ei esiinny edukseen	1		2014
Koira on hieman ujo ja tarvitsee lisää itsevarmuutta	1		2014
Vähän haluton olemus	1		2014
Ei hyvä luonne	1		2014
Valitettavasti koiraa ei saada kontrolliin		1	2014
Käytös kovin tottumatonta		1	2014
Hyökkäävä käytös (suhtautuminen tuomariin: vihainen)		1	2014
Hieman tottumattomasti käyttäytyvä	1		2015
Koira ei halua liikkua	1	1	2016, 2017
Pitäisi olla paremmin sosiaalistettu näyttelyitä varten	1	1	2016, 2017
Yhteensä	28	20	Yht. 48

Liite 2. Ihanneluonneprofiili kaukasiankoiralle.

Vihreällä toivotut ominaisuudet, punaisella ei-toivotut ja sinisellä vielä hyväksyttävät ominaisuudet.

SUOMEN KENNELLIITTO
FINSKA KENNELKLUBBEN RY

LUONNETESTIPÖYTÄKIRJA

Koiria saavuttaa hyväksytyin tuloksen, kun loppupisteet ovat vähintään +75 ja koira on saanut vähintään arvonsaan +1 kohtista II, V, VIII sekä laukauspelottomuudesta (kivike rotuja, joilla hyväksytään FI-MVA -arvoon hyväksytyksi suoritettu luonnetesti).

Järjestäjä	Palkka	Aika
Koiran nimi	TM-numero	Syys.
Rotu ja rotakoodi	Rak.nro	☐ Uros ☐ Narttu Luonnetestattu aiemmin ☐ Kyllä ☐ Ei
Isän nimi	Isän rek.nro	
Emän nimi	Emän rek.nro	
Omistajan nimi	Puhelin	
Osoite	TM-tarkastajan nimi tekstaten	

Osasuoritukset	Arvo	Arvostelu	Pisteet		OHJE: Rastita arvo ja ympyröi saatu pistemäärä yhteenlaskua varten.	SIIRTO	Tulos	Vähennystulos ±	LOPPUPISTEET
			+	-					
I TOIMINTAKYKY Kerroin 15	+3	Suuri	45		VI TEMPERAMENTTI Kerroin 15	+3 Vilkas +2 Kohtuullisen vilkas +1 Erittäin vilkas 1a Hieman vilkas -1b Hieman välinpitämätön -1c Impulsiivinen -2 Välinpitämätön -3 Apaattinen	45 30 15 15 -15 -15 -30 -45		
	+2	Hyvä	30						
	+1a	Kohtuullinen	15						
	+1b	Kohtuullisen pieni	15						
	-1	Pieni		-15					
	-2	Riittämätön		-30					
	-3	Toimintakyvytön		-45					
II TERÄVYYS Kerroin 1	+3	Kohtuullinen ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua	3		VII KOVUUS Kerroin 8	+3 Kohtuullisen kova +2 Kova +1 Hieman pehmeä -1 Erittäin kova -2 Pehmeä -3 Erittäin pehmeä	24 16 8 -8 -10 -24		
	+2	Suuri ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua	2						
	+1a	Pieni ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua	1						
	+1b	Koira joka ei osoita lainkaan terävyyttä	1						
	-1	Pieni jäljelle jäävää hyökkäyshalua		-1					
	-2	Kohtuullinen jäljelle jäävää hyökkäyshalua		-2					
	-3	Suuri jäljelle jäävää hyökkäyshalua		-3					
III PUOLUSTUSHALU Kerroin 1	+3	Kohtuullinen, hillitty	3		VIII LUOKSEPÄÄSTÄVYYS Kerroin 15	+3 Hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin +2a Luoksepäästävä, avoistuksen pidettyväinen +2b Luoksepäästävä, hieman pidettyväinen +1 Merkittävää -1a Selvästi pidettyväinen, erittäin pehmeä -1b Selvästi pidettyväinen, erittäin pehmeä -2 Hyökkäisväinen -3 Sotkuvälin	45 30 30 15 -15 15 -30 -45		
	+2	Suuri, hillitty	2						
	+1	Pieni	1						
	-1	Häilyttävä		-1					
	-2	Erittäin suuri		-2					
	-3	Hillitsemätön		-3					
	IV TAISTELUHALU Kerroin 10	+3	Suuri	30					
+2a		Kohtuullinen	20						
+2b		Kohtuullisen pieni	20						
-1		Erittäin pieni	10						
-1		Pieni		-10					
-2		Riittämätön		-20					
-3		Häilyttävä		-30					
V HERMOSTORAKENNE Kerroin 35	+3	Tasapainoinen ja vaima	105		☐ HYVÄSUORITUS ☐ KOKOSETY ☐ KESKEYTETTY, syy: Sihteerin nimi tekstaten Tuomarin allekirjoitus Nimen selvennys ja tuomarinumero Tuomarin allekirjoitus Nimen selvennys ja tuomarinumero	105 35 35 -35 -70 -105			
	+2	Tasapainoinen	70						
	+1a	Hieman rauhaton	35						
	+1b	Hermostunein pyrkimyksin	35						
	-1	Vähän hermostunut		-35					
	-2	Hermostunut		-70					
	-3	Erittäin hermostunut		-105					
SIIRTO									

6/1990-8/15, lisämerk.

Liite 3. 1993-2000 Yliopistollisen eläinsairaalaissa tutkittujen kaukasialaisten sairaustilastot.

lonkkaniveldysplasia	2 kpl
polven nivelrikko	1 kpl
dilatoiva kardiomyopatia	1 kpl
ihotulehdus	1 kpl
ulkokorvan tulehdus	1 kpl

nefriitti ja normaalia pienemmät munuaiset	1 kpl
--	-------

Liite 4. Hannes Lohi, 2006 järjestetyn Terveyskyselyn tulokset

Silmät		luusyöpä	1
lipidikeratopatia	1	rasvakudoskasvaimet, syylät	1
silmätulehdus	1		
entropium	1	Diabetes	
roikkuvat alaluomet	1	Epilepsia	
Iho-ongelmat		Tuki- ja liikuntaelinsairaudet	
ihottumat iholla	2	spondyloosi	1
hot spot	5	hermopinne	2
Allergiat		OD	1
allergia	1	nivelrikko kyynärissä	1
		paper bone disease	1
Korvat		Muut	
korvatulehdus	10	Sukupuolisidonnaiset sairaudet	
Sisäelinsairaudet		hammaspuutokset: 2 x V1	1
maitorauhaskasvain	1		
		valeraskaus	4
synnynnäinen sydänvika	1	kohdun kystat ja rakkulat	1
suolitukos	1	kohtutulehdus	3
virtsatietulehdus	2	pentukuolleisuus	2
Autoimmuunisairaudet		synnytysvaikeudet	1
huonosti parantuvat haava t	1	eturauhasvaivat	1
Tarkemmin määrittelemätön		Suu	
autoimmuunisairaus aivokudoksessa	1	hammaspuutokset: 1 x M1	1
Syöpä ja muut kasvaimet		hammaspuutokset: 1 x P1	1

Liite 5 Terveyskysely ja terveystarkastuksen tulokset 2024

TERVEYSKYSELY

Suomen Kaukasiankoirat ry.

Kaukasiannaimenkoirista on käynnistetty terveystarkastus jalostuksen tavoiteohjelmaa ja PEVISA:a varten tarkoituksena kartoittaa rotumme terveydentilaa Suomessa.

Omistajan tiedot (Jos koiralla useampia omistajia, kirjoita ensin sen omistajan nimi, jota osoitetiedot koskevat)

Nimi: _____

Osoite: _____

Puhelinnumero: _____ sähköpostiosoite: _____

Koiran perustiedot

Nimi: _____

Rekisterinumero: _____

Isän nimi: _____

Emän nimi: _____

1. YLEISET TIEDOT

Täydennän aiemmin antamaani kyselyä

Uros Narttu

Koiran ikä vastaushetkellä: _____

Minkä ikäisenä koira tuli? _____

Mikäli koira on jo kuollut, minkä ikäisenä ja kuolinsyy: _____

Onko koira virallisesti mitattu?

Kyllä, säkäkorkeus _____ Ei

Onko koira epävirallisesti mitattu?

Kyllä, säkäkorkeus _____ Ei

Koiran paino: _____

Onko koiralla hammaspuutoksia?

Ei Kyllä, mitä? _____

Miten kuvailisit koiran yleistä terveydentilaa? _____

Millaista ravintoa koira söi kasvuaikana? _____

Millaista ravintoa koira syö nyt? _____

Millaista liikuntaa koira sai kasvuaikana? _____

Millaista liikuntaa koira saa nyt? _____

Onko koiralla tyypistetyt korvat? _____

2. LONKAT

Onko koira virallisesti lonkkakuvattu?

Kyllä: OIKEA A/B/C/D VASENA/B/C/D

Ei

Muuta mainittavaa lonkista, esim. nivelrikko? _____

Oirehtiiko koira ja kuinka? _____

Jos koira on kuvattu ulkomailla, millainen tulos? _____

3. KYYNÄRÄT

Onko koira virallisesti kyynärkuvattu?

Kyllä: OIKEA 0/1/2/3 VASEN 0/1/2/3

Ei

Muuta mainittavaa kyynämivelistä, esim. nivelrikko? _____

Oirehtiiko koira ja kuinka? _____

Jos koira on kuvattu ulkomailla, millainen tulos? _____

4. POLVET

Onko koira virallisesti polvitarkastettu?

Kyllä: OIKEA 1/2/3/4 VASEN 1/2/3/4

Ei

Muuta mainittavaa polvista, esim. katkenneet ristisiteet? _____

Oirehtiiko koira ja kuinka? _____

5. SILMÄT

Onko koira virallisesti silmätarkastettu?

Kyllä, missä maassa? _____ Ei

Onko koiralla todettu:

pienisilmäisyyttä / microftalmia / tähtisilmäisyyttä

entropium / ektropium / luomien sisään- tai ulospäin kiertyminen / hankaavat silmäripset

jatkuvia silmätulehduksia

kaihi

ylimääräisiä ripsiä

joku muu silmäsairaus, mikä? _____

Jos koiralla tai sen sukulaisilla on silmien kanssa ollut ongelmia tai tiedossasi on sukulaisten silmätarkastustuloksia, tarkenna tähän (millaisia oireita, diagnoosit jne):

_____

6. TUKI- JA LIIKUNTAELINSAIRAUDET JA VAMMAT:

Onko koiralla todettu tuki- tai liikuntaelinsairauksia, esim. HOD, osteokondroosi/ /OC/OCD, välilevytyrä?

Kyllä Ei

Diagnoosi? _____

Onko koiralla todettu irtopaloja nivelissä?

Kyllä Ei

Diagnoosi? _____

Oirehtiiko koira ja kuinka? _____

Onko koiralla ollut diagnosoimatonta vaivaa, kuten ontumista? (mahdolliset revähtymät, kynsivammat ym.): _____

7. MUUT SAIRAUDET

Onko koiralla todettu jotain seuraavista:

☐ Epilepsia tai jokin muu neurologinen sairaus (Kerro lisätiedoissa missä iässä koiran oireet alkoivat ja kuvaile oireita mahdollisimman tarkoin)	☐ Demodex eli sikaripunkkitartunta
☐ Allergia _____	☐ Sydänvika, mikä? _____
☐ Atopia _____	☐ Maksan toimintahäiriö _____
☐ Kilpirauhasen vajaatoiminta	☐ Munuaisten toimintahäiriö _____
☐ Haiman vajaatoiminta	☐ Purentavika, mikä _____
☐ Toistuvia tulehduksia (esim. korvissa)	☐ Iho-ongelmia, mitä _____
☐ Syöpä, mikä? _____	☐ Muu sairaus, mikä? _____
☐ Diabetes eli sokeritauti	

Jos jokin yllä olevista rästitetty, tarkenna tähän mikä diagnoosi, millaisia oireita, milloin oireet alkoivat jne:

---

8. TAPATURMAT

Onko koiralle sattunut tapaturmia?

- Kyllä   Ei

Mitä, milloin, diagnoosit jne? _____

---

9. SUKUPUOLISIDONNAISET SAIRAUDET TAI OMINAISUUDET:

Nartut

- valeraskauksia _____
- kiiman kiertohäiriöitä _____
- kohtutulehduksia _____
- vaikeuksia tulla kantavaksi _____
- synnytysvaikeuksia _____
- pentuolleisuutta _____
- esiintynyt muita ongelmia synnytyksen tai pentujen kanssa _____

Lisätietoja/tarkennoksia: _____

Urokset

- koiralla molemmat kivekset laskeutuneet normaalisti
- eturauhasvaivoja _____
- uros jättänyt narttuja tyhjäksi

Lisätietoja / tarkennoksia: _____

---

10. MUUTA:

Onko koirallasi ollut jotain muita sairauksia tai oireita, joita ei ole tullut kyselyssä esiin, tarkenna mitä diagnooseja, millaisia oireita, milloin oireet alkaneet jne?

Mikäli ilmoititte koiranne sairastavan jotain, onko sairaudesta eläinlääkärin diagnoosi?

Kyllä _____

Ei _____

Tiedossa olevat koiran sukulaisten sairaudet? Mikä koira, mitä sairauksia? (Jatka tarvittaessa erilliselle paperille) _____

Lisätietoja / jos haluat tarkentaa jotain kohtaa tähän: _____

Vastauksien käsittely:

Terveyskyselyn vastaukset ovat

vain jalostustoimikunnan käyttöön

julkisia (voidaan julkaista netissä tai lehdessä ja voidaan kertoa saman linjan jalostusurostiedusteluiden yhteydessä)

Tietojen oikeellisuus:

Vakuutan antamani tiedot oikeiksi:

Paikka ja aika _____

Allekirjoitus: _____

KIITOS VASTAUKSESTASI!

Lähetä vastauslomake sähköisesti tai postilla:

Päivi Jokinen

Onnelantie 6

07220 Kaarenkylä

sähköposti: pzjokine@gmail.com

Alla lisätietoa myös geenitutkimuksesta, jonka avulla tulevaisuudessa voidaan vaikuttaa myöskin oman rotumme terveysasioihin.

GEENITUTKIMUS:

Professori Hannes Lohi johtaa koirien geenitutkimusta Helsingin Yliopistossa ja Folkhälsanin tutkimuskeskuksessa. Koirien perimä kartoitettiin muutama vuosi sitten ja sen myötä on avautunut ainutlaatuisia mahdollisuuksia eri rotujen perinnöllisten sairauksien, rakenteen, värin, koon ja erilaisten käyttäytymispiirteiden geenitaustojen selvittämiseen. Tutkimuksen tavoitteena on tunnistaa geenivirheitä koirien erilaisiin perinnöllisiin sairauksiin ja ominaisuuksiin, kehittää geenitestejä jalostuksen apuvälineeksi ja soveltaa saatua tietoa ihmissairauksien selvittämiseen.

Löydät koirageenit- sivuilta hyödyllistä tietoa projekteista, tapahtumista, osallistumisesta ja tietenkin myös uusista geenilöydöistä ja koirien geenitutkimusta koskevista uutisista.

Kaukasiankoirista on kertynyt DNA-pankkiin vielä varsin vähän näytteitä, alle 50 näytettä. Kaikista roduista olisi kuitenkin hyvä olla ainakin viisikymmentä näytettä, sillä niitä voidaan tarvita vertailukäyttöön eri tutkimuksissa.

Kaukasiankoira on yksi vähälukuisista roduista, joten vaikkapa seuraavalla rokotusreissulla kannattaa pyytää eläinlääkärinä ottamaan näyte tähän tärkeään tutkimusprojektiin.

Alla olevassa linkissä on tarkempia tietoja ja ohjeita.

(Lähde: © koirageenit.fi/Helsingin yliopisto)

<http://www.koirageenit.fi/projektit/tutkimusprojektit/harvinaisten-rotujen-naytekerays/>

Terveyskysely 2024

Suomen Kaukasiankoirat Ry järjesti sähköisen terveyskyselyn v 2024. Kyselyyn tuli vastauksia 42 kpl.

Terveyskyselyyn osallistuneiden koirien keski-ikä oli 6v. Kyselyyn osallistuneista koirista 22 kpl oli lopetettu joista 13 kpl sairauksien takia.

Kyselyn perusteella 25kpl koirista oli lonkka ja kyynärkuvattu.

Lonkkakuvaustulokset:

A/A 5KPL
A/B 2 KPL
B/B 1 KPL
B/C 1KPL
C/C 2KPL
C/D 2KPL
D/D 8KPL
D/E 2KPL
D/C 2KPL

Kyynärkuvaustulokset

0/0 18KPL
0/1 2KPL
1/1 2KPL
2/1 1KPL
2/2 1KPL

Kyselyssä muita esille nousseita sairauksia:

Nivelrikko 8kpl

Virtsatulehdus 2 kpl

Spondyloosi 2kpl

Osteokondraasi 2 kpl

Immuunihemolyyttinen anemia 1 kpl

Syöpä (ihokasvain) 1kpl

Vatsalaukunkiertymä 1kpl

Kahdella koiralla esiintyi hammaspuutoksia ja 62,5 tuontikoirista esiintyi nivelrikkoa.

Luonteen vuoksi lopetettuja koiria oli kolme joista kahdella aggressiivisen käytöksen syyksi epäiltiin kipukäyttäytymistä.

Ruokinta oli kyselyiden vastanneiden kesken pääsääntöisesti kuivanappulaa ja lisänä raakaruokaa. Pelkällä raakaruokinnalla oli 4 kpl koiria.

Hermokipuja löytyi kolmelta koiralta, ja hermokipujen vuoksi näistä jokainen oli myös lopetettu.

Aikaisemmin rodussa on esiintynyt jonkin verran kilpirauhasen vajaatoimintaa mutta tuoreimman terveyskyselyyn perustuvalla otannalla ei tullut ilmi yhtään tapausta. Myös rodussa harvinaisempaa epilepsiaa ei tavattu kyselyssä kuten ei iho-ongelmiakaan (hot spot)

Kyselyn perusteella pääpaino kaukasiankoiran kasvatustyössä tulee yhä painottaa luustoterveyteen joka on pysynyt vakaalla tasolla suomalaisessa kasvatustyössä.

Liite 6. Yhdistyksen terveystarkastuksen vastaukset 2012

Vastauksia tuli yhteensä 42 kpl. Nartuista 19 kpl ja uroksista 23 kpl. Elossa olevia 31 kpl ja kuolleita 11 kpl.

	Urokset		Nartut	
LONKAT	A/A	3 kpl	A/A	6 kpl
	B/B	2 kpl	B/D	1 kpl
	B/C	1 kpl	D/B	1 kpl
	C/C	3 kpl	D/D	5 kpl
	C/D	1 kpl		
	D/C	1 kpl		
	D/D	4 kpl		
	Kuvattuja 15kpl		Kuvattuja 13kpl	
KYYNÄRÄT	0/0	11 kpl	0/0	10 kpl
	1/1	1 kpl	0/1	1 kpl
	2/2	2 kpl	0/1	1 kpl
	2/3	1 kpl	1/1	2 kpl
		Kuvattuja 15kpl		Kuvattuja 13kpl

Koirien säkä

Urokset, ilmoitettu 16 kpl joko virallisesti tai epävirallisesti mitattuja	allergia	1 kpl
62-70 cm 2 kpl	furunkuloosi/krooninen tulehdus tassuissa	1 kpl
71-80 cm 8 kpl	hiivaa korvissa/korvatulehdus	5 kpl
81-90 cm 6 kpl	hotspot	3 kpl
Nartut, ilmoitettu 14 kpl joko virallisesti tai epävirallisesti mitattuja	ihottuma hännässä	1 kpl
63-70 cm 12 kpl	jäätynyt häntä	1 kpl
71-72 cm 2 kpl	kyynärnivelongelmat	1 kpl
	maksan toimintahäiriö	1
	kpl nivelrikkoa kyynärissä/	
	luutumaton anconeus	1 kpl
	ontumista	3 kpl
	ristisideongelmat	1 kpl

Koirien paino

Urokset, ilmoitettu 22 kpl joko virallisesti tai epävirallisesti punnittuja	suolistoinfektio	2 kpl
58-70 kg 11 kpl	Sairaudet	
71-80 kg 7 kpl	alkava spondyloosi	1 kpl
81-90 kg 4 kpl		

Nartut, ilmoitettu 19 kpl joko virallisesti tai epävirallisesti punnittuja

35-50 kg	5 kpl
51-60 kg	11 kpl
60-64 kg	3 kpl

Silmätutkimukset

1 kpl, epävirallinen, missä todettu toisesta vilkkuluomesta puuttuvan pigmentin

Sydäntutkimukset

1 kpl, tutkimustulos OK

Polvitutkimukset

1 kpl, epävirallinen 7 kk iässä, tutkimustulos polvet OK

syöpä (nisäkasvaimesta alkanut 7,6 v iässä, leukemia 3v2kk, keuhkosyöpä 7v.)	3 kpl
virtsatietulehdus	1 kpl
Hampaat:	
hammaspuutoksia yhteensä	4 kpl
Hammaspuutoksia tapaturman vuoksi	1 kpl
p1 x1	1 kpl
p1 x2	2 kpl

Kuolinsyyt

syöpä	2 kpl
leukemia	1 kpl
vanhuus	2kpl
ongelmat kyynärissä	1 kpl
etujalkojen kasvuhäiriöt	1 kpl
ristisideongelmat	1 kpl
sydämen laajentumien / kasvain	1 kpl
ilman diagnoosia	2 kpl

Sukupuolisidonnaiset sairaudet/ ongelmat

urokset	
spermassa ei siittiöitä	1 kpl

eturauhasvaivat 1 kpl nartut
valeraskauksia 4 kpl
tiineytymisongelmat 2 kpl
(1: ei antanut uroksen astua. 2: liian paksu
immenkalvo;jouduttu keinosiementämään)
synnytysongelmia /
pentukuolleisuutta
- 1 pentu poikittain, jouduttu leikkaamaan

-2 pentuetta / kummassakin pentueessa 2 kuollutta pentua
-myöhästynyt synnytys, 5/13:sta pennusta kuoli
- 1 pentu kuollut kohdussa, 3 syntyi elävänä
- ensimmäisessä pentueessa
supistusheikkouden takia kuoli 6/14 pentua,
keisarinleikattu 5. pennun syntymän jälkeen, toinen
synnytys normaali, 1 kuollut pentu
-ei ilmoitettu syntyneiden pentujen vioista /
epämuodostumista
- ei ilmoitettu pentujen hoitoon liittyvistä ongelmista

Liite 7. Yhdistyksen terveystarkastuksen vastaukset 2013- kesäkuu 2018

Vastauksia tuli yhteensä 19 + 2 täydennysvastausta aikaisemmin koostettuihin terveystarkastuksiin = yht. 21kpl. Nartuista 7 kpl ja uroksista 14kpl. Elossa olevia 17kpl ja kuolleita 2kpl. Lisäksi yhdestä n. 4kk:n ikäisestä pennusta vastattu (tätä ei laskettu lopullisiin tuloksiin, koiralla ei terveydellisiä ongelmia).

	Urokset	Nartut
LONKAT	uroksista kuvattuja 5 kpl A/B 1kpl B/B 1kpl D/D 1kpl E/A 1kpl E/E 1kpl	nartuista kuvattuja kpl 6 A/A 2kpl C/C 2kpl D/C 1kpl D/E 1kpl
KYYNÄRÄT	0/0 4 kpl uroksista kuvattuja 4 kpl	0/0 5kpl 1/2 1kpl nartuista kuvattuja 6kpl

Koirien säkä

Urokset, ilmoitettu 8kpl joko virallisesti tai epävirallisesti mitattuja

62-70cm 1kpl
71-80cm 7kpl
81-90cm

Nartut, ilmoitettu 4kpl joko virallisesti tai epävirallisesti mitattuja

63-70cm 1kpl
71-72cm
73-75cm 3kpl

Koirien paino

Urokset, ilmoitettu 11 kpl joko virallisesti tai epävirallisesti

punnittuja
55kg 1kpl
58-70kg 5kpl
71-80kg 4kpl
81-90kg 1kpl

Nartut, ilmoitettu 6 kpl joko virallisesti tai epävirallisesti punnittuja

35-50kg 1kpl
51-60kg 2kpl
60-64kg 3kpl

Sairaudet

alkava
spondyloosi
allergia
furunkuloosi/ krooninen tulehdus tassuissa
hiivaa korvissa/ korvatulehdus 2kpl
hotspot 2kpl
ihottuma hännässä 1kpl
jäätynyt häntä 1kpl
kynnärnívelongelmat 1kpl
maksan toimintahäiriö
1kpl nivelrikkoa kynnärissä/ luutumaton
anconeus 1kpl ontumista
1kpl
ristisideongelmat 1kpl
suolistoinfektio 1kpl

Silmätutkimukset

3kpl, entropium
Sydäntutkimukset
3 kpl, tutkimustulos ok ja toinen tutkimustulos sydänmenvajaatoimintaepäily jota ei jatkotutkittu syövän takia. Kolmas tutkimustulos sydänlihasrappeuma.
Polvitutkimukset 0/0
1kpl

syöpä	1kpl
virtsatietulehdus	2kpl
irtopaloja nivelissä	1kpl
osteokondroosi	1kpl
panosteitti	3kpl
atopia	1kpl
nielutulehdus	1kpl
kilpirauhasen vajaatoiminta	4kpl
jatkuvat tulehdukset	1kpl
munuaisten toimintahäiriö	1kpl
silmätulehduksia	2kpl
osteosarkooma	1kpl
epilepsia	1kpl
Krooninen tassuvaiva (nuolee tassua jatkuvasti);	1kpl
Tassu tutkittu, siinä ei löydetty mitään fyysistä vikaa, eikä ihossakaan todettu mitään vikaa (ei esim. furunkuloosia). Linkuttaa ja varoo tassuaan, sekä nuolee sitä jatkuvasti. Ei huomattu ruoan vaikutusta tassuun (ruokaa vaihdettu välillä, eikä tassuvika poistunut)	

Hampaat

hammaspuutoksia yhteensä 1kpl
Hammaspuutoksia tapaturman vuoksi
p1 x1 1kpl p1
x2 1kpl

TÄYDENNYSILMOITUKSET AIKAISEMPIIN ILMOITUKSIIN

Kuolinsyyt

syöpä 1kpl
leukemia
vanhuus
ongelmat kyynärissä 1kpl
etujalkojen kasvuhäiriöt
ristisideongelmat
sydämen laajentuminen/ kasvain ilman
diagnoosia

- Uros 10v
Vanhemmiten tullu karvamuutoksia kylkiin,
anaalirauhasongelmia (eivät välillä tyhjene itsestään) ja
jonkin verran myös hiivakorvaa vanhuusiällä
62k
g
B/
C
2/2
Joskus nuorempana kynnet katkes kun naapurin koiralla
oli juoksut ja sinne olisi väkisin pitänyt päästä. Myös
kulma hampaista irtosi osia tämän kiimavimman takia.
Pallien poisto rauhoitti elämän

Sukupuolisidonnaiset sairaudet/ ongelmat

urokset
spermassa ei siittiöitä
eturauhasvaivat 1 kpl
päässyt vahingossa astumaan sakemanninartun pari kertaa,
joka on ennen ollut tiineenä, mutta pentuja ei ole tullut nartut
valeraskauksia 3kpl
tiineytymisongelmat 1kpl
synnytysongelmia/ pentukuolleisuutta 1kpl
kiimankiertohäiriöt 1kpl
kohtutulehduksia 1kpl

- Uros
10v.
82kg
A
/
A
2
/
2
Viime syksynä piikitettiin nivelainetta, se helpotti iän
tuomia lonkkakipuja.
Tapaturma: Tappeli velipoikansa kanssa niin rajusti että
tuli leukalukko. Meni niin pahaksi että lopulta piti antaa
iso kortisonikuuri ja silti pään lihakset kerkesivät
surkastua.
Tästä johtuen silmät piti leikata, kun nahka jäi liian isoksi ja
luomet hankasivat silmiä. Vuosi ei tiedossa.

Liite 8

Kilpirauhasen vajaatoiminta

ELL Nina Mahlanen, Eläinklinikka Peninkulma

Kilpirauhasen vajaatoiminta (hypotyreoosi) johtuu liian alhaisesta kiertävien
kilpirauhashormonien määrästä. Kilpirauhasen vajaatoiminta on koiran yleisin
sisäerityssairaus. Sairauden esiintyvyys on keskimäärin 0,2 – 0,4 % kaikista koirista, mutta
joissakin roduissa esiintyminen on huomattavasti yleisempää.

Kilpirauhasen vajaatoiminnan taustalla on tavallisimmin immunologinen kilpirauhasen
tulehdusreaktio, lymfosytaarinen tyreoidiitti. Kilpirauhasen vajaatoiminta on
autoimmuunisairaus, jolla on geneettistä taustaa. Kilpirauhasen vajaatoimintaa sairastavaa

koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

Kilpirauhasen vajaatoimintaa poteva koira on tyypillisesti kooltaan keskikokoinen tai suuri ja iältään keski-ikäinen (4-11 -vuotias). Kliiniset oireet kehittyvät, kun noin 75 % kilpirauhaskudoksesta on tuhoutunut, joten sairaus on voinut olla olemassa kuukausia tai vuosia ennen oireiden puhkeamista. Riskirotujien yksilöt voivat sairastua muita nuorempina, mutta vajaatoiminta on harvinainen alle kahden vuoden ikäisillä koirilla. Kilpirauhashormonia tarvitaan kaikkialla elimistössä aineenvaihdunnan ylläpitämiseen. Siksi vajaatoiminnan oireet ovat moninaiset. Aineenvaihdunnan hidastumiseen liittyvät oireet, kuten uneliaisuus, lihavuus ja liikunnan siedon aleneminen, ovat yleisimmät. Lähes yhtä paljon esiintyy iho-oireita, kuten karvapeitteen ohenemista, kaljuutta ja huonokuntoisuutta sekä ihon tummumista, seborreaa ja pinnallisia ihotulehduksia. Edellä mainittuja harvemmin esiintyy hermostollisia, silmiin, sydämen toimintaan, käyttäytymiseen, lisääntymiseen tai ruuansulatuskanavan toimintaan liittyviä oireita. Kilpirauhasen toiminnan mittaamiseen on käytössä useita eri testejä, joista tavallisimmin käytetään T4 ja TSH määrytyksiä. Jos tulos on ristiriitainen, uusintatutkimus suoritetaan 4-8 viikon kuluttua tai määritetään vapaa-T4 pitoisuus. Lymfosytäärästä tyreoidiittia epäiltäessä voidaan mitata tyreoglobuliinivasta-aineiden määrä (TGA). Negatiivinen tulos ei kuitenkaan sulje pois autoimmuunittyyppin sairautta. Hoitona käytetään elinikäistä levotyrokseenikorvaushoitoa.

Lähde: SKL <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/kilpirauhasen-vajaatoiminta>

Rodussa oli vuosituhannen vaihteessa ja vuoden 2013–2017 aikana diagnosoitu aikaisempaa enemmän kilpirauhasenvajaatoimintaa, johon on sairastunut myös melko nuoria koiria. Normaalisti kilpirauhasen vajaatoiminta ilmenee n. 4–6-vuotiaalla koiralla, mutta kaukasiankoirissa oli yksilöitä, joilla kliiniset oireet (esim. ihotulehdukset, karvapeitteen muutokset, väsymys, lihominen yms) ovat ilmaantuneet jo huomattavasti nuorempina ja diagnoosi vahvistunut vasta myöhemmin. Vuosina 2013–2017 terveystarkastukseen vastanneista 21 koirasta kilpirauhasen vajaatoiminnan diagnoosin oli saanut eläinlääkäriltä neljä koira verikokeiden sekä kliinisten oireiden perusteella. Koirilla

on aloitettu tyrokseenilääkitys, jonka hoitotasapainoon saaminen on joillain koirilla ollut haastavaa.

Sairastuneissa koirissa oli sekä Suomessa syntyneitä, että ulkomaan tuonteja. Kuitenkin sairastuneet koirat pystyttiin linkittämään yhteen uroslinjaan, jolla ei tänä päivänä ole enää merkittävää vaikutusta. Terveystarkastuksen mukaan, joka tehtiin kesällä 2024 ei raportoitu enää uusia sairastuneita, joten ongelman voidaan katsoa väistyneen.

Jalostustoimikunta jatkaa tilanteen seuraamista ja tiedottamista asiasta sekä suosittelee kasvattajia teettämään jalostuskoirista verikokeet kilpirauhasen vajaatoiminnan poissulkemiseksi ennen astutusta.

JALOSTUSTARKASTUSTULOKSET V. 2008-2012

JALOSTUSTARKASTUKSET														
uros	narttu	tyyppi	koko	luusto	pää	puenta/hampaat	etuosa	ylä-alalinja	takaosa	karvan laatu	liikkeet	lihaksisto	luonne	jalostuskäyttö
2012														
	x	hyvä	erinomainen	erinomainen	hyvä	hyvä	hyvä	hyvä	hyvä	erinomainen	hyvä	tydyttävä	hyvä	ok
X		hyvä	hyvä	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	hyvä	erinomainen	hyvä	erinomainen	erinomainen	ok
x		hyvä	erinomainen	erinomainen	tydyttävä	erinomainen	hyvä	hyvä	hyvä	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	ok
x		hyvä	erinomainen	erinomainen	hyvä	erinomainen	hyvä	tydyttävä	heikko	erinomainen	tydyttävä	hyvä	erinomainen	ei(häntämätka
x		erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	ok ok !!
2011														
x		erinomainen	erinomainen	erinomainen	hyvä	erinomainen	erinomainen	hyvä	hyvä	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	ok
x		hyvä	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	hyvä	hyvä	hyvä	erinomainen	erinomainen	hyvä	erinomainen	ok
	x	erinomainen	erinomainen	erinomainen	hyvä	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	hyvä	hyvä	hyvä	erinomainen	ok
	x	tydyttävä	erinomainen	erinomainen	tydyttävä	erinomainen	tydyttävä	hyvä	hyvä	erinomainen	hyvä	hyvä	erinomainen	ei
	x	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	hyvä	erinomainen	hyvä	erinomainen	erinomainen	erinomainen	ok
2010														
x		erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	hyvä	hyvä	erinomainen	hyvä	ok
x		hyvä	hyvä	erinomainen	tydyttävä	erinomainen	tydyttävä	hyvä	erinomainen	hyvä	hyvä	hyvä	erinomainen	ok
x		erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	hyvä	erinomainen	tydyttävä	hyvä	erinomainen	hyvä	erinomainen	hyvä	ok
	x	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	hyvä	hyvä	erinomainen	hyvä	hyvä	erinomainen	ok
	x	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	ok
	x	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	hyvä	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	ok
	x	tydyttävä	erinomainen	erinomainen	tydyttävä	tydyttävä	hyvä	erinomainen	erinomainen	hyvä	hyvä	erinomainen	tydyttävä	ok
2008														
x		hyvä	erinomainen	erinomainen	hyvä	hyvä	tydyttävä	erinomainen	hyvä	erinomainen	tydyttävä	tydyttävä	hyvä	ok
x		heikko	erinomainen	erinomainen	heikko	erinomainen	tydyttävä	hyvä	hyvä	erinomainen	hyvä	hyvä	hyvä	ei
x		erinomainen	hyvä	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	hyvä	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	ok
x		hyvä	erinomainen	erinomainen	hyvä	erinomainen	hyvä	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	hyvä	ok
	x	hyvä	hyvä	erinomainen	tydyttävä	erinomainen	hyvä	tydyttävä	tydyttävä	hyvä	tydyttävä	tydyttävä	erinomainen	ok

JALOSTUSTARKASTUSTULOKSET V. 2013-2017

uros	narttu	tyyppi	koko	luusto	pää	puenta/hampaat	etuosa	ylä-alalinja	takaosa	karvanlaatu	liikkeet	lihaksisto	luonne	jalostuskäyttö
2014														
X		erinomainen	erinomainen	keskivahva luusto	erinomainen	erinomainen	erinomainen	erinomainen	hyvä	erinomainen	hyvä	hyvä	erinomainen	ok
X		erinomainen	erinomainen	ei voi mitata. vahva vaikutelma	hyvä	hyvä	tydyttävä	hyvä	hyvä	erinomainen	hyvä	hyvä	hyvä	ok
2015														
X		hyvä	hyvä	hyvä	tydyttävä	hyvä	hyvä	hyvä	tydyttävä	hyvä	tydyttävä	tydyttävä	hyvä	ei (sukupuoil eima puuttuu)
X		hyvä	erinomainen	erinomainen	hyvä	erinomainen	hyvä	erinomainen	hyvä	erinomainen	erinomainen	hyvä	erinomainen	ok
2016														
X		erinomainen	erinomainen	erinomainen	hyvä	erinomainen	erinomainen	erinomainen	hyvä	erinomainen	hyvä	erinomainen	erinomainen	ok
2017														
X		hyvä	erinomainen	erinomainen	hyvä	hyvä	hyvä	hyvä	hyvä	erinomainen	hyvä	hyvä	erinomainen	ok
X		erinomainen	ideaali koko ja mittasuhteet	erinomainen	erinomainen	ok	hyvä	erinomainen	takaajat oikea asentaiset, hyvän kulmauksen kera	erinomainen	hyvä	hyvä	hyvä	ok
X		hyvä	erinomainen	erinomainen	hyvä	hyvä	tydyttävä	hyvä	hyvä	erinomainen	hyvä	tydyttävä	erinomainen	ei (kapea&keskenkasvuisen)

Liite 10. Rotumääritelmä

Suomen Kennelliitto-
Finska Kennelklubben ry

KAUKASIANKOIRA 1/5 **(KAVKAZKAIJA OVTCHARKA)** **Alkuperämaa: Venäjä**

KÄYTTÖTARKOITUS: Laumanvartija ja vahtikoira.
FCI:N LUOKITUS: Ryhmä 2 pinsarit, snautserit, molossityypiset ja sveitsinpaimenkoirat.
Alaryhmä 2.2 vuoristotyypiset molossit
Käyttökoetulosta ei vaadita.

LYHYT HISTORIAOSUUS: Kaukasiankoiran katsotaan polveutuvan Kaukasian muinaisista koirista. Rotu on levinnyt Kaukasian vuoristoalueille ja Etelä-Venäjän aroille. Rodun kehitykseen ovat vaikuttaneet luonnonvalinnan lisäksi Kaukasian alueella eläneet kansat. Historian mukaan näitä koiria on käytetty vartioimaan ja suojelemaan kotieläimiä ja asumuksia pedoilta ja saalistajilta. Ensimmäinen maininta Armenian tsaari Tigran II:n armeijan suurista molossikoirista on peräisin 100-luvulta eKr. Valikoiva rodunjalostus alkoi Neuvostoliitossa 1920-luvulla. Jalostuksessa painotettiin seuraavia tärkeitä rotuominaisuuksia: fyysinen voima, itsevarmuus, pelottomuus, erittäin tarkka kuulo ja hyvä näkö sekä tiheä, vedenpitävä karvapeite. Näiden ominaisuuksien ja kestävyuden johdosta kaukasiankoira tulee toimeen kaikenlaisissa sääoloissa, jopa kaikkein vaativimmissa.

YLEISVAIKUTELMA: Kaukasiankoira on rakenteeltaan tasapainoinen, kookas, voimakas koira, jolla on järeä luusto ja voimakas lihaksisto. Mittasuhteiltaan se on hieman korkeuttaan pitempi. Sukupuolileima on selvä. Urokset ovat maskuliinisia,

niiden säkä on korostunut ja pää suhteessa suurempi kuin nartuilla. Ne ovat myös massiivisempia, suurempia ja usein rungoltaan narttuja lyhyempiä. Pitempikarvaisen muunnoksen uroksilla on selvä kauluri.

TÄRKEITÄ MITTASUHTEITA: Rungon pituus on 3–8 % säkäkorkeutta suurempi. Eturaajojen pituus on noin 50–52% säkäkorkeudesta. Kallon ja kuono-osan pituuden suhde on 3:2.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE: Tasapainoinen, aktiivinen, itsevarma, peloton ja itsenäinen. Omistautunut ja uskollinen omistajalleen, erinomainen vartiokoira.

PÄÄ

KALLO-OSA: Pää on suuri ja massiivinen, poskiluut leveät. Ylhäältä katsottuna pää on leveän kiilan muotoinen

Kallo: Massiivinen ja leveä, otsa on lähes litteä ja otsaurre on selvä mutta ei syvä. Kulmakaaret ovat kehittyneet mutta eivät ulkonevat. Niskakyyhmy on vähäinen.

Otsapenger: Havaittava mutta ei voimakas.

KUONO-OSA:

Kirsu: Musta ja suuri mutta ei ulkoneva, sieraimet hyvin avoimet. Yksivärisillä, täplikkäillä ja kirjavilla koirilla musta kirsu on toivottava mutta ei pakollinen; (geneettisesti sininen tai maksanuskea kirsu ei ole hyväksytty).

Kuono: Leveä ja syvä, vähitellen kirsua kohti kapeneva; voimakkaat leuat. Erittäin syvä ja silmien alta hyvin täyteläinen. Kuononselkä on leveä, kuonon ja kallon ylälinjat yhdensuuntaiset.

Huulet: Paksut, tiiviit ja hyvin pigmentoituneet.

Leuat / hampaat: Hampaat ovat vahvat ja valkoiset, etuhampaat tiiviissä suorassa linjassa. Täysi hampaisto, leikkaava tai tasapurenta. Virheeksi ei katsota katkenneita, vahingoittuneita tai irronneita etu- tai kulmahampaita, jotka eivät vaikuta purennan tehokkuuteen, myöskään P1-hampaiden puuttuminen ei ole virhe.

Posket: Hyvin kehittyneet poskiluut, voimakkaat purulihakset.

Silmät: Keskikokoiset ja soikeat, kaukana toisistaan mutta eivät liian syvällä sijaitsevat, asennoituaan vinot. Väriltään tummanruskeasta pähkinänruskeaan. Silmäluomet mustat ja tiiviit. Silmien ilme on vakava, valpas ja tarkkaavainen.

Korvat: Kohtuullisen kokoiset, paksut, kolmiomaiset ja riippuvat, korkealle ja leveälle kiinnittyneet. Korvien sisäreunat ovat tiiviisti poskenmyötäiset. Alkuperämaassa korvat perinteisesti typistetään. (Huom. Suomessa typistyskielto.) Typistetut ja typistämättömät korvat ovat samanarvoiset.

KAULA: Keskipitkä ja voimakas, matalalle kiinnittynyt, poikkileikkaukseltaan pyörityvä. Kauluri on korostunut, erityisesti uroksilla.

RUNKO: Kauttaaltaan erittäin hyvin kehittynyt; leveä, lihaksikas ja hyvin tasapainoinen.

Säkä: Selvästi erottuva, keskipitkä. Säkä on hieman lantiota korkeammalla.

Selkä: Suora, leveä ja tiivis.

Lanne: Lyhyt, leveä ja hieman kaartuva.

Lantio: Kohtuullisen pitkä, leveä, pyörityvä, laskee hieman kohti hännäntyveä.

Rintakehä: Pitkä ja leveä, hyvin kaartuvat kylkiluut. Rintakehä on kauttaaltaan syvä ja poikkileikkaukseltaan leveän soikion muotoinen. Myös taaimmat kylkiluut ovat pitkät. Selvä eturinta.

Alalinja ja vatsa: Vatsaviiva on kohtuullisen ylösvetäytynyt.

HÄNTÄ: Korkealle kiinnittynyt, sirpinmuotoinen tai kiertynyt. Levossa häntä ulottuu kintereisiin, koiran ollessa valpas häntä voi kohota selkälinjan yläpuolelle.

RAAJAT

ETURAAJAT:

Yleisvaikutelma: Lihaksikkaat ja edestä katsottuna suorat ja yhdensuuntaiset, kohtuullisen kaukana toisistaan.

Lavat: Lihaksikkaat, kohtuullisen pitkät, leveät. Lavan ja olkavarren välinen kulmaus on noin 100. Lavat ovat tiiviisti rungonmyötäiset.

Olkavarret: Vahvat ja lihaksikkaat, tiivisasentoiset.

Kynnärpäät: Tiiviisti rungonmyötäiset, eivät sisä- eivätkä ulkokierteiset.

Kynnärvarret: Suorat, erittäin voimakkaat, kohtuullisen pitkät, lihaksikkaat, poikkileikkaukseltaan pyöreät.

Välkämmenet: Lyhyet, järeät, edestä ja sivusta katsottuna lähes pystysuorat.

Etukäpälät: Suuret, muodoltaan pyöreät. Hyvin kaareutuneet, varpaat tiiviisti yhdessä.

TAKARAAJAT:

Yleisvaikutelma: Takaraajat ovat takaa katsottuna suorat, yhdensuuntaiset ja kohtuullisen kaukana toisistaan. Sivusta katsoen polvi- ja kinnerkulma ovat riittävän voimakkaat. Takaraajat eivät saa asettua kovin taakse.

Reidet: Leveät, lihaksikkaat ja kohtuullisen pitkät.

Polvet: Riittävästi kulmautuneet.

Sääret: Leveät, lihaksikkaat ja kohtuullisen pitkät.

Kintereet: Leveät ja kuivat, riittävästi kulmautuneet ja tiiviit, eivät sisä- eivätkä ulkokierteiset.

Väljalat: Voimakkaat, eivät pitkät; sekä edestä että sivusta katsoen lähes pystysuorat.

Takakäpälät: Suuret, muodoltaan pyöreät. Hyvin kaareutuneet, varpaat tiiviisti yhdessä.

LIIKKEET: Vapaat, joustavat ja kiireettömät, takaosan askeleessa on voimakas työntö. Hyvä raajojen koordinaatio ja tiiviit nivelet. Tyypillinen liikkumistapa on ravi. Liikkeessä säkä ja takaosa ovat samalla tasolla ja selkälinja on suhteellisen vakaa.

NAHKA: Paksu, riittävän joustava ja poimuton.

KARVAPEITE

Karva: Peitinkarva on suoraa, karheaa ja pöyheää, aluskarva hyvin kehittynyt. Sekä peitinkarvan että aluskarvan tulee olla vähintään 5 cm pitkää. Päässä ja eturaajoissa karva on lyhyempää ja paksumpaa. Koko häntää peittää tiheä, paksu ja tuuhea karva. Pitempi peitinkarva muodostaa korviin hapsut, kaulan ympärille kaulurin ja reisien takaosaan housut.

Väri: Mikä tahansa yksivärinen, laikullinen tai täplikäs paitsi ei musta (yksivärinen musta, haalistunut musta tai musta yhdistyneenä johonkin muuhun väriin), geneettinen sininen eikä maksanruskea.

KOKO JA PAINO

Säkäkorkeus: Uroksen ihannekorkeus 72–75 cm, vähintään 68 cm. Nartun ihannekorkeus 67–70 cm, vähintään 64 cm. Myös suuremmat koot hyväksytään kunhan rakenne on tasapainoinen.

Paino: Uroksen vähimmäispaino 50 kg, nartun 45 kg.

VIRHEET: Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin.

VAKAVAT VIRHEET:

- liian kevyt tai raskas rakenne
- itsevarmuuden puute
- puutteellinen sukupuolileima
- pää: pieni suhteessa runkoon, kevyt, kapea, pitkä tai karkea; kulmikas tai omenapää
- voimakas otsapenger
- kuono-osa: laskeva tai nouseva kuononselkä, terävä kuono
- liian pienet tai harvat hampaat; etuhampaat eivät suorassa linjassa; kaikki poikkeamat normaalista hammaskaaviosta (paitsi P1-hampaiden puutokset)
- riittämättömät poskiluut
- suuret, ulkonevat tai hyvin vaaleat silmät; avoimet tai löysät silmäluomet; näkyvä sidekalvo
- suuret, ohuet tai liian alas kiinnittyneet korvat
- köyry tai notko ylälinja; pitkä, köyristyvä tai painunut lanneosa; takakorkeus
- runko: neliömäinen, liian lyhyt, liian pitkä; kauttaaltaan kapea; liian korkearaajainen; rintakehä liian lyhyt, litteä tai kapea rintakehä; lyhyt tai jyrkkä lantio
- töpöhäntä
- heikko luusto, lihaksisto ja nivelet
- puutteelliset raajojen kulmaukset
- käyrät eturaajat
- tasapainottomat liikkeet
- puutteellinen takaosan työntö liikkeessä
- kihara tai hyvin pehmeä karva, hyvin lyhyt peitinkarva, aluskarvan puuttuminen

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

- vihaisuus tai liiallinen arkuus
- selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen
- kaikki poikkeamat vaaditusta purennasta
- hammaspuutokset: minkä tahansa muun kuin M3- tai P1-hampaiden puuttuminen
- entropium
- herasilmät, siniset tai vihertävät silmät, keskenään eriväriset silmät
- typistetty häntä
- jatkuva peitsaaminen, liikkeet on pystyttävä kehässä arvostelemaan
- musta väri yksivärisenä tai yhdistelminä (haalistunut musta, mustat pilkut, laikut tai satula) paitsi maskissa
- geneettinen sininen tai geneettinen ruskea (maksanruskea) kaikissa sävyissään
- sinertävänharmaa tai ruskea pigmentti kirsussa, huulissa ja silmäluomissa
- punaruskeat (tan) merkit mustilla, sinisillä tai ruskeilla koirilla
- koko alle alarajan
- uroksen selvä narttumaisuus

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittyntä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

